

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
oletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENEK

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Večinski račun.
Ljubljana številka
10.650 in 10.349 za
inzerate.

Uprava:
Kopitarjeva ulica
številka 6.

Nekaj o „čudežnih dogodkih“

»Čudež je najljubši otrok vere«, pravi veliki zasmehljivec in cinik Bernard Shaw v svoji »Sveti Ivan«. To pa je popolnoma napak in takšno pisanje le dokazuje, da ima Shaw čisto zmotne pojme o veri. Komur so potrebni čudeži za njegovo verovanje, ta spričuje, kako šibka je njegova vera. Cerkev od svojih vernikov zahteva, da so tudi posvetopisemski čudeži mogoči, ne zahteva pa, da bi verovali v neka čisto določena dejstva, ki se kot čudeži razlagajo. Dogmatični predmet katoliškega verovanja pa so le tisti čudeži, o katerih poroča Sv. pismo.

Morda ni tako povsem odveč, ako imamo tudi o tej stvari jasne pojme, posebno v času kakor je danes, ko bi mnogi nergaški in večno nezadovoljni kristijani od Cerkev najrajši zahtevali, da bi sploh zavrgla vse čudeže, o katerih ne poročajo evangelisti. Menda mislijo, da je Bog za vsa nadaljna stoletja podal kot vladar sveta — ostavko, ali vsaj naš hudo »napreden« čas smatra za potrebno, da bi taka ostavka bila podana, ker nadnaravni posegi v stvarstvo niso prav združljivi z »naprednim« mišljenjem sodobnega človeka. Vsi tisti, ki kaj podobnega zahtevajo, so v resnici mišljenja, da čudeži sploh niso mogoči, pa čeprav je njih pristnost preiskana z vsemi pripomočki moderne znanosti — in kar je še več: potrjuje in veruje jih navadna, zdrava človeška pamet. Ni tisti bedak, ki takim, z vsemi sredstvi verodostojnosti potrjenim dejstvom verjame, temveč tisti, ki jim kljub vsem potrdilom ne verjame. Prav za prav se nam nad tem ni treba čuditi, ako se še tudi danes dogaja, da po božji vseomogočnosti in dobroti slepi vidijo in hromi hodijo, ampak moramo strmeti, da je še vedno mogoče najti ljudi, ki kljub pričevanju neštetihi pametnih in verodostojnih ljudi — svoje oči pred takimi dejstvi zapirajo in imajo pri tem še pogum, da se z zaprtimi očmi, ne da bi zardeli, sami sebe nazivajo »predstavniki in zastopniki objektivne znanosti, ki ne pozna predsodkov...« Ako je v pogledu čudežnih dogodkov sploh kdo res brez predsodkov, potem je to brez dvoma Cerkev, ki za sleherni čudežni dogodek, ki nam ni sporočen v svetem pismu, priporoča skrajno previdnost in je tudi sama cerkvena oblast zelo previdna v teh stvareh. V vseh tovrstnih procesih, ko je kak dogodek treba priznati kot čudežen, je Cerkev izredno oprezna in pozna le en predsodek: da so čudežni dogodki mogoči, kar izhaja že iz same božje vseomogočnosti.

Je pa še drug razlog za te-le vrstice. V težkih časih, ki jih tudi naš narod preživlja, je kaj navadno, da premnogi dobri ljudje še bolj kot sicer iščejo zatočišča in duševnega ravnesvja v mednarodnem svetu in hrepene po tem, da bi svojo vero in upanje imeli potrjeno s kakimi izrednimi videnji in dogodki. Ljudje bi iz zmede naših dni radi ušli izpod jeklenege neba, ki nas stiska k zemlji, hoteli bi priti v stik z dobrimi duhovi in priprošnjiki onkraj zvezd, da bi jim dali upanja in tolažbe. Kaj je bolj naravnega! Zato se nič ne čudimo, ako od časa do časa slišimo o kakem izrednem videnju, ki naj bi ga imela ena ali druga dobra duša in o prikazovanjih v duhu svetosti umrlih velikih naših škofov: Jegliča, Slomška, Barage... Takšne govore se potem širijo med ljudmi z bliskovito naglico. Ali so se kaka takšna videnja in prikazovanja res dogodila ali ne, o tem tukaj niti besede! Lahko pa izrečno poudarimo, da je Cerkev napram vsem podobnim pojavom in sploh napram vsem, kar bi nekateri ljudje hoteli takoj razglasiti za izreden, čudežen dogodek, skrajno previdna in tudi drugim priporoča največjo pozornost. Naj bi se torej tudi verni katoliški ljudje po tem ravnali. Čeprav so razmere težke, vseeno nimamo pravice, da bi kar nekam nad oblake zbežali pred trdimi nalogami našega časa in nikaner ne pričakujemo, da bi nas Bog kar s čudeži hotel rešiti pred silherno preizkušnjo. Le malo pomislimo, kako silno nekateri narodi trpe ravno v zadnjih tednih — pa še nismo nič slišali o kakih čudežih. Doba človekovega življenja na zemlji je čas boja, preizkušnje in zasluženja in je največji božji čudež največkrat v tem, da hudo biva kljub temu ne triumfira na svetu, čeprav je na videz vedno zmagovalita nad pravico in dobroto. Bog more tudi brez nam vidnih čudežev tako svet vladati, da dosega svoje namene.

Pamet in krščanska modrost nam torej narokujeta, da smo spriči raznih glasov o videnjih in čudežnih razodetjih zelo previdni. Celo naša dolžnost je, da smo skrajno oprezní, ker sicer lahko nastanejo prazne čenče in celo pohujšanje, ki veri in krščanski stvari samo škoduje. Bodi pa še enkrat povedano, da o pristnosti kakih takih pojavov tu ne razsojamo. Taki pojavi so mogoči: stvar pristojnih oblasti pa je, da preiščejo in ugotove, če smatrajo za potrebno, ali se je kje v resnici kaj izrednega prigodilo. Tudi na tem področju je

Bitka za Pariz

Nemci poročajo, da so zasedli Reims, francoske čete pa se umikajo proti Parizu - V Parizu grade hitro barikade

London, 12. jun. AA. Reuter. Iz dneva v dan postaja srditejša bitka za Pariz. Vrhovno poveljstvo je dokazalo svojo sposobnost. Strategija generala Weyganda obstoji v tem, da se izčrpajo sovražne moči, pa če treba tudi z umikanjem naših čet. Medtem ko nove nemške oklopne enote še dalje prihajajo v boj, francoski protinapadi zmanjšujejo njihovo silo. Zdi se, da se boj zdaj spreminja v bitko, pri kateri je glavno vztrajati. Napori, ki so jim izpostavljeni že osem dni francoski vojniki, so izredni. So gotova znamenja, po katerih se more sklepati, da so britanske pomožne sile imele dovolj časa zavzeti svoje postojanke. V tem kritičnem trenutku more imeti celo manjša rezerva odločilni vpliv na bitko. Iz vsega se vidi, da sta general Weygand in francoska vojska še dalje ohranila svojo vero v zmago in da sovražnik še vedno naletava na večše postavljene obrambe v globino, obrambo, ki ovira njegovo prodiranje. Nemci se morajo boriti za vsak kvadratni meter zemlje, pri čemer trpe resne izgube.

Nekje v Franciji, 12. junija. AA. Havas: Nemci se zelo prizadevajo, da bi izsilili hitro odločitev. Uporabili so nad 100 divizij na bojišču med spodnjo Seino in Argono. Na Maginotovih utrdbah in ob Renu ni bilo delavnosti. Razen 100 divizij, ki

so jih Nemci vrgli v boj, so pripeljali iz Nemčije vse oklepne enote. Na bojnem polju smo našli celotno na tanke, ki jih uporabljajo sicer za vaje in šolo. Kljub svoemu prodiranju se Nemcem ni posrečilo prebiti naših obrambnih postojank. Položaj je zdaj naslednji:

Nemci so se začeli predvčerajšnjim približevati Seini. Včeraj so poskušali reko prekorati med Rouenom in Vernonom, in sicer pri Louviersu. Da bi se jim to posrečilo, so se poslužili umetne megle. Naše čete so se odločno postavile v bran ter izvedle protinapade, da bi nemške sile, ki so prekorale reko pri Vernonu, vrgle nazaj. Na področju reke Oise je francosko vrhovno poveljstvo sklenilo umakniti čete v pokrajino pred Parizom. Srditi boji divjajo okoli Senlisa. Nemci prodirajo na področju okoli Vie sur Aisne ter proti ravninam južno od tod. Naše čete ob Marni so se umaknile na črto Chateau-Thierry-Meaux. Nemci pritiskajo proti jugu z namenom, da bi zavzeli Reims, ter prodirajo s petimi divizijami in dvema oklopnima divizijama v smeri proti temu mestu. Velika bitka za Reims je bila do sedaj za nas zadovoljiva. Nemcem se ni posrečilo prebiti bojno črto Charny-Attigny v Argonih, na kateri se vse postojanke drže.

Francoske čete so se umaknile na prednje postojanke pariške obrambe

Pariz, 12. jun. t. Reuter. Vzhodno od Oise je francosko vrhovno poveljstvo že pred dvema dnevi ukazalo umik francoskih čet na prednje postojanke pariške obrambe. Te čete so se do zdaj borile pri Compiegneu in Soissons. Francoske čete se sedaj bore s sovražnikom severno od Pariza pri Senlisu. Nemške čete prodirajo od Soissons južno od Aisne, kjer se sedaj razvija huda bitka pri La Ferte, Milonu in Laifereu. Francoske čete so se umaknile proti Marni in so sedaj okoli Chateau-Thierryja.

Fronta se takoj nato razteza od dolnjega teka reke Seine pri Rouenu čez dolnji tek Oise do Meauxa, ki je trideset milj vzhodno-severno-vzhodno od Pariza. Nato gre fronta ob Marni proti Reimsu.

Na visokih Ardenih med Aisneo in Marno so Nemci prodrli vzhodno proti Reimsu, in sicer s štirimi ali petimi divizijami, med temi sta bili dve oklopni diviziji. Bitka se razvija na gričih okoli Reimsa. Boji trajajo nato še naprej dalje proti vzhodu med Attignyem in Argoni.

Pariz, 12. jun. AA. Havas. Jutranje poročilo francoskega vrhovnega poveljstva se glasi: Bitka se nadaljuje. Niso nastopile nobene pomembnejše spremembe v splošnem položaju na bojišču na vse njegovi dolžini. Sovražnik pritiska v smeri proti Reimsu z močnimi oddelki, med katerimi sta tudi dve blindirani diviziji.

Pariz, 12. jun. AA. Reuter. V teku včerajšnjega dneva je bitka dosegla na vsem bojišču največjo srditost. Očitno je, da poskuša sovražnik doseči odločilno bitko. Zapadno od Oise je sovražnik napel vse sile, da bi dosegel prehod čez Seino med Rouenom in Vernonom. Pod zaščito umetnega dima je sovražnik poskušal postaviti na Seini pontone ter čez njih prepeljati oklopne enote. Naše čete vrše neprestano protinapade, da bi onemogočile sovražniku napredovanje.

Pariz, 12. junija. AA. Reuter: Vzhodno od Oise so nemške divizije napadle pri Perte Milonu francoske položaje s pomočjo številnih oklopnih enot. Te oklopne enote so naletale samo na zaščitne čete, ker se je jedro divizij zbralo južno od Marne. Tudi dalje proti vzhodu je sovražnik vrgel v boj veliko število težkih oklopnih enot, ki naj bi z zapadne in jugozapadne strani obse Reims. Pritisk na tem odseku je zelo velik. Tudi v Champagni je sovražnik vrgel ponoči v borbo nove divizije južno od Aisne. Naše čete so izvršile več protinapadov ter je imel sovražnik težke izgube. Ob Aisni in Meusi so bili odbiti vsi sovražni napadi. Naše letalstvo je bombardiralo letališča v Manheimu, Neustadtu in Frankfurtu ter plavže v Volkingenu. Formacije povodnih letal so bombardirale letalske tovarne Heinkel pri Rostocku.

Najnevarnejši je položaj pri Reimsu

London, 12. junija. Reuter: Iz pooblaščenega vira poročajo, da se pri nemških napadih na zahodu še vedno ne kažejo nobeni znaki, da Nemci prodirajo počasneje. Splošen položaj je težak. Nemci stavijo vse nade v to bitko, katere izid je odvisen od tega, v koliki meri bodo Francozi mogli zadržati številno močnejše sile. V Londonu

nevarnost, da se prazne govornice razširjajo in množe bolj ko se oddaljujejo od izvora.

Toda brez ozira na kakršne koli upravljene ali neupravitene govornice, za katerimi tako radi hlastajo senzacija željni ljudje, mirno lahko izrazimo svoje trdno prepričanje, da so naši veliki škofje Jeglič, Slomšek in Baraga čisto gotovo naši vplivni priprošnjiki pri Bogu, kjer na Slovence in na našo domovino prosijo obilico božjega blagoslova. Drin

smatrajo, da je položaj najresnejši okoli Reimsa, kjer so Nemci začeli s pomembnim napadom z dvema oklopnima divizijama. Pripominjajo, da ni izključeno, da imajo Nemci na tem področju tudi še druge oklopne oddelke, razen tistih, ki jih omenja francosko uradno poročilo.

New York, 12. junija. AA. »New York Herald Tribune« poskuša v svojem uvodniku na eni strani vlti novega poguma, na drugi strani pa padec Pariza prikazati kot novo nesramno dejanje Nemčije.

London, 12. junija. Reuter: V izjavi, ki jo je dal nek vodilni francoski vojaški zastopnik, je med drugim dejal, da bo boj, ki zdaj poteka, trajal brez dvoma več dni, a da gotovo ne bo privedel do kake odločitve.

Pariz je bil v redu izpraznjen

Pariz, 12. junija. Reuter. Evakuacija uradov se nadaljuje. Veliko število znanih osebnosti je že zapustilo Pariz. Pariz zapuščajo tudi številni prebivalci. Več trgovin je že zaprtih. Banke delajo še naprej. Isto tako se nadaljuje tudi delo v raznih tovarnah in podjetjih, ki delajo za narodno obrambo. Pariško prebivalstvo je ohranilo svojo blaginjo in mir. Preskrba prebivalstva z živežem je popolnoma zagotovljena. 75 odstotkov prebivalstva je zapustilo Pariz.

Pariz, 12. junija. Havas: V letalskih borbah, ki so se 8. t. m. vodile nad Rouenom, je skupina poljskih lovskih letal opazila okoli 100 nemških letal. Poljski letalci so se spustili z Nemci v borbo ter zbili štiri letala, ostale pa razpršili. Zbita so bila tri letala.

Bern, 12. junija. Od 11. t. m. dalje je prevzela v Parizu vso oblast vojska. Vojska izpremlja Pariz v trdnjavo. Ljudje, ki v mestu niso potrebni, se v ogromnem številu selijo iz Pariza peš.

Nemška poročila:

Nemci so v Reimsu in Compiegneu

Nemške čete so na zahodu 20 km od Pariza

Glavni stan vodje rajha, 12. jun. AA. Vrhovno poveljstvo državne oborožene sile poroča: Južno od Somme se naše čete na nekoliko krajih prebile sovražne bojne črte. Sovražnik se je umikal. Prizadejali smo mu največje izgube. Rouen je že nekaj dni v nemških rokah. Naše čete so na nekoliko krajih že prekorale reko Seino. Skupina sovražne sile, odcepljena od svojega jedra, je obkoljena ob moreki obali pri St. Valeryju. Severozahodno od Pariza so naše divizije, ki so prodrle do Oise, 20 km od francoske prestolnice in od pariškega obrambnega trdnjavega pasu, ki gre mimo St. Louisa. V naših rokah je mesto Compiegne, kjer je bilo podpisano poniževalno premirje leta 1918. Prav tako je v naših rokah mesto Villers Coterets. Vzhodno od reke Ourcq smo predrl na široki črti ter z znatnimi silami do Marne. Naša vojska, ki je 9. junija spet začela z napadom na področju med prekopom, ki veže Oise, Aisno in Meuso, je po srditih bojih potolkla sovražnika ter ga prisilila k umiku. Zavzet je Reims. V Champagni smo prekorali reko Suipe. Kljub množičnim protinapadom, ki jih je sovražnik izvršil deloma z uporabo tankov, se mu ni posrečilo ustaviti našega prodiranja. V teku teh operacij je sovražnik poleg najtežjih izgub, ki jih je

Nemška letala sedaj bombardirajo Pariz neprestano in povzročajo velike oblake zatemnjevalnega dima. Obstreljujejo pa Nemci zaenkrat samo tovarne, čeprav zahteva to tudi civilnih žrtev. Pa tudi v predmestjih so izbruhnili mnogi požari. Dne 11. t. m. zaradi dima ni bilo mogoče videti z enega brega Seine na drugega. Vlada je sklenila, da se preseli v Tours.

Italijani v francoski vojski

Pariz, 12. junija. t. Reuter: Francoska vlada je objavila, da ne bodo internirani tisti Italijani, ki podpisajo izjavo lojalnosti in ki izjavijo, da so na razpolago francoskim vojaškim oblastem. Zelo mnogo Italijanov je dosedaj že podpisalo to izjavo.

Pierre Cot - ustreljen?

Bern, 12. junija. t. Tuji listi so te dni objavili vest, da je bil v Parizu ubit bivši francoski minister Pierre Cot. Pierre Cot je bil član skrajne levice francoske radikalne stranke in je bil v vseh vladah ljudske fronte letalski minister. Njegova krivda je v glavnem, da je bilo francosko letalstvo za to vojno tako pomanjkljivo pripravljeno.

Poročajo, da so v Parizu častniki francoskega letalstva vdrli v njegovo stanovanje, ga odvedli v okolico Pariza in ga tam ustrelili.

Odpornost Francije

Pariz, 12. junija. Francosko javno mnenje popolnoma zaupa v odpor nove obrambne črte, ki jo pripravljajo vrhovni poveljniki Weygand. Kljub temu, da sovražnik prodira tako na desnem kakor na levem krilu, menijo v Parizu, da so vse dosedanje borbe pokazale, da je francoska obramba zelo prožna. Kljub temu optimističnemu mnenju javnosti pa odgovorni krogi računajo z vsako možnostjo, tisk pa se bavi z vprašanjem, kako velika je verjetnost, da Nemci ne bodo dosegli Pariza in označevali to možnost s 6:4. Samo glavni urednik lista »Victoire«, Havré, meni, da ta možnost znaša samo 3:7. Najbolj pesimistična je »Epoque«, ki pravi, da zavezniška armada pred Parizom ne bo imela zadosti svobodnega prostora za operacije. Pariz je dejansko danes že v bojni črti. Drugačno pa je vprašanje, kako dolgo se bo Pariz sam držal in ali ga bodo Nemci sploh mogli zavzeti. Na vsak način so odgovorni politični in vojaški krogi trdno odločeni, da se bo Pariz branil, ker se bo ob njem silni nemški naval še najlažje zlomil. Veliko zaupajo Francozi na 25 mm pehotni top, ki v daljavi 800 m brezhibno učinkuje, predvsem pa na 75 mm top, ki v daljavi 2 km lahko uniči vsak tank in ima oklop, ki je debel 50—60 mm.

Mnenje generala Girauda

Curik, 12. junija. General Giraud, ki je bil, kakor vemo, kot poveljnik 9. francoske armade vjet na belgijski fronti, je 20. maja prispel v neko mesto v zapadni Nemčiji, kjer so ga nastanili. Po poročilu nemške uradne agencije DNB je v razgovoru izjavil, da je glavni vzrok težkega položaja njegove armade bil v tem, da so nemške motorizirane kolone ter tanki, kakor tudi letala, bila v veliki premoči nad francoskimi silami. Sicer pa je bil general Giraud v svojem razgovoru umerno zelo rezerviran in je dejal, da si nihče ne more prav predstaviti kako težko je obvladati kakšen vojaški položaj, ako vodijo vojsko hkrati štiri države, oziroma njihovi generalni štabi (Francija, Anglija, Belgija, Nizozemska). Opomnil je tudi, da je angleška armada sicer zelo hrabra, da so pa njene sile premalo številne. Tisti nasprotnik, ki ima letalsko premoč, se tudi veseli lepega vremena, ki je zanj izrednega pomena, dočim si je on želel slabega vremena, ki ga pa žal ni bilo, ker slabo vreme ovira napade letal.

pretrpel, pustil v naših rokah tudi večje število ujetnikov, orožja in vojnega materiala vseh vrst. Dozdej ni bilo mogoče niti približno oceniti tega vojnega plena.

Vojno letalstvo, ki je s svojimi stalnimi napadi od 5. junija dalje mnogo pomagalo k uspehom suhozemskih vojske, je včeraj razen akcije, ki jo je izvedlo zaradi neposredne pomoči suhozemskim silam, ponovno napadlo pristaniške naprave v Havreu in sovražne ladje ob zahodni obali Rokaveške preliva, pri čemer je doseglo lepe uspehe. Pri tej priliki so naši letalci potopili sedem prevoznih ladij. Med njimi je bila tudi 5000 tonska ladja. Razen tega je bilo z bombami poškodovanih še 10 drugih ladij, od katerih so bile tri 10 do 15 tisoč tonske. Na nekaterih teh ladij so izbruhnili požari.

O priliki krajevnih bombnih napadov, ki jih je izvedlo sovražno letalstvo v noči od 11. na 12. junij po Zahodni Nemčiji, so bile vržene vžigalne bombe na neko nemško mesto.

Britanska letala so poskušala 11. junija napasti Trondhjem in Bergen, niso pa dosegla nobenega uspeha. Pri tej priliki je sovražnik pretrpel občutne

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

z gube. Od 12 napadalnih letal so tri zbili na tla naši lovci, eno pa je sostrelila naša protiletalska artilerija. Sovražne izgube na letalih so včeraj znašale skupno 59 aparatov. Od teh jih je bilo 20 sestreljenih pri epopadu v zraku, 19 pa jih je zbil na tla ogenj protiletalske artilerije. Ostanek je bil uničen na letališčih samih. Razen tega so bili včeraj sestreljeni trije barožni baloni. Tri naša letala se niso vrnila.

Berlin, 12. jun. AA. DNB: Južno od Reimesa so bili štirje sovražni tanki zadeti z bombami, dočim je na nekem drugem kraju protiletalska artilerija uničila še sedem tankov. V teh bojih protiletalske artilerije proti tankom se je odlikovala posebno skupina, ki jo je vodil general Deslog. Samo ta skupina je razen omenjenih tankov dozdaj zbila 200 letal.

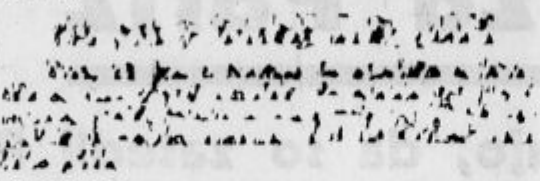
Berlin, 12. jun. DNB: »Völkischer Beobachter« objavljala članek, v katerem na osnovi poročil nemškega vrhovnega poveljstva navaja materialne izgube Anglije za časa dvomesečnih bojev pri Narviku. Po podatkih, navedenih v tem članku, je angleška mornarica imela pri Narviku velike izgube. Med drugimi sta bili potopljene dve matični ladji za letala, dve krčarki pa sta bili tako poškodovani, da se smatra, da sta bili popolnoma izgubljeni. Razen tega je bilo poškodovanih več manjših krčark in

potopljenih 9 rušilcev. Poškodovana je bila ena podmornica ter zbito eno letalo vrste Sunderland, dalje 12 drugih letal in 12 prevoznih ladij. Večje število prevoznih ladij je bilo poškodovanih. Ujetih je bilo tudi več sto angleških mornarjev.

V Parizu grade barikade

New York, 12. junija. DNB: Ameriški jutranji časopisi pod velikimi naslovi objavljajo poročila, da so nemške čete prodrle do Marne ter da v Parizu postavljajo barikade. Listi naglašajo, da se Francozi utrjujejo tam, kjer je bil sovražnik zadržan 1. 1914 in niti malo ne dvomijo, da Amerika pričakuje drugi čudež z Marne, čeprav pripominjajo, da ni ravno preveč upravičena takšna nada.

»New York Times« poroča iz Pariza, da je vrhovni poveljnik francoske vojske general Weygand umaknil glavne francoske sile za Marne, da bi utrdil zvezo z zahodnim krilom in da bi ponovno sprejel boj.

Churchill in Eden sta bila v Franciji

V Franciji je včeraj in danes zasedal vrhovni vojni svet zaveznikov

London, 12. junija. t. Reuter. Uradno je bilo objavljeno, da je bil Churchill včeraj v spremstvu vojnega ministra Edena in generala Dilla, načelnika generalnega štaba, v Franciji, kjer je ostal še danes. Tam se je sestel z Reynaudom, Petainom in generalom Weygandom. Na sestanku je bil dosežen popoln sporazum o vsem tem, kar je treba ukreniti v zvezi s sedanji vojni položajem.

London, 12. junija. t. Reuter. Minister Morisson je govoril sredi razvoja dogodkov na bojišču in je med drugim izjavil:

Francija mora biti in bo rešena. Rešila se bo s lastnimi sredstvi, prav tako pa bo Anglija dala sleherni atom svoje moči na razpolago za to, da se Francija reši. Francija pa bo rešena iz teh treh razlogov:

1. pomoč iz Amerike hitro prihaja in je zmerom večja;
2. nikdar v zgodovini angleški narod ni bil s tako silo vprežen v vojskovanje, kakor je danes;
3. pri Dunquerqueu je angleška suhozemna vojska že pokazala, česa je sposobna.

London, 12. junija. Reuter. Angleški listi naglašajo, da vstop Italije v vojno ni vzel zaveznikom hrabrosti, temveč jih je nasprotno podgalil k še močnejši obrambi. Gotovo pa je, da je korak Italije okrepil pritisk na Francijo, ki se odločno upira in brani. Listi ponovno zahtevajo, naj se pošlje Franciji vsa pomoč, s katero Anglija razpolaga.

Na drugi strani pravijo listi, da Rooseveltova obljuba glede materialne pomoči Zedinjenih držav ne sme niti trenutno odvrniti Anglije od maksimuma naporov glede proizvodnje vojnega materiala. »Daily Express« z zadovoljstvom ugotavlja, da je Churchill obljubil Franciji maksimum pomoči. Angleško-francoska vzajemnost se kaže še naprej v angleškem tisku.

Tako n. pr. nastopa »News Chronicle« za močno ofenzivo, ki naj jo Anglija podvzame proti Italiji, ter na ta način zmanjša pritisk na Francijo. List pravi, da je to treba storiti takoj in z največjo silo.

Delovanje angleškega letalstva na zahodu

London, 12. junija. Reuter. Letalsko ministrstvo je izdalo tole sporočilo:

Včeraj, v torek popoldne, so letala obalnega poveljstva uspešno izvršila napad na sovražne pomorske sile v luki Trondhjem. Dva sovražna rušilec sta bila zadeta z bombami. Enako ena sovražna prevozna ladja. Veliko število bomb je padlo med ladje. Naša letala so se morala spustiti v borbo s sovražnimi lovskimi letali in sovražnim protiletalskim topništvom. Dve naši letali se nista vrnila.

London, 12. junija. AA. Reuter. Letalsko ministrstvo je dalo sredi naslednjega pregled o zračnih bojih:

Angleško letalstvo je v toku včerajšnjega dneva izvršilo številne polete nad sovražnimi položaji od Rokavskega zaliva do nemške meje. Močne eska-

drile srednjih bombnikov so osredotočile svojo akcijo na desno nemško krilo ter bombardirale kolone in ceste vzhodno od Rouena. Na ta način je bilo ovrhano napredovanje nemških čet proti Seini. V toku noči so angleški bombniki bombardirali sovražne položaje od Abbeville do Luksemburga. Razpršeni so bili številni sovražni konvoji ter razrušene številne železniške proge posebno vzhodno od Charlevillea. Železniški voz pri Laonu so letala sistematično bombardirala. Vržene so bile številne bombe na ceste med Soissonsom in Cheuynjem ter na strateške položaje pri Granvilliersu, Abbevilleu in Amiensu. Bombardirani sta bili tudi letališči v Douaju in Betunu.

London, 12. junija. Reuter. Letalsko ministrstvo sporoča:

ški oddelki mestoma že tudi reko prekoračili. — Vzhodno od Pariza se je po močnih dvodnevnih napadih Nemcem posrečilo potisniti med Meauxom in Chateau Thiercyem Francoze do Marne, zaradi česar so morali napraviti hiter umik tudi v središču in prepustiti Nemcem Beauvais, Clermont in Compiegne ter se umakniti na črto, ki je kakih 30 km pred Parizom.

V zadnjih dveh dneh so Nemci pričeli z veliko ofenzivo tudi pri Reimsu, ki je po nemških poročilih že v nemških rokah. Vsekakor se okrog

Nemška straža pri Rtu Grisnezu pri Calaisju. Od tod je do angleške obale samo 38 km.

V zadnjih 24 urah so težki in srednji angleški bombniki nadaljevali s svojimi operacijami proti sovražnikovim prometnim zvezam v smeri proti Rouenu in Seini. Izvršen je bil napad na kolono blindiranih avtomobilov ter motorizirane prevoze sovražnika. Presekane so bile železniške proge in uničeni mostovi. V toku noči so naši težki bombniki nadaljevali z napadi na važne prehode čez reko Meuso. Napadli so tudi vojne objekte. Eno naše letalo pogrešajo. Naše letalstvo v Franciji je vrnilo ves dan ogledniške polete nad bojiščem. Lovska letala so izvršila veliko število patrolnih in zaščitnih

poletov proti sovražnim formacijam, ki so bile pogosto veliko močnejše. V toku teh poletov je bilo zbitih pet sovražnih letal. Sedem naših lovskih letal pogrešajo. Letala obalnega poveljstva so izvršila izvidniške polete nad Norveško ter zažgala 2 rezervoarja petroleja in rafinerijo v Tamshafnu.

London, 12. junija. Reuter. Zvedelo se je v Londonu, da je bilo eno nemško letalo vrste Heinkel davi na vse zgodaj sestreljeno ob jugovzhodni angleški obali. Sovražno letalo so zadeli britanski lovci, odkrili so ga pa s pomočjo reflektorjev.

Zadržanje Vatikana

Vatikansko mesto, 12. Vatikanski krogi odločno zanikajo vesti, ki se zdaj pa znaj ponavljajo, da namreč papež misli na to, da bi zapustil Rim. Brez vsake podlage je tudi govorjenje, da sta Amerika, Španija in Portugalska papežu ponudile varno zavetišče. Pij XII. se drži tega, da je poveljatelj katoliške Cerkve kot rimski škof, čeprav bi to nujno ne zahtevalo, da ne bi iskal v primeru potrebe zavetja drugod, kjer bi ostal to, kar je. Toda v Vatikanu poudarjajo, da je Italija trdno odločena, da se drži konkordata s sveto Stolico in da ne bo niti za las odstopila od obveznosti, ki jih je sprejela v tem oziru, kar se tiče položaja in pravic sv. očet. Zato je tudi mogel papež Pij XII. odrediti, da se naj poslanikom, akreditiranim pri njem, ki so iz onih držav, katerim je sedaj Italija napovedala vojno, odredi stanovanje v vatikanskem mestu, kjer so nedotakljivi in kjer nihče ne njihove pravice ne bo motil.

Tudi so čisto brez podlage vesti, da je Vatikan v sporazumu z Ameriko sprožil kakšen mirovni predlog Sv. oče ni zamudil nobene prilike, da bi opomnil velesile, naj se poravnajo in vrnejo svetu mir toda sedanji trenutek ni tak, da bi kakšno prizadevanje za mir moglo imeti uspeha.

Vatikan je odredil samo take stvari, ki so nujno potrebne v času, ko je napovedana vojna z Anglijo in Francijo. Guverner vatikanskega mesta je poskrbel za zatemnitev Vatikana in njegovega mesta, zaprl je vatikansko knjižnico občinstvu in najdragocenejše rokopise dal spraviti v podzemne prostore ter seveda tudi odgodil tiskovno razstavo, ki je bila nameravana, klet debelega stolpa Nikolaja V. pa je dal izgraditi v zavetišče proti letalskim bombam. Vse drugo, kar gotovi listi poročajo o Vatikanu in njegovih namelih ter odredbah, je goli izrodek domišljije.

Nemci o sovjetski politiki

Berlin, 12. junija. V berlinskem časopisu za službi največ pozornosti članek, ki ga je objavila »Frankfurter Zeitung«, znana po svojem zmerenem stališču in tonu, zlasti pa po svojih dobrih informacijah iz Rusije.

List pravi, da so vse vesti, ki pripisujejo sovjetski vladi v zvezi z imenovanjem g. Crippsa za angleškega veleposlanika v Moskvi, ne preobrat v njeni politiki, brez podlage. Take kombinacije se morejo zaradi tega širiti z lahkoto, ker odgovorni voditelji sovjetske politike ne dajejo prav nobenih obvestil o svojem stališču, razen če je prav neobhodno potrebno. O svojih namerah pa sploh ne povedo ničesar. Vendar pa tisti, ki so v resnici informirani o stvarih, ne dvomijo, da bodo Sovjeti nadaljevali svojo dosedanje politiko, ki se odlikuje po tem, da se v nobenem oziru ne prenamli. Čisto brez vsake debate je, da Sovjetska Rusija odločno želi, da se ne krši mir na Balkanu in da ni samo vplivala na Italijo, da se drži daleč od Balkana, ampak je to svojo željo sporočila tudi obema demokrat. zaveznicama in pa Turčiji. Rusija stoji na stališču, da Turčija nikakor ni obvezana priti na pomoč Angliji in Franciji, ako bi taka pomoč, naj si bo po krivdi ene ali druge stranke, imela za posledico, da bi se morala braniti tudi Rusija, ki ima velike interese, predvsem ob dardaneljski morski ožini pa na ustju Donave in na celotnem območju Črnega morja ter na Kavkazu, zakaj — tako pravijo v Moskvi — v po-

godbi Turčije z Anglijo in Francijo je klavzula, ki oprasča Turčijo vseh njenih obveznosti, ako bi le-te Turčiji primorale, da pride v spor z Rusijo.

Tudi io je treba demantirati — zagotavljajo v Berlinu — da imajo Sovjeti namen sprožiti besarabsko vprašanje. Naj imajo Rusi kakršnekoli namene v tem pogledu, eno je gotovo, da v sedanjem trenutku nikakor neotejo otvarjati nobenega vprašanja, ki bi ustvarilo zapletljive na jugovzhodnem sektorju Evrope.

Vrhovna smernica sovjetske politike je in ostane, da mirno čaka, kako se bo mednarodni položaj razvijal dalje. V tem oziru Sovjeti vplivajo na vse države, s katerimi imajo prijateljske zveze.

Zabeležiti je treba tudi mnenje, ki se sliši v Moskvi, da za sovjetske simpatije ni brez pomena dejstvo, da gojijo vodilni krogi sovjetske unije že od leta 1935 neprijazna čustva napram politiki franciske vlade, katere v Kremlju dolžijo, da so krivice nesrečnega izida državljanske vojske v Španiji, češ, da so »skrivali podpirale generala Franca«.

Gorelkin v Rimu

Rim, 12. jun. AA. DNB: Sovjetski veleposlanik v Italiji Gorelkin, ki je danes opoldne prispel v Trst, se bo nocoj pripeljal v Rim, kjer bo prevzel posle veleposlanštva.

Cripps je prišel v Moskvo

Moskva, 12. jun. t. Reuter: Cripps je danes z letalom dopotoval v Moskvo. Z istim letalom je dopotoval v Moskvo tudi novi francoski veleposlanik v Moskvi Eric Labonne.

Tuja letala mečejo bombe na Svico

Bern, 12. jun. AA. Švicarski generalni štab poroča, da so davi v zgodnjih urah neka tuja letala letela nad pokrajino ob Zenevskem jezeru ter metala bombe. Ugotovljeno je, da je več teh bomb padlo v bližini Renana. Ubit je bil en vojak ter ena ženska. V bolnišnico pa je bilo poslanih 12 oseb. Imenovana je bila komisija, ki bo izvedla tehnično preiskavo in ugotovila, kateri državi se pripadale bombe.

Španska sodba o dosedanji angleški in francoski politiki

Madrid, 12. jun. Dnevnik »ABC« piše o padcu Daladiera, da z njim izginja zastarela politika v Franciji, ki ni razumela novega časa. Daladier je igral v Franciji zelo žalostno vlogo, ker ni znal francoski politiki dati nobene določne smernice. — Tudi v Angliji se pripravlja vladna kriza, ker je ljudstvo bolj in bolj nezadovoljno s politiko lordov. Dobro informirani londonski poročevalci »ABC« pravi, da bo novo vlado sestavila delavska stranka, ki je bila do zadnjega najbolj antimilitaristična. Tudi zunanja in notranja politika Anglije je bila doslej tragična in protalovna. Krivda te politike zapadnih demokratov je, da se sedaj nabajata obe državi v tako težkem položaju, kakor nista bili še nikoli.

Zemunska vremenska napoved: Nekoliko oblačno v zahodnih krajih. V ostalem delu države jasno. Krajene nevihte z nalivi utegnejo biti v gorskih predelih

Strahovita bitka v Franciji divja z nezmanjšano silovitostjo dalje. Nemška premoč v moštvo, zlasti pa v tankih in topništvu je tako velika, da je francosko vrhovno poveljstvo kljub junaški obrambi moralo ukazati večji umik obrambne črte, da se izogne razbitju bojne črte.

Nemci imajo za cilj Pariz, ki ga hočejo, kakor smo že včeraj ugotovili, obkoliti od desne in leve, to se pravi s četami, ki so prodrle na Seino in Marne. Poseben močen je pritisk nemških oklopnih in motoriziranih divizij med Rouenom in Verneuilom na Seini, kjer so po nemških poročilih nem-

ški oddelki mestoma že tudi reko prekoračili. — Vzhodno od Pariza se je po močnih dvodnevnih napadih Nemcem posrečilo potisniti med Meauxom in Chateau Thiercyem Francoze do Marne, zaradi česar so morali napraviti hiter umik tudi v središču in prepustiti Nemcem Beauvais, Clermont in Compiegne ter se umakniti na črto, ki je kakih 30 km pred Parizom.

V zadnjih dveh dneh so Nemci pričeli z veliko ofenzivo tudi pri Reimsu, ki je po nemških poročilih že v nemških rokah. Vsekakor se okrog

Reimsa razvija silovita bitka. Nemci imajo načrt predreti proti Chalonsu na Marne in tako po možnosti razdvojiti francosko armado, ki stoji pred Parizom in ono, ki se bojuje v Argonih ter dalje na Maginotovi črti. Po francoskih poročilih nasakujejo Nemci pri Reimsu s tisočimi oklopnimi voz in številnimi motoriziranimi divizijami. Tako se bitka za Pariz vedno bolj razvija v odločilno bitko za Francijo, ki s silno srditostjo valovi od morja do Argonskega gozda. V tem boju sodeluje vsaj 4 milijone mož in je gotovo največja bitka vseh časov.

Vojskovanje med Italijo in zavezniki se omejuje na delovanje letalstva

Do bojov na suhem in na morju še ni prišlo — Zavezniki so zaplenili dosedaj 40 italijanskih parnikov

Prvo italijansko vojno poročilo

Štab italijanskega vrhovnega poveljstva, dne 12. junija. AA. Stefani: Uradno poročilo št. 1 štaba vrhovnega poveljstva italijanske državne oborožene sile se glasi:

10. junija popolnoči so se italijanske sile na kopnem, na morju in v zraku do zadnjih podrobnosti razvile za boj. V zori 11. junija so oddelki italijanskih bombnikov, ki so jih spremljala lovka letala bombardirala vojaške objekte in naprave na Malti. Uspehi tega napada so bili očitni. Pred sončnim zahodom se je napad ponovil tudi z uspehom. Vsa italijanska letala, ki so sodelovala pri tem napadu, so se vrnila nepoškodovana v svoja oporišča.

Med tem časom so drugi oddelki kr. letalstva izvedli ogledniške polete nad posameznimi pristanišči Severne Afrike. Na meji Cirenaike je bil onemogočen poskus britanskega letalstva, da bi prodorilo nad ozemlje te italijanske posesti. Pri tej priliki smo zbili na tla dve sovražni letali.

Milan, 12. junija. AA. DNB: Prvi dan vojne je v Milanu potekel čisto v znamenju zadnjih priprav za spopad. Zaradi priprav, ki so se že davno začele, se je mesto kaj naglo prilagodilo novemu stvarnemu stanju.

Angleška letala nad Benetkami

London, 12. junija. t. Reuter: Letalsko ministrstvo je objavilo, da so angleška letala opravila več poletov nad Italijo in da so med drugim bila tudi nad Benetkami.

Razne agencije pa so objavile novico, da bi naj bila neka letala nad predmestji Turina. Tam so danes dopoldne nad dve uri streljali s protiletalskimi topovi. Vendar pa angleškemu letalskemu ministrstvu ni znano, če so bila kakšna zavezniška letala nad Turinom.

Prav tako je bil danes štirikrat dan znak nevarnosti v Milanu, kjer so tudi takoj začeli streljati s protiletalskimi topovi.

Pariz, 12. junija. AA. Havas: Zdi se, da so bili Italijani zelo presenečeni, ko so se angleška letala z neverjetno naglico pojavila predvsem v severnem delu italijanske vzhodne Afrike. Protiletalska obramba je hitro stopila v akcijo. Več lovskih letal, ki so tedaj letela nad Libijo, ni dalo nobenega resnejšega odpora. Potem, ko so angleški bombniki odkrili zbrana sovražna letala, so izvedli nanje napad s trmoglavljenjem, ter je gotovo število bomb velikega kalibra zadelo cilje. Zatem so angleški letalci začeli streljati s strojnimi na osebie na teh letalskih oporiščih.

Prvi znak za letalski napad v Rimu

Rim, 12. junija. DNB: Ponoči ob 1.35 so prvič zabučale sirene v Rimu. Še isti trenutek je bila izvršena zatemnitev vsega mesta. Incidentov ni bilo.

Rim, 12. junija. Stefani: Alarm, ki je bil dan ob 1.45 je trajal do 2.20. Protiletalsko topništvo ni streljalo.

Južna Afrika se vojskuje proti Italiji

London, 12. junija. t. Reuter: Južnoafriška vlada je začela hudo preganjati vse tiste, ki simpatizirajo z narodnim socializmom. V zadnjih dneh je bilo aretiranih 800 oseb, dosedaj pa jih je interniranih 6000—7000. Po izbruhu vojne z Italijo so prav tako začeli postopati z Italijani. Najbrž so dosedaj v Južni Afriki zaprli že 17.000 Italijanov.

Prvo vojno poročilo Južne Afrike

Capetown, 12. junija. t. Reuter: Južnoafriško letalstvo je včeraj prvič napadlo sovražne postojanke. Južnoafriški težki bombniki so napadli vojaške naprave v Abesiniji. Pri tem so napravili veliko škodo raznim vojaškim napravam, razrušili so ceste in bombardirali vojaške prevoze. Tako so bombniki bombardirali iz višine 400 m vojaški prevoz. Vsa naša letala so se vrnila na svoja letališča.

Zaplenjenih je 40 italijanskih parnikov

London, 12. junija. AA. Havas: Londonski radio je sporočil, da je bilo odvedenih v razna britanska pristanišča 40 italijanskih trgovskih ladij.

Mobilizacija mladinskih pomožnih civilnih organov je v polnem teku. Vse mesto je v znamenju vojne. Na trgu pred katedralo se dvigujejo celi kupi vreč, napolnjenih s peskom, ki varujejo katedralo in stebriče. Na katedrali sami delavci demontirajo slovita umetniško izdelana okna. Knjižnico in arhiv te katedrale so že prenesli na varno. Prav tako so zavarovali tudi druge zgodovinske zgradbe ter spomenike.

Povelje princa Umberta

Rim, 12. junija. Stefani: Princ Piemontski, inspektor pehote, je naslovil naslednjo poslanico na italijanske vojake pešce:

Svečana ura je odbila. Korakajte z neomajno vero in junaka vizijo zmagovalja preteklosti nasproti novi nezgledni usodi cesarske Italije. Domovina se bo z vami še bolj proslavila, z vami, ki ste pogumni in vzdržljivi kot večno. Zivela Italija, živel kralj in cesar, živel duce.

Otroci iz Libije v Benetkah in v Padovi

Milan, 12. junija. AA. DNB: V Benetke je prispelo 520 italijanskih otrok iz Libije. Namestili jih bodo v Benetkah in v Padovi.

Angleška letala nad severno Italijo

London, 12. junija. AA. Reuter: Letalsko ministrstvo poroča: Britanska letala so izvedla snoči ogledniške polete nad Severno Italijo. Pri tej priliki je bilo vrženih nekaj bomb na naprave in ustanove vojnega značaja.

Angleška letala so bombardirala Turin in Milan

London, 12. junija. t. Reuter: Angleško letalsko ministrstvo objavlja, da so danes popoldne angleška letala bombardirala vojaška poslopja in naprave vojaškega značaja v Turinu in v Genovi. En angleški bombnik se ni vrnil.

Italijanska letala nad Aleksandrijo

London, 12. junija. t. Reuter: V Aleksandriji je bil znak, da se bližajo sovražna letala. Toda nevarnost je trajala samo deset minut.

Italija bo spremenila svoje stališče do Egipta

Berlin, 12. junija. t. DNB poroča iz Rima, da so italijanski vladni krogi prejeli obvestilo, da angleška letala iz Egipta napadajo Libijo in Eritrejo. Italijanska vlada izjavlja, da bo seveda morala spremeniti stališče do Egipta, kakor ga je obrazložil v svojem govoru Mussolini, če bi se to še ponovilo.

Gibraltar, 12. junija. AA. Reuter: Italijanska ladja Gerina (6.000 ton) je zaplenjena od strani britanskih oblasti. Včeraj je bilo sporočeno, da je to ladjo potopila njena posadka. Gerina se je držala na vodi in je zdaj v zalivu Algecirasa.

Madrid, 12. junija. Havas: Snoči je italijanska ladja »Numbolia (2000 ton) zadela ob mino v bližini Gibraltara. Ladja se je potopila. Posadka je bila ujeta in pripeljana v Gibraltar.

Melbourne, 12. junija. t. Reuter: Avstralski mornariški minister je izjavil, da je avstralska tr-

govska ladja, ki je oborožena kot križarka, v Pacifiku ujela italijanski parnik »Romolo« (9780 ton). Posadka je parnik zažgala, nakar se je potopil, posadko pa so ujeli.

V Kalkuti pa je indijska vlada zaplenila italijanski parnik »Calabria« (9515 ton).

Egipt je prekinil diplomatske stike z Italijo

Kairo, 12. junija. AA. Reuter: Ogromna množica ljudstva se je zbrala okoli egiptovskega parlamenta, kjer je posebna seja, na kateri naj parlament sprejme sklepe o nadaljnjem zadržanju Egipta nasproti Italiji.

Kairo, 12. junija. AA. Havas: Ministrski predsednik je zastopnikom tiska dal izjavo, v kateri je pozval egiptovsko in tuje prebivalstvo, naj ohrani mir. Razen tega je pripomnil: Vsi vedo, da kralj in vlada pod nadzorstvom parlamenta bdita nad interesi in varnostjo države in da v tem pogledu ne bosta dopustila nobenega napada. Vsak mora ostati mirno na svojem mestu, ne da bi obračal pozornost na zapeljive glasove. Vsak mora biti prepričan, da bo vlada mislila na vse.

Kairo, 12. junija. t. Reuter: Poslanska zbornica je soglasno odobrila izjavo predsednika vlade Ali Maher paše, da se z Italijo prekinejo diplomatski stiki.

Važno je, da zobe temeljito očistimo ne samo zjutraj, ampak tudi vsak večer, predno gremo spat.

Chlorodont
zobna pasta

Turčija pred odločitvijo

Ankara, 12. junija. Havas: Včeraj popoldne je bilo opaziti v zunanjem ministrstvu veliko diplomatsko aktivnost. Med drugimi sta zunanje ministra Saradzogla in glavnega tajnika zunanjega ministrstva veleposlanika Menemenzoga obiskala francoski veleposlanik Massigli in angleški veleposlanik Hugheson, ki sta imela z njima daljši sestanek.

Ankara, 12. junija. Reuter: Pričakuje se, da bo Turčija določila svoje stališče v zvezi z vstopom Italije v vojno po današnjih konferencah. Predsednik republike Ismet Ineni se je vrnil v Ankaru ter konferiral z raznimi osebnostmi. Danes bo tudi seja turške vlade in izvršilnega odbora turške narodne stranke.

Ankara, 12. junija. Havas: Predsednik republike Ismet Ineni je prispel v Ankaru. Sprejela sta ga predsednik vlade in minister za narodno obrambo. Razen tega so bili pri sprejemu na postaji nazvočni vrhovni poveljniki turške vojske, več

Madžarski tisk:

Vojna se ne bo razširila na Podonavje in na jugovzhod

Budimpešta, 12. jun. m. Celokupno madžarsko časopisje še nadalje obravnava zgodovinski govor predsednika italijanske vlade Mussolinija, s katerim je objavil vojno napoved Franciji in Angliji.

Tako med drugim vladni organ »Mačorország« pravi, da vojna, v kateri se sedaj nahaja Italija, ni v nasprotju z italijansko-madžarskim sodelovanjem istotako, kakor ni vstop Nemčije v vojno škodoval madžarsko-nemškemu odnosu, temveč jih je prav obratno okrepil. Nemčija, Madžarska in Italija imajo prav za prav isti zunanje-politični cilj. Vse te tri države so zapostavljene z versajsko ureditvijo Evrope. Omenjene države se hočejo osvoboditi teh okov in napraviti bazo, ki ustreza vsem njihovim zahtevam. Nemčija je prva uvidela, da do tega ne more priti mirnim potom. Italija je več mesecev upala, toda na koncu je pa tudi ona uvidela, da ne more drugače priti do svojih pravic kakor z vstopom v vojno proti zaveznikom.

Madžarski list »Maraos« poudarja, da je on na isti liniji, toda čisto v drugem položaju. V

svojem lastnem interesu, kakor tudi v interesu državnega očišča, ne bo Madžarska ničesar storila, kar bi moglo rušiti mir v Podonavju in v jugovzhodni Evropi.

Madžarsko časopisje se nadalje bavi z drugimi važnimi problemi v Podonavju in v jugovzhodni Evropi, ki jih identificira z zunanje političnim stališčem, ker imajo vse te države iste interese, da preprečijo razširitev sedanje vojne.

»Pestihirap« pravi, da na to strategično, kakor tudi gospodarsko področje Podonavja in pa jugovzhodne Evrope ne prihaja v vojni sistem vojskujočih se držav. Kolikor je to področje bilo v centru v pretekli vojni veliko, je danes strateško od tega oddaljeno. Ni nobene velesile, kateri bi se izplačalo začeti vojno akcijo proti jugovzhodni Evropi, ker ona ne predstavlja gospodarskih činiteljev, ki bi bili odločilni v sedanji vojni. Borba se ne vodi v srednji Evropi, pa tudi ne preko srednje Evrope, tako da Podonavje in jugovzhodna Evropa ne moreta koristiti niti za prehodno ozemlje. Sedanja vojna ima čisto drugi značaj kakor pa minula svetovna vojna.

Taki problemi se ne morejo reševati na tleh jugovzhodne Evrope, temveč na Atlantiku in na Sredozemskem morju. Z vstopom Italije v vojno se očišče vojnih operacij ni premaknilo v pogledu teh glavnih linij. Operacije bodo morda segale celo do Bližnjega vzhoda, toda države bodo vedno smer proti afriški obali in ne proti evropski. Vsi pogoji so tu, da jugovzhodna Evropa ostane ob strani sedanjih vojnih zapletenj skupno s podonavjem.

Drugi madžarski list »Frisursage« se v zvezi s tem vprašanjem bavi tudi z zadržanjem Sovjetske Rusije ter poudarja, da je normalizacija odnosov z Italijo v skladu s principi, ki jih je g. Molotov postavil v svojem govoru. Če bi odnosa med Italijo in Sovjetsko Rusijo ostali še nadalje neurejeni, bi se lahko sklepalo, da Moskva v tej vojni favorizira eno stran, drugo pa zapostavlja. S tem bi bil ovržen njen princip nevtralnosti in neodvisna zunanja politika. Normaliziranje odnosov z Italijo ni treba tolmčiti drugače kakor po potrebi v zvezi z obojestransko željo, da se ohrani mir v jugovzhodni Evropi.

Manifestacije v madžarskem parlamentu

Budimpešta, 12. jun. V današnji seji parlamenta so bile navdušene manifestacije za Italijo. Poslanec Magashazy, član vladne stranke, ki je bil 10 let prvi adjutant Horthyja in je sedaj general v rezervi, je v svojem govoru med drugim rekel:

»Mieli ograškega naroda so v tem trenutku obrnjene napram Italiji, predvsem pa pozdravljajo duceja, ki vodi svoj narod k zmagi. Obenem pa se spominjajo vojakov velike Nemčije, ki obhajajo zmago za zmago. Ogrska bo ostala zvesta velisilam osi, ki so nas osvobodile sramotne pogodbe v Trianonu. Bog naj blagoslovi italijansko in nemško orožje za končno zmago. — Govor so spremljali vsi poslanci parlamenta, ki so vstali s svojih sedežev, z vzkliki: »Živel duce, živele os, živel Horthy«

Francoska vas pod vodo; francoski pionirji prevažajo vaščane s čolni. — Procesija in slovesnost v čast sv. Genoveji v Parizu

Politični zapiski

Narodna odbrana in tuji plačanci

V zadnji številki »Narodne odbrane« je tudi članek, kjer govori o tujih plačancih. List pravi, da sta dve vrsti plačancev: eni so tuji, drugi domači državljani. »Tujji plačanci opravljajo svoje delo v tuji zemlji kot svoj poklic ali pa iz patriotskih vzrokov. Domači plačanci pa služijo tujim interesom iz koristoljubja ali pa iz navadne neumnosti. Velike države, ki so njihove čeljusti vedno pripravljene požirati male narode, imajo prav med temi malimi narodi mnogokrat rodovitno delovno polje. Njim lasti služijo, posebno v mirnih časih, domači plačanci. Eni izmed teh so dobesečno plačani z denarjem, drugi pa uživajo za to razne druge ugodnosti, zastopstva in druge službe, ki jim omogočajo zaslužek in bogastvo. Drugi domači plačanci služijo tujcu iz neumnosti, iz pohlepa po časteh in odlikovanjih, slovesnosti in sprejemih itd. Ti so vez, ki po njej prehajajo govorice in novice, poročila in propaganda tuje politike. Te govorice, brez glave razširjene, mnogo škodujejo ugledu in dostojanstvu države, samozvesti in morali naroda in vsega prebivalstva. Knjige, slike, odlikovanja in sprejemi so večkrat vabljiva mamila, ki ustvarjajo vezi in prijateljstva. Svet razširja tisto, kar ve in tisto, česar ne ve, kar je še mnogo huje, razširja vse, karkoli mu kdo naklepeče. Državljenka dolžnost nalaga državljenec, naj se ne ravna po govoricah tujcev, ki hočejo ubiti v narodu zaupanje v svojo silo. Nikar ne prenašajte nepotrjenih govoric tako neumno in nepremišljeno, ko lahko slutite, da so njihovi viri temni in sumljivi. Naša preteklost, daljnja in bližnja zgodovina zgovorno in trajno govorita o naši moči zavednosti in rodoljubju. Zato se nkar ne ravna po tujih izmišlinjah, ki imajo kaj prozorne namene.«

Kočevski Nemci o komunistični propagandi

V glasilu kočevskih Nemcev »Gottescheer Zeitung« beremo uvodni članek, kjer govori o nekaki propagandi, ki se razvija med kočevskimi Nemci, med katerimi se razširja letaki e podpisom »Bund des arbeitenden Volkes Sloweniens in Gottschees«. List pravi, da so se kočevski tem letkom smejali in da so listi polni neumnosti. Receno pa se list zgraža nad pisi teh letakov, ki so zapisali besedico »narodna manjšina«. List pravi: »Tako so morda govorili ob času Metuzalema, kar pa smo že preživeli. Mi smo nemška narodna skupina. Tega pojma seveda pišči možgani teh elementov ne morejo razumeti... O zadevah svoje narodne skupine bomo obravnavali s amo mil Drugi pa naj pometajo pred svojim pragom. Kočevski kmet je nemški kmet. Za prevratne poskuse ni na razpolago. Naša »klenjena narodna skupina« pa je v svoji discipliniranosti kljub pomanjkanju in revščini najboljšo jamstvo naše prihodnosti.«

Pobiranje davkov na Hrvaškem

Uradni list banovine Hrvatske je prinesel banovo naredbo o pobiranju davkov in taks na Hrvaškem. V 24 členih je povedano, kaj se pobira v korist banovine Hrvatske. Neposredni davki v korist banovine Hrvatske so tiste: zemljiški davek, lišni davek, pridobnina, rentnina, družinski davek, službeniški davek z izrednim doprinosom, ki pa se ne pobira od ljudi, ki služijo državi ter od državnih upokojencev. Nadalje navedba določa, kaj in kako mora biti vse kolkovano s kolki banovine Hrvatske. Naredba določa tudi, kdaj se plačujejo davki in kdaj banovinski kolki. — Plaćevanje davkov na Hrvaškem bo s tem nekoliko komplicirano, zlasti spočetka.

Nov belgrajski polmesečnik

V Belgradu je začel izhajati nov polmesečnik »Reč istine« (Beseda resnice), ki mu je kot lastnik napisan inženir Zaviša Popović. List pravi, da bo zastopal interese državnih in samoupravnih uradnikov, da bo od političnih in strankarskih vplivov neodvisen, kar pa nikakor ne pomeni, da ne bi podpiral vseh zdravih stremeljenj, ki gredo za tem, da bi se ugodilo željam in zahtevam organiziranih javnih nameščenecv.

Članek

Belgrajski »Slovenski Jug« prinaša uvodnik izpod peresa Omičena Milica s tem naslovom, kjer naglašja te le misli: »Kdor ljubi to državo brez ozira na svoje simpatije na režim, mora brez pogovora vedeti, da je za nevrtralne države, kakršna je naša, notranji mir svetinja. Pripomoči miru celote z zaupanjem v našo narodno državo in nas same je za vsakega posameznika državljanska dolžnost. Bolj ko kdaj poprej so nam povesd potrebne avtoritete, zlasti pa avtoriteta države. To čutimo vsi... Je pa neodgovorna skupina, ki razdira vse pozitivno v današnji družbi in ki vsak dan sistematično razdira avtoriteto, izživa nezaupanje... V varstvu teme in gneče se prikaže zdaj tukaj, zdaj tam s svojimi novicami, ki niso nič drugega kakor navadna provokacija. To je ista skupina, ki je na univerzi prirejala fašne manifestacije ter jubilejne slavnosti raznim tujcem, bojevnikom za razne internacionale, ki jim niti njihove države niso priznale takih slavnosti... Take demonstracije so vzemirale mirno in delovno ljudstvo, ki se skoraj boji zvečer iti na ulico, da ne bi tukaj brez svoje krivde naletel na kaj neprijetnega... Isti ljudje, ki kriče zoper kapitaliste, zdaj na njihov račun prirejajo razne demonstracije in izživljanja. Jasno je, da tukaj ni ne morale ne načelnosti, najmanj pa idealizma... Danes so komunisti zase napravili s tem ilegalno politično obrt. Preprečujejo izvajanje konstruktivne politike. V mirnih časih bi taka izživljanja bila vsekakor smešna in nerazna, danes pa tako ravnanje koristi sovražnikom te države. Državljeni se morajo organizirati in braniti zoper ta banditizem.« To akcijo te skupine imenuje list »Delovanje šeste kolone«.

Huda ura nad Novo Gradiško

Zagreb, 12. junija. b. Včeraj je divjalo veliko neurje v okolici Nove Gradiške. Padala je debela toča, ki je polomila sadno dreve in uničila vse setve, posebno koruzo. Toča, debela kot golobja jajca, je padala 6 do 7 minut. Za tem se je pa vili dež, ki je poplavljal ves okraj.

Zoper morilce dr. Šufajla

Zagreb, 12. junija. m. Danes se je nadaljevala razprava proti morilcu vseučiliškega profesorja dr. Šufajla. Zaslanih je bilo 16 prič.

Balkanska politika po vstopu Italije v vojno

Važna izjava našega zunanjega ministra

Belgrad, 12. junija. m. Z ozirom na stanje, ki je nastalo z vstopom Italije v vojno, je današnje »Vreme« prineslo daljši članek, ki je podal mnenje zunanjega ministra pod naslovom »Intervencija Italije in položaj Balkana«. Članek se glasi:

»Vstop Italije v vojno ni mogel presenetiti svetovne javnosti. Od vsega početka vojne je Italija javno naglašala pri vsaki priliki, da se ima za državo, ki ni nevtralna, ker mora zveza z Nemčijo predpostavljati nerazrušljive odnose, cilje in akcije. Posebno še po sestanku na Brennerju se je italijanska politika vedno bolj odločno usmerjala za oboroženo intervencijo. Psihično in materialno se je pripravljala za vstop v vojno, z vedno bolj živahnim tempom so se mobilizirale duhovne in vojaške moči.

Zato tudi odločitev, ki jo je sporočil g. Mussolini 10. junija, ni prišla nepričakovano.

Z odločitvijo Italije se je oboroženi spopad v Evropi razširil tudi na področje Sredozemskega morja in se je s tem vojna prenesla iz Evrope tudi v Afriko. Pri presoji dosedanjega stališča Italije se je pogosto sodelilo po napačnih predpostavkah. Smatralo se je, da Italija taktizira med enim in drugim se vojskujočimi se državami in da osiše Rim-Berlin in tako čvrsto zvezo, kakor je to časopisje tako nemško kakor italijansko stalno poudarjalo. Berlin in Rim sta vedno delala skupaj, Berlin z oboroženo silo, Rim pa z vsemi ostalimi sredstvi in to od dneva, ko je v Evropi izbruhnil plamen vojne.

V svojem govoru, s katerim je Mussolini objavil sklep, da Italija vstopi v vojno, je poudaril še enkrat, da ta zelo odločna borba pomeni sodelovanje med fašistično Italijo in nacionalsocialistično Nemčijo. Istočasno je g. Mussolini tudi poudaril, da pomeni sedanja vojska spopad med proletarskimi in plutokratskimi državami, neizbežno obračunavanje med tistimi narodi, ki imajo vsega v izobilju in med tistimi, ki nimajo dovolj sredstva za svoje preživljanje.

Cilj Nemčije kakor Italije je popolnoma jasn. Ena kakor druga skupina hoče za orožjem v roki uresničiti svoje namene in sodelovanje v materialnih dobrinah na svetu. Ena kakor druga skupina želi potisniti Anglijo in Francijo s položaja, ki sta ga imeli dosedaj glede izvirov surovin na svetovnem trgu.

Razširitev vojne, za katere omejitev je bilo vloženo toliko napora, je privedla vojni požar v neposredno bližino evropskega jugovzhoda. Balkan in Podonavje sta se znašla od 10. junija v novem položaju, ki zahteva posebno pozornost. Od samega začetka vojne sta se Balkan in Podonavje trudila, da čim bolj konsolidirata svoje

medsebojne odnose in da se odstrani vsaka iskrica, ki bi mogla povzročiti požar. Z druge strani so se vse balkanske in podonavske države zelo trudile za ureditev svojih odnosov napram vsem velesilam. Tako napram vojskujočim se strankam kakor tudi napram nevtralnima so se vedno trudile, da se popolnoma pravilno in nevtralnno zadržijo. Od vzporednega napora balkanskih in podonavskih držav so se dosedaj že pokazali uspehi take politike.

To področje Evrope ni zajel splošni evropski vihar. Šele dva dni sta minula od objave vstopa Italije v vojno s balkana palače Venezzia, pa se že jasno vidijo konture stališča, ki ga balkanske in podonavske države

zavzemajo napram novemu usodnemu dejstvu, da se je vojna prenesla tudi v bazen Sredozemskega morja.

Iz pisanja balkanskega in podonavskega časopisja jasno izhaja, da se zunanje politično stališče teh držav v ničemer ni spremenilo niti se ne bo spremenilo. Poluradno turško časopisje se je postavilo na stališče, da je naloga Turčije, braniti svoje državno ozemlje, ker Turčija od nikogar ničesar ne zahteva. Grško časopisje prav tako poudarja željo grškega naroda, da ostane izven spopada in da se ohrani njena nevtralnost.

Na koncu list naglašja, da bo Jugoslavija ostala nevtralna.

Pri ministru dr. Kreku

Belgrad, 12. junija. AA. Gradbeni minister dr. Miha Krek je sprejel danes dopoldne v svojem kabinetu rektorja ljubljanske univerze dr. Matijo Slaviča, ob enem z univerzitetnimi profesorji dr. Lavričem in dr. Lušičkim. Minister dr. Krek je sprejel tudi predsednika Okrožnega urada v Ljubljani inž. Sodjo z ravnateljem dr. Bohincem glede decentralizacije SUZORja.

Pokojninski zavod v Ljubljani

Zagreb, 12. junija. b. Jutri se vrne iz Ljubljane delegat Pokojninskega zavoda za Dalmacijo dr. Tomislav Ulap, ki je v Ljubljani sodeloval na seji Pokojninskega zavoda zaradi zaključka računov za leto 1938-39. Ti bodo za podlago za ločitev Pokojninskega zavoda med Slovenijo in Dalmacijo, ki bo pripadla Pokojninskemu zavodu v Zagrebu. Na seji je bilo sklenjeno, da bo skupščina vseh delegatov Pokojninskega zavoda čez štiri tedne.

Politične konference zaradi SDS

Belgrad, 12. junija. m. Podpredsednik vlade dr. Maček je imel tudi danes več sestankov s posameznimi člani vlade. Podpredsednik vlade dr. Maček je konferiral tudi z vodilnimi funkcionarji samostojne demokratske stranke,

predsednikom izvršilnega odbora SDS, senatorjem Vilderjem in glavnim tajnikom SDS Samom Kosanovičem. Po razgovoru z njima je imel dr. Maček daljšo konferenco s predsednikom vlade Cvetkovičem in ministrom brez portfelja dr. Konstantinovičem. Člani vodstva samostojne demokratske stranke so imeli nato sami konferenco. Navzočni so bili predsednik SDS dr. Budisavljevič ter senatorja Vilder in Sava Kosanovič.

Škofovska seja v Zagrebu

Zagreb, 12. junija. b. Konferenca škofov v Zagrebu je danes v sredo, ob pol eni popoldne končala svoje delo. Na konferenci so razpravljali o tekočih vprašanjih cerkvene uprave in o proslavi 1300-letnice pokristjanjenja Hrvatov.

Promet z Nemčijo skozi Švico

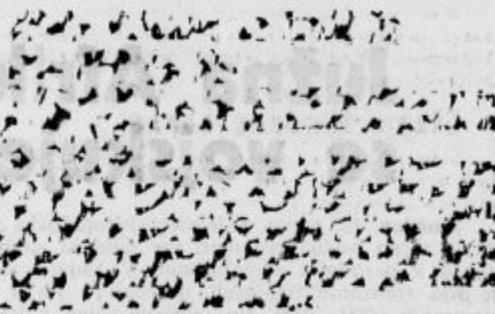
Belgrad, 12. junija. AA. Švicarske državne železnice so obvestile generalno ravnateljstvo državnih železnic, da je od švicarske strani prekinjen vseh blagovni promet čez Basel v Nemčijo in da bo blago, ki se pošilja skozi Basel odslej pošiljala na sledeči način: Pošiljke živih živali čez St. Margareten, pošiljke v vrečah z brzovlaki čez Constanco, druge pošiljke na brzovlakih čez Schaffhausen ter pošiljke vseh vrst za počasnejše vlake skozi Basel, odkoder se bodo po opravljenih carinskih formalnostih prepeljale čez Schaffhausen. Vozarina se bo zaračunala za stvarno prevoženo pot.

Sovjetski poslanik Gorelkin skozi Jugoslavijo v Rim

Zagreb, 12. junija. Z današnjim jutranjim brzim vlakom je potoval skozi Zagreb v Rim Gorelkin, ki je iz Moskve do Sofije potoval z letalom. Včeraj ob 2 popoldne je odpotoval iz Sofije z železnico, od koder potuje čez Belgrad, Zagreb in Ljubljano v Rim. V Zagrebu je došel ob 5,20 zjutraj in ni izstopil iz svojega salonskega voza.

Mehika želi srečo Franciji

Mehika, 12. jun. AA. Havas: Predsednik republike Cardenas je poslal predsedniku francoske republike Lebrunu ob priliki vstopa Italije v vojno poslanico, v kateri izraža svoje upanje v končno zmago zaveznikov. Na koncu je zaželel Cardenas v svoji poslanici francoskemu narodu srečo pri vseh podvigih.

Niso nič novega

Vdor v Anglijo po zraku je že pred 140 let, mešal nekaterim glavno. Našli so zdaj neko ribo od 2. junija leta 1803, kjer je narisana orjaški balon, ki gre vanj.

Ta balon, ki bi stal 300.000 frankov, je imel veličansko svetilko, ki bi naj zabranila, da balon ne bi zamrznil. Gondola je bila okrašena z lovčevimi vency. Na ribi je videti v dalji pečine in utrdbo Doverja. Balon je imel ime: »La Thilorière«.

Drobne novice

London, 12. junija. AA. Reuter: Državni podtajnik za kolonije Shakespeare je sporočil danes v spodnjem domu, da je ustanovljen poseben odbor v zvezi s ponudbo od strani britanskih dominionov, ki bo skrbel za to, da pridejo otroci iz evropskega vojnega pasu v Veliki Britaniji na varno.

Kodanj, 12. junija. AA. DNB: Te dni bo odpotovalo dansko zastopstvo v Moskvo na pogajanja za sklenitev sovjetsko-danskega trgovskega sporazuma.

Riga, 13. junija. AA. Letonški vojni minister general Bekriš se je vrnil iz Moskve v Rigo. V sovjetski prestolnici se je mudil 10 dni.

Tokio, 12. junija. DNB: Med Japonsko in Tajlandom (Siamom) je bila podpisana prijateljska pogodba.

Madrid, 12. junija. DNB: Izve se, da je bila vsem Špancem, ki so bili zaposleni v Gibraltarju, odpovedana služba.

Ob sklepu lista:

Zadnje poročilo s francoskega bojišča

Pariz, 12. junija. t. Havas: Zvečer so v Parizu izjavljali, da se bitka razvija naprej z vso silovitostjo od morja do Oise. Med Rouenom in Vernonom se je sovražniku posrečilo priti na južno stran Seine, kjer je prodrl proti Evreuxu. Ob Marni je pri Chateau-Thierry sovražnik prekratil Marno. Pri Reimsu smo se morali umakniti silni premoči sovražnikov, ki je vrgel nazadnje v borbo štiri oklopne divizije. Umaknili smo se na gričevje. Na področju med Meuso in Aiso sovražnik ni ponovil svojega napada.

Romunija je prepričana, da se vojna ne bo razširila

Bukarešta, 12. junija. b. Tudi romunsko časopisje se obširno bavi z vstopom Italije v vojno, proti zaveznikom ter predvsem tolači tisti del Mussolinijevga govora, ki se nanaša na balkanske države. Romunsko časopisje poudarja, da govori mnogo dejstev za to, da bodo države balkanskega sporazuma ostale izven sedanjih vojnih zapletljivajev. V Bukarešti so namreč prepričani, da te države morajo še nadalje obdržati svojo nevtralnost in da se ne vmešavajo v vojne cilje, tudi ne, če bi se vojno stanje razširilo na bližnji vzhod. Države balkanskega sporazuma so vodile modro in miroljubno politiko ne samo sedaj za časa vojne, temveč tudi pred vojno ter so storile vse, da bi bile v prijateljstvu z vsemi državami, pa ne samo s sosedi, marveč tudi z oddaljenimi državami. Romunsko časopisje nadalje misli, da se ne bodo javljale težave, ki jih ne bi bilo mogoče prebraditi.

Ravno tako tudi gospodarske težave, ki bodo brez dvoma še težje, toda balkanske države jih bodo premagale ter nadaljevale svoje normalno življenje. Glede ohranitve mira na Balkanu glasilo bivšega zunanjega ministra Gafencu poudarja, da vstop Italije v vojno ne ogroža varnosti balkanskih držav ter da se bo ta vojna omejevala na spopad velesil ter bodo zato balkanske države lahko živele še nadalje v miru izven vojnega požara. Romunija bo nadaljevala svojo miroljubno politiko ter se bo trudila, da bo ohranila lastno varnost in red v državi.

O odnosih med Italijo in balkanskimi državami, kakor tudi z ozirom na vprašanje ohranitve nevtralnosti na Balkanu »Ordinea« tolači razen odredbe

obstoječe pogodbe med Italijo in Jugoslavijo, kakor tudi pogodbe med Jugoslavijo in Bolgarijo ter pravi, da za Balkan in Podonavje za sedaj ne obstoja nobena nevarnost, da bi morale stopiti v vojno. Sporazum med Italijo in Jugoslavijo je bil sklenjen 24. januarja 1930. »Ordinea« poudarja veliko važnost tega sporazuma.

Dr. Korošec v avdienci pri romunskem kralju Karolu

Belgrad, 12. junija. m. Iz Bukarešte se poroča, da je romunski kralj Karol sprejel danes v daljši avdienci predsednika jugoslovanskega senata dr. Korošca, ki se, kakor znano, mudi v Bukarešti.

Romunska vlada je naročila vsem svojim ladjam, ki se nahajajo na odprtem morju, da se takoj vrnejo v matično luko v Konstanci.

Madžarski demanti

Budimpešta, 12. jun. AA. MTI poroča: Na uradnem mestu izjavljajo, da so vesti, ki so bile objavljene v nekaterih ameriških časopisih, češ da so bile madžarske čete poslone na romunsko mejo, brez vsake podlage.

Združene države naj ustaviyo sovražnika v Franciji

Newyork, 12. junija. AA. Reuter. Velike množice ljudstva iz Newyorka so prispele pred pisarno odbora za obrambo USA brž nato, ko so bile objavljene zahteve tega odbora, naj Združene države zdaj zaustavijo sovražnika v Franciji. Odbor je začel pravo narodno gibanje za uresničenje nujnega programa ter je zahteval naj predsednik Roosevelt in kongres izda nujne ukrepe, da se takoj stavijo na razpolago zaveznikom vsa letala, artilerija, ladje in ostalo, kar je potrebno. Odbor je zahteval od parlamenta, da se ukine ali vsaj spremeni nevtralnostni zakon in Konstonsen zakon, da ne bi ta dva zakona ovirala pošiljanja pomoči zaveznikom. Prav tako je odbor zahteval ukinitvev določb, ki ovirajo Amerikance, da bi se prijavljali kot prostovoljci za zavezniško vojsko.

London, 12. junija. AA. Reuter. Londonski radio je danes sporočil, da bodo po vesteh iz Newyorka v najkrajšem času poslani v Francijo velike količine vojnega materiala vseh vrst. Po istih vesteh cenijo vrednost vojnega materiala, ki so ga zavezniški kupili te dni v USA, na 37 milijonov dol.

Ameriški Rdeči križ bo lajšal bedo v Evropi

Washington, 12. junija. Reuter. V pismu, v katerem razlaga svoj predlog, da se Rdečemu križu da materialna pomoč, je Roosevelt naglasil:

Ameriško Rdečemu križu so dali mnoge milijone zato, da se olajša nesreča v Evropi, toda smatram, da mora tudi sama vlada v znatni meri zvišati podporo, ki jo je Rdeči križ doslej dobil.

Kaj pravi La Guardia

Ottawa, 12. junija. Reuter. Na včerajšnjem kongresu Zveze kanadskih županijskih združenj je govoril tudi predsednik newyorške občine La Guardia, ki je v svojem govoru naglasil, da vprašanje bodočnosti in sreče Kanade zelo zanima Zedinjene države. Ni več tajnost, da namerava naša vlada nuditi zaveznikom vso materialno pomoč, in jaz upam, je dejal La Guardia, da se bomo v najkrajšem času ponovno sestali pod najsrečnejšimi okoliščinami.

70 milijard za mornarico

Washington, 12. junija. Reuter. Predsednik Roosevelt je podpisal zakon, ki predvideva eno milijardo 400 milijonov dolarjev izdatkov za ameriško mornarico.

Zavezniški hite z nakupom v USA

Washington, 12. junija. AA. Zavezniška komisija za nabave je zaprosila ameriško vlado, naj ji sporoči, kateri vojni material bi ameriška vlada lahko dala zaveznikom na razpolago za odkup. Predsednik zavezniške komisije je izjavil, da pričakuje komisija že danes odgovor ameriške vlade.

Washington, 12. junija. AA. Havas. Roosevelt je sprejel znanega francoskega industrijalca Louisa Reynaulta, ki mu je pri tej priliki razložil stanje francoske industrije.

Pri glavobolu ? Pyramidon

TABLETE

Ogl. reg. pod S. B. 1318 od 15. XII. 1938

Gospodarstvo

Italijanski vojnogospodarski ukrepi

V torek, t. j. drugi dan po vojni napovedi, je italijanski ministrski svet sprejel celotno vrsto izrednih ukrepov, ki so v zvezi s prehodom Italije v vojno.

Predvsem najvažnejši ukrep je gotovo blokiranje vseh cen. To pomeni, da morajo ostati vse cene neizpremenjene. To velja za cene blaga, služnosti, stipendije, plače in mezde, torej sploh vse denarne dajatve. To bo veljalo za ves čas vojne. Uradna utemeljitev pravi, da je potrebno za ohranitev kupne moči. Kar se tiče cene nekaterih kmetijskih proizvodov, katerih cene še niso fiksirane za tekočo kampanjo, bo veljala cena prejšnjega leta, oziroma prejšnje kampanje.

Nadalje bo zvišan registrski davek od povečanja vrednosti nepremičnin v prenosih med živimi.

Finančni minister je nadalje pooblaščen iz-

vesti redukcije v drž. izdatkih, posebno kar se tiče javnih del. Kajti pravijo, da je potrebno izvršiti predvsem ona dela, ki služijo nar. obrambi.

Uveden je nov izredni davek, ki znaša 2% na vse plače, mezde in ostale prejemke delavstva v obratih, ki niso podvrženi davku na nepremično imovino. Donos tega davka bo služil za stvaritev sklada za podporo družinam vpoklicancev. Uveden je poseben izredni davek na tanijsme itd. upravnih svetnikov in vodij trgovskih družb. Ta davek znaša 5 do 20% in se odbija upravnim svetnikom in ravnateljem delniških družb, ko dobio bilančne nagrade.

Na dohodninski davek je uveden poseben vojni dodatek, ki znaša 20 do 100% glavnega davka.

Končno se ustanovi pri ministrstvu za kmetijstvo in gozdove posebno glavno ravateljstvo za prehrano.

Obveznost legitimacij za sejmarje

Banska uprava je izdala vsem okrajnim in mestnim načelstvom okoliščino naslednje vsebine: Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je opozorila, da dobiva vedno več pritožb o tem, da obiskuje sejme več oseb z enim obrtnim pooblastilom, oziroma da obiskujejo sejme osebe, ki nimajo pooblastil in tako izrabljajo pooblastila. Ker so bile z odobritvijo kr. banske uprave dne 31. oktobra 1939 uvedene za sejmarje, trgovce in obrtnike sejmске legitimacije, ki jih izdajajo prisilna združenja na obrazcu, ki ga je enotno predpisala zbornica, opozarja banska uprava okrajna in mestna načelstva, da se morajo vsi sejmски upravičenci (koncesionariji) pozvati, da ne dopuščajo pristopa na sejmische onim trgovcem in obrtnikom, ki bi se ne mogli izkazati z izvirnim pooblastilom in sejmsko legitimacijo združenja. Zaradi izvršitve tega naloga naj oblastva izvajajo od časa do časa strogo nadzorstvo.

Stanje naših kliringov

Dne 8. junija je bilo stanje naših kliringov naslednje (v oklepajih razlika v primeri s stanjem dne 31. maja):

Aktivni kliringi: Nemčija 5.104.332 (1.610.724) mark, protektorat 35.378.681 (5.551.413) kron, Italija 4.482.468 (—826.003) din, Bolgarija 3.189.848 (—22.819) din, Madžarska 5.236.445 (—5.236.445) din, Turčija 5.570.890 (—2.225.356) din, Francija 9.239.679 (—9.135.305) fr. frankov, francoske kolonije 11.559.596 (—1.452.244) fr. frankov in Španija 2.934.960 pezeta.

Pasivni kliringi: Belgija 1.333.411 belg. Poljska 18.896.014 din, Madžarska (—2.023.911) din, Romunija 8.172.552 (—2.585.209) din, Slovaška 7.084.713 (498.618) kron.

Iz tega pregleda je razvidno, da je naš aktivni kliringi saldo v prometu z Nemčijo, protektoratom in francoskimi kolonijami znatno narasel, zmanjšala pa se je naša aktivnost v prometu s Francijo in Turčijo.

Med pasivnimi kliringi je omeniti zmanjšanje našega pasivnega salda v prometu z Romunijo in Madžarsko. Madžarski kliring izkazuje sedaj celo aktivnost za nas.

Stanje Narodne banke

Stanje Narodne banke dne 8. junija je bilo naslednje (vse v milij. din, v oklepajih razlika v primeri s stanjem dne 31. maja):

Aktiva: 2.186,8 (+24,7), devize izven podlage 565,1 (—20,1), kovani denar 413,0 (—3,2), posojila 1.954,8 (—24,2), eskont bonov državne obrambe 3.378,0 (+182,0).

Pasiva: obrok bankovcev 11.896,9 (+141,9), obveznosti po vidu 1.859,1 (+17,2).

Obrok bankovcev in obveznosti po vidu 13.756,0 (+160,0), skupna podlaga po stvarni vrednosti 3.499 (+40,0), vrednost zlata v blagajnah 3.267 (+7,0).

Spomini na kardinala Verdiera

Dr. J. Jč.

Predavatelj naj je hotel s tem odviti od knjig v notranost vesti, ki po njej govori Bog. Življenje se ne ponavlja. Knjige pač opisujejo preteklost in ugibajo o bodočnosti, življenje pa prinaša pogosto čisto nove slučaje, ki jih je treba v luči moralnih načel samostojno presoditi ter za svojo sodbo prevzeti osebno odgovornost pred Bogom. Kdor se te odgovornosti boji, ne bo srečen kot duhovnik. Mi bi bili seveda rajši, da bi nam našel jasne, za vse slučaje veljavne rešitve. Strah nas je bilo tolike svobode. Pohujševali smo se nad toliko strpnostjo moralistov. Zakaj je pa bilo v filozofski etiki vse tako jasno? Tukaj nas pa uče, da je že to prvi začetek moralnosti, če kdo s praznimi izgovori zakon izigra, čes, priznava ga pa vendarle. Verdier pa nas je zavrnil: »Seveda, vi mladi filozofi, vi etiki bili v etiki navajeni samih odsekanih rešitev. Toda nekaj drugega je nauk, nekaj drugega mora pomagati človeku povsod, kjer se nahaja, v rudniku ali v banki, v laboratoriju ali pri operacijski mizi. Ne obsojati, ampak reševati je njena dolžnost. Moralistova naloga ni, da stika za vidiki, ki mu omogočijo, da kako dejanje obsodi, obratno, dolžnost katoliškega moralista je, da odkriva take vidike, ki človeku olajšajo moralno življenje in mu dajo čim več svobode. Vaša filozofska etika je aristokratska dama, ki blagovolji pogledati človeškega otroka samo takrat, kadar ji ga pestunja prinese vsega emeječega se v dišečih belih čipkah. Katoliška moralika pa je dobra kmečka mati, ki vzame svojega otroka, kakoršen je in si ga, če treba, sama opere.« Moralist Verdier ni bil med tistimi, ki z nekim videzom gorečnosti mlajšo po elabo tlečem stenju, dokler povsem ne ugasne.

Oče Verdier torej ni bil nikak črnogled, ampak veder optimist. Medtem ko je laik Jacques Maritain, ki smo ga tudi posebno spoštovali, sodobno civilizacijo rad razlagal kot odpad od duhovnega sveta in obrat k tvarnemu, ki so ga sprožili Luter, Rousseau in Descartes, je duhovnik Verdier z očitnim dopadenjem zrl na pridobitve sodobne tehnike in vse napore, človeškega duha, da si pridržijo zemljo. Kot moralist je imel težnjo, da kolikor močnejše upraviči tudi najbolj tvegane poizkuse, kakor plezalne ture, nevarne avtomobilske in letalske tekme, državni udar proti pravičnemu nasilniku itd., češ da ima podjeto človek, ki je ukrenil vse, kar za tak slučaj zahteva previdnost, pravico da »zaupa svoji zvezdi. Ko se je Lindberghu posrečilo čudovito polet, ki je navdušil ves Pariz, mu je oče Verdier posvetil dober del večernega nagovora, slikajoč nam tega prikupljivega fanta, kako se je zaupajoč na svojo zverdo poglaval v vsemiro samoto in ure in ure plaval čisto sam med nebom in zemljo. Kako je pač moglo biti pri srcu temu pogumnemu otroku, ko je čutil od blizu dihati smrti in dotik neskončnega...? Tovarša Camonina — kje neki ti zdaj gledaš smrti v obraz? — je tako prevzel, da nam je po večernicah — pred bogoslovjem je bil dovsil konservatorij — improviziral na orglah slavospev na Lindbergha. Pod modrim Verdierovim vodstvom smo začutili, kako zvišena je služba znanstvenika, iznajditelja, gospodarstvenika, državnika, ki s tako verno izpolnjujejo prvo zapoved, ki jo je Bog dal človeku rekoč: »Podvrzi si zemljo!« Seveda je škoda, da slabi ljudje tudi najčudovitejše iznajdbe obračajo v zlo, a še večja škoda je morda, da se jih katoličani včasih premalo poslužujejo v dobro. Katoličan naj se veseli vsakega napredka, ga pospešuje in rabi v večjo čast božjo. Ne etati ob etrani, kristjan mora biti povsod navzoč!

Profesor Verdier, ki je tako vzgajal za osebno odgovornost, je tudi sam znal vzeti odgovornost na se. To je bilo tako znano in njegova sodba tako priznana, da so tudi drugi predstojniki ali profesorji radi pošiljali v težjih slučajih k njemu rekoč: »Moje mnenje je takšno. Če pa hočete biti popolnoma mirni, pojdite h gospodu superiorju.«

Po vsem tem bi se zdelo, da je bil oče Verdier že po naravi popolnoma nedostopen za vsak duševni nemir. Toda način, kako nam je govoril o skrupuloznosti, je dal slutiti, da si je čudoviti mir izvojeval po hudem boju, slično kakor sv. Frančišek Saleški, ki mu je bil po svoji dobroti tako podoben. Nekot

nam je približno takole govoril: »Duševni nemir je med najhujšimi preizkušnjami, kar jih Bog pošilja svojim otrokom. Prej ali slej mora vsak človek ekotiti te vice. Bog to hoče, da se duša popolnoma očisti, pa tudi, zlasti pri duhovniku, da pozneje s tem večjim razumevanjem in ljubeznijo zdravi razdrojene duše. Če ete komu prinesli dušni mir, ste mu dali največje kar mu kot človek in duhovnik morete dati.« Iz tega, da nam je s takim prepričanjem govoril o vseh ljudeh, smo sklepali, da tudi sam ni izvzet.

Kako ceni notranji mir pri svojih gojenicah, nam je superior Verdier večkrat pokazal. Mnogo je stvar, ki mladega človeka v semenišču vznemirja: strah pred odgovornostjo, preden sprejme redove, ki ga bodo zaznamovali za vedno, nemir pred izpiti, nemir, ki ga prinaša mladost sama, nervoznost, ki jo povzroča naporno duševno delo, življenje v zaprti hiši s svojimi trenji, izprememba letnih časov in vreme. Vse to je superior Verdier skrbno upošteval in svoje gojence vedno vnaprej opozarjal: zdaj pride topli ali mrzli val, pomlad je v zraku, učna doba se začne: človek se čuti utrujenega in razdraženega, morali bomo potrpeti drug z drugim, pa tudi vsak sam s seboj, ne se preveč siliti k delu, skrbite za mirno in zadostno spanje, bodite toplo oblečeni. Posebno s tem: »Le toplo se oblecite, moj otrok!«, so v dobrohotni šaljivosti Francozi radi oponašali svojega očeta Verdiera. Zlasti nepozabni pa so bili Verdierovi nagovori ob duhovnih vajah in pred ordinaracijami. Samo on je bil zmogel ob dnevnih usodnih in nepreklicnih odločitvah podrtati veličino trenutka in slopejati hrepence pričakovanje mladih er, »benem pa viliti vanja globoko pokojnost in tiho vdanost. Njegovi gojenici, ki so prejeli kak red izven Karmelske hiše, so na večer pred ordinaracijo bridko pogrešali Verdierove očetovske besede.

Izvoz zgodnjega sadja in povrtnine v Nemčijo. Privilegirana izvozna družba sporoča, da so za izvoz v Nemčijo določene naslednje cene: češnje, subotiske majske in vrsta »germeš«, 40 mark za 100 kg, navadne 30 mark z dodatkom 6 mark za led; breskve 38 mark franko jugoslovansko-nemška meja. Za dobave franko madžarsko-nemška meja znaša doplačilo 150 marke za 100 kg.

Bilance. Kontinentalna d. d. za trgovino z železom v Zagrebu: glavnica 1.0, bilančna vsota 32.3 (26.545), čisti dobiček brez prenosa 0.53, s prenosom 0.9 (0.44) milij. din. — Adria-bauxit, Zagreb: glavnica 5.0, bilančna vsota 27.0 (27.7), izguba za 1939. 0.3, skupno s prenosom iz prejšnjih let 2.05 milijona dinarjev. — Montanika, Zagreb: glavnica 2.0, bilančna vsota 20.7 (18.845), donos 9.6 (11.6), izguba za 1939 0.066, skupno s prenosom izgube iz prejšnjih let 1.027 milij. din.

Nova delniška družba. Ljubljanska kreditna banka, ki je lastnica opekarnice v Sisku, je to opekarno izpremenila v delniško družbo z glavnicjo 1 milij. din. Imenuje se Tvorica opeke in strešnikov v Sisku. Člani upravnega sveta so: Viljem Bizjak, Veno Jirošek in Ivan Jerman, prokurist je Vadjnal Mirko.

Borze

Dne 12. junija 1940.

Denar

Ameriški dolar 55.—

Nemška marka 14.70—14.90

Devizni promet na zagrebški borzi je znašal 3.468.275 din, na belgrajski 8.62 milij. din. V efekatih je bilo prometa na belgrajski borzi 150.000 din.

Ljubljana — uradni tečaji:

London 1 funt 165.46—168.66
Pariz 100 frankov 93.74—96.04
Newyork 100 dolarjev 4425.00—4485.00
Zeneva 100 frankov 993.81—1008.81

Ljubljana — svobodno tržišče:

London 1 funt 204.65—207.85
Pariz 100 frankov 116.00—118.30
Newyork 100 dolarjev 5480.00—5520.00
Zeneva 100 frankov 1228.10—1238.10

Ljubljana — zasebni kliring:

Berlin 1 marka 14.70—14.90

Zagreb — zasebni kliring:

Solun 100 drahem 35 denar

Belgrad — zasebni kliring:

Solun 100 drahem 35.15—35.85
Sofija 100 din 85.00—90.00

Curih. Belgrad 10, Pariz 9.35, London 16.50, Newyork 44.6, Milan 22.50, Madrid 45, Berlin 178.25, Stockholm 106.25, Sofija 4, Varšava 90, Budimpešta 7.9, Atene 3, Carigrad 3, Bukarešta 2.25, Helsingfors 8.50, Buenos Aires 99.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 385—395

v Zagrebu 389—390

v Belgradu 390 denar

Ljubljana. Drž. papirji: 7% invest. posojilo 94 do 95, agrarji 50 blago, vojna škoda promptna 885 do 395, begluške obveznice 60—62, dalm. agrarji

RADENSKO KOPALIŠČE

po naravni ogljikovi kislini najmočnejše v Jugoslaviji in edino kopališče te vrste v Sloveniji zdravi z uspehom bolezni srea, ledvice, živcev, jeter, žolča, želodca, notranjih žlez in spolne motnje. **Odprto od 12. maja!**

Maj, junij - 10 dni Din 700— do 850.— Vse vračunano (pension, zdravnik, kopelji, kopališče takse). Moderni komfort, tekoča voda, godba, dancing, kavarna, ton-kino, tenis itd. - Obširne prospekte do bite na zahtevo pri PUTNIKU ali naravnost od uprave kopališča **SLATINA RADENCI.**

Direktni vagon iz Ljubljane, Beograda in Zagreba do samega kopališča!

Novi odbori

Ljubljana, 12. junija.

Zadnje čase čitamo poročila, da so bili ustanovljeni razni novi odbori, novi sveti za to in ono, predvsem gospodarsko zadevo. Toda ko čitamo imena, kdo pride v novi odbor, vidimo, da je članstvo v raznih odborih zvezano z gotovim položajem (o. pr. v ta in ta odbor pridejo ti in ti načelniki). Kaj pomeni to?

Dobili nismo nič novega, kajti prejšnji ljudje bodo delali naprej skupno in to se bo imenovala »koordinacija«. Toda danes je čas, ko potrebujemo nove načine dela in to lahko izvedejo samo novi ljudje. Ne potrebujemo novih odborov, ampak novega duha in s njim tudi novih ljudi, ki bodo storili ono, česar naša državna uprava doslej ni mogla storiti.

Te misli so nam prišle, ko smo čitali, da je bil osnovan svet za zunanjo trgovino, katerega zopet tvorijo samo — uradniki.

52.50—54, 8% Blerovo posojilo 93.50—94.50, 7% Blerovo posojilo 83.50—84.50, 7% posojilo Držav. hip. banke 100—101. — Delnice: Narodna banka 7800 do 7900, Trboveljska 252 denar.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. posojilo 96 blago, agrarji 50 blago, vojna škoda promptna 389 do 390 (389), begluške obveznice 61—62.50, dalm. agrarji 55 blago, 4% severni agrarji 49.50 blago, 5% šumske obveznice 54 blago, 8% Blerovo posojilo 94.50 blago, 7% Blerovo posojilo 84.50 blago, 7% stab. posojilo 93 blago. — Delnice: Trboveljska 225 denar, Gutmann 55 denar, Sladk. tov. Osijek 220 denar, Oslj. livarna 100 denar, Isis 31 denar, Oceanija 600 denar, Jad. plova 400 denar.

Belgrad. Drž. papirji: 7% invest. posojilo 91 denar, vojna škoda promptna 390 denar, begluške obveznice 60.50—61, dalm. agrarji 53.50—54.50, 4% severni agrarji 49 denar, 8% Blerovo posojilo 93.50 do 94.50 (94), 7% Blerovo posojilo 83.50 blago, 7% posojilo Drž. hip. banke 100.50 denar, 7% stab. pos. 90 denar. — Delnice: Narodna banka 7800—7925, Priv. agrarna banka 168.50 denar (drobni komadi).

Žitni trg

Nori Sad. Moka bač. ban. Og OgOg 365—375, št. 2 345—355, št. 5 325—335, št. 6 305—315, št. 7 275—285, št. 8 175—180; srem. ban. Og OgOg 360 do 370, št. 2 340—350, št. 5 320—330, št. 6 300—310, št. 7 270—280, št. 8 175—180. — Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

Gene živine in kmetijskih pridelkov

Mariborski sejem 11. junija. Prignanih je bilo 9 konj, 9 bikov, 60 volov, 298 krav in 21 telet, skupaj 397 komadov. Cene so bile naslednje: debeli voli 7 do 8 din, poldebili voli 6.25 do 7 din, plemenški bik 6.50 do 8 din, bik za klanje 5.75 do 7.25 din, glavne krave debele 6 do 7 din, plemenške krave 5 do 7 din, krave klobasarije 4 do 5 din, molzne krave 5.50 do 7 din, breje krave 5 do 7 din, mlada živina 6.50 do 8 din, teleta 6 do 8 din za 1 kg žive teže. Prodanih je 284 komadov. — Mesne cene so bile kot prejšnji teden.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v okraju Črnomelj dne 6. junija t. l. Voli I. vrste 6—8 din, II. vrste 6.50—7.50 din, III. vrste 5—7 din, telce I. vrste 6.50—7.50 din, II. vrste 6—7 din, krave I. vrste 6.50—7.50 din, II. vrste 6—7 din, III. vrste 5—6 din, teleta I. vrste 8 din, II. vrste 6.50—7 din, prašiči špeharji 9—10 din, pršutarji 7—8 din za 1 kg žive teže. — Goveje mejo 12 din, svinjina 16 din, svinjska mast 22 din, neoprana volna 30 din, goveje surove kože 14 din, telečje surove kože 20 din, svinjske surove kože 10 din za 1 kg. — Pšenica 3 din, ječmen 2.80 din, rž 2.90—3 din, oves 2.50 do 2.80 din, koruza 2.50 din, fižol 8 din, krompir 1.50 do 1.75 din, lucerna 24 din, seno 0.90—1.25 din, slama 0.60 din, pšenična moka 4—5 din, koruzna moka 3 din za 1 kg. — Trda drva 80 din kub. meter, jaseca 0.75 komad, nleko 2 din liter, surovo maslo 38 din za 1 kg. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih 4 do 4.50 din liter.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v okraju Kamnik dne 10. junija t. l. Voli I. vrste 8 din, III. vrste 6—7 din, telce I. vrste 8.50 din, II. vrste 7.50 din, III. vrste 5 din, krave I. vrste 6.50—7 din, II. vrste 6 din, III. vrste 4—4.50 din, teleta I. vrste 10 din, II. vrste 8—9 din, prašiči špeharji 11—12 din, pršutarji 9—10 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. vrste prednji del 10 din, zadnji del 16 din, II. vrste prednji del 12 din, zadnji del 14 din, svinjina 16—18 din, slanina 18—20 din, svinjska mast 22 din, goveje surove kože 12—14 din, telečje surove kože 14—15 din, svinjske surove kože 10 din za 1 kg. — Pšenica 272, ječmen 270, rž 250, krompir 150, seno 130, pšenična moka 375—475, koruzna moka 300, ajdova moka 500 din za 100 kg.

Čemu bi se sicer tako lep značaj potvarjal? Kdor si barva obraz — telesni ali duševni — samo priča, da ni takšen, kakor bi rad bil. So ljudje, ki se pravi o njih, ta je svetnik, ta je učenjak, ta je umetnik. Verdier je bil vse to, a nikdo ni o njem kaj takega rekel. Pobožnost, učenost, umetniški čut, vse je bilo tako uravnovešeno, da ni zbijalo pozornosti. Najlepše bi ga izrazili z lepo slovensko besedo, ki toliko pove: bil je vseokoli pameten človek.

K skupnim pobožnostim je navadno prihajal točno ob uri, ob koncu je takoj odšel. Zato se med njegovimi gojenici nikoli ni pojavila tista smešna tekma, kdo bo dalj časa »vzdržal« v kopeli. Pa kljub temu smo dobro čutili, da je bil naš predstojnik ves duhovnik, duhovnik po duši, ne samo po posvečenju. Duhovništvo mu je bilo poklic, edini poklic. Vse njegovo stremljenje je imelo en sam namen, storiti kaj dobrega sočloveku. Med vsemi dobrotami največja pa je ta, dati mu Boga. Samo v Bogu najde človek mir, varnost, srečo. Besede sreča je dolgo pošto rabil. Toda, kakor smo že rekli, Verdierova pobožnost, ki je bila zelo globoka in ki smo jo opazili pri njegovih maši in pri njegovih nagovorih, je bila vsa mirna, naravna, nevsiljiva. Nikoli se ni zaradi nas k a z al pobožnega. V nadnaravnem svetu se je gibal enako domače in preprosto, kakor v naravnem. O svetnikih je govoril z isto šaljivo duhovitostjo, kakor o sodobnikih. Po beatifikaciji Karmelskih mučenikov nam je s svojim značilnim nametškom pripovedoval, v kaki zadregi so bili v počitnicah, ko je bilo treba poslati nekaj prietnih ostankov v Rim. Res so v kripti pod cerkvijo zbrane kosti nad dvesto mučencov, toda znano je, da so bili med njihova trupla pomešani tudi drugi mrličji. O celoti se da reči, da so to ostanki Karmelskih mučencov, ne pa o vsaki posamezni koščici. »Kaj torej? Spomnili smo se na dvorano mečev in na krvave erage po steni, ki so tekle z orožja prislonjenega k zidu po kontanti moriji. Kri mučencov, ali ni to najlepša relikvija? Pa veste, kaj se je izkazalo? Po revoluciji je postala najprej lastnica tih prostоров pobožna gospodinja, ki je zelo častila te sledi na steni, tako častila, da jih je dala prevleči z rjavno barvo, ko so začele bledeti... Namen je bil seveda najboljši. Oh ta ljuba ženska pobožnost!« (Dalej.)

Droline novice

Ob 90. godu † nadškofa Jegliča

Mož, ki zasluži, da se ga slovenski narod z vso hvalečnostjo spominja, je gotovo pokojni nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič, ki je 52 let vladal ljubljansko škofijo v najtežjih časih.

Rojen je bil dne 29. maja 1850 v Begunjah pri Lescah in isti dan krščen na ime Anton ter bi današnji dan praznoval svoj 90. god. Toda božja volja ni bila, da bi ga doživel, dasi je bil že blizu tega dne.

Nekaj dni še manjka in spominjali se bomo tretje obletnice, od kar počiva njegovo telo na ljubljanskem pokopališču Sv. Križa. Njegova duša, o tem smo trdno prepričani, pa živa rajsko veselje pri Bogu, za katerega čast je tu na zemlji delal in trpel, ter prosi pri Njem za nas — za ves slovenski narod, da ga vsemogočni obvaruje vojnih grozot. Molimo zanj in priporočamo se mu, to bo najljepši spomin na njegov devetdeseti godovni dan.

Koledar

Četrtek, 13. junija: Anton Padovanski, spoznavalec; Akvilina, devica. — Prvi krakec ob 2.59. Herschel napoveduje hladno in dež.

Petek, 14. junija: Bazilij, cerkveni učenik; Elizabeta, prerok.

Novi grobovi

† Marija Turk

V Novem mestu je včeraj umrla znana študentovska gospodinja Marija Turk za samostanom (Solska ulica 4). Pokojna je sestra najstarejšega še živečega slovenskega misijonarja na Kitajskem p. Petra Bapt. Turka in teta župnika Viktorja Turka. Iz njenega stanovanja je izšlo tekmolet 13 duhovnikov. Svoja mlada leta je prebila v Trstu kot kuharica. Po smrti svoje matere je prevzela študente v svoji hiši v Novem mestu. Zadržala jo je revmatizem tako zdelal, da je morala večji del ležati v postelji. Včeraj jo je dobri Plačnik poklical k sebi. Pogreb bo danes, v četrtek popoldne ob pol 5, kot je bilo po časopisju že objavljeno. Naj ji sveti večna luč!

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspal gospod Alojzij Krašovec, posestnik in gostilničar. Pogreb bo danes ob 4 popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu. Naj v miru počiva! Zalujocim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Iz vojaške službe. Nižji voj. uradnik I. razr. inž. tehnične stroke Maružak Dimitrij je bil preveden v rezervno. Peh. kapetan II. razr. Oblak Josip je bil preveden v sanitetno stroko (lekarniška panoga), letalski podpor. Prizner Zigrif je bil preveden v pehoto. Zaradi telesne nesposobnosti so bili razrešeni službe rezervnega častnika: kapetana I. razr. Kolenij Ciril, Matanovič Mirko, kapetana II. razr. Lipah Franc, Gamberger Herman, poročnik Lebinger Milan, dr. Stoka Drago in podporočniki: Glik Zvonimir, Jeger Herbert, Lincendar Emil, Pristov Franc, Lhotka Ivan Josip. Službe rezervnega častnika so bili razrešeni: poročnika Druškovič Josip, Pukelj Josip in podporočniki Hofman Valentin, Žitnik Hugon, Krajger Dušan, Šnajder Josip.

— Diplomiran je bil za inženirja arhitekta na tehnični fakulteti univerze v Ljubljani g. Svetie Ignacij iz Ljubljane. Čestitamo!

— Sprejemni izpiti za I. razred na državni klasični gimnaziji v Ljubljani bodo dne 25. in 26. junija od 8 dalje. Prošnje za priustitev k sprejemnemu izpitu bo sprejemalo ravnateljstvo 22. junija za učence z začetnicami od A do M, 23. junija za one z začetnicami od N do Z, 24. junija pa za one, ki zamude iz tehničnih vzrokov redne termine. Prošnje je treba kolkovati z 10 dinarskim državnim kolkom ter ji priložiti spričevalo 4. razreda ljudske šole. Kdor je pa obiskoval že višjo ljudsko šolo, mora priložiti tudi zadnje spričevalo te šole poleg spričevala o dovršeni ljudski šoli. Prinešiti je treba pa spričevala, ne knjižice. Vse priloge morajo biti kolkovane s 4 dinarskim državnim kolkom, tudi če bi bilo n. pr. spričevalo izdano brez takse zaradi ubožnosti. Priglasiti se smejo samo učenci, ki so bili rojeni v letih 1927, 1928, 1929 in 1930. Zunanji učenci se lahko priglasijo tudi pisмено do 24. junija, morajo pa priti dne 25. junija k izpitu. — Ravnateljstvo.

— Slovenski avtomobilski klub obvešča, da so vsi dosedanjí italijanski vizumi razveljavljeni ter je potrebno za potovanje v Italijo od danes naprej posebno dovoljenje italijanskega konzulata.

Licitacija za modernizacijo ceste Ljubljana—Stožice ni uspela. Na tehničnem oddelku banske uprave v Ljubljani je bila včeraj prva licitacija za modernizacijo Dunajske ceste od središča Ljubljane do Stožic, nekako do gostilne »Ruski car«. Dolžina ceste, ki je prišla na licitacijo, znaša 4 km 492 m. Ker bo Dunajska cesta v območju ljubljanskega mesta ne samo modernizirana, ampak tudi zelo razširjena, je znašala proračunska vsota za to modernizacijo polnih 14.328.000 din. Na žalost se licitacije ni udeležilo nobeno podjetje, radi česar licitacija ni uspela. V kratkem bo razpisana ponovna licitacija.

Kopalne obleke — čista volna — stare nizke cene
ALOJZIJ POTRATO PREJ
JOS. KUNC & Co.
LJUBLJANA - MIKLOŠEVA CESTA

— Sestanek dolenskih tujskoprometnih delavcev. Na letošnjem običnem zboru Tujskoprometne zveze v Ljubljani je bilo sklenjeno, naj se skliče poseben sestanek tujskoprometnih interesov Dolenske. Te dneve je razposlala Tujskoprometna zveza vabila na sestanek, ki bo v soboto, 15. t. m., ob 16.15 v posvetovalnici magistrata v Novem mestu. Na tem sestanku se bodo razmotrila vsa važna vprašanja tujskega prometa na Dolenskem. Dnevni red je dokaj obsežen, bavil se bo z najimi deli receptivnega turizma, s prometnimi potrebami, s propagando, s planinstvom, z organizacijo izletov itd. Ob 14 bo istotam predkonferenca, ki bo obravnavala izdajo posebnega prospekta Dolenske. V nedeljo bo za udeležence anketa izlet z avtobusom v Metliko k prireditvi narodnih praznov, popoldan se bodo podali izletniki k Sv. Miklavžu na Gorjancih, kjer bo tudi večerja. Cena izleta (vožnja, kosilo in večerja) je 55 din, prijave pa sprejema Tujskoprometno društvo v Novem mestu.

— Lep napredek knjižnice Delavske zbornice. Knjižnica Del. zbornice v Ljubljani je v prvem letošnjem četrtletju izposodila 23.909 knjig, to je 2782 več kakor lani v isti dobi. Število vpisanih članov se je že močno povzpelo nad deset tisoč. Knjižnica izda letos nove tiskane sezname svojih knjig. — Knjižnica Del. zbornice v Mariboru zaznamuje skoro enak napredek. V prvem četrtletju 1940 je izposodila 13.533 knjig, to je 798 več kakor lani v istem času. Knjižnici sta odprti vsak delavnik od 10 do 12 popoldne in od 5 do 8 zvečer.

Joan Crawford najelegantnejša žena Amerike v filmu najpopularnejših zvezdnikov
Ljubljani roman lepe broadwayske plesalke, ki se je poročila z bogatim farmarjem. — Sodelujejo: Margaret Sullivan, Robert Young, Mulya Douglas
Njena preteklost
Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri
KINO UNION, telefon 22-21

— Organom finančne kontrole nudimo najceneje kamgarn za uniforme, letne bluze, kape in pribor. — A. Kassig, Ljubljana, Miklošičeva 17.

— Licitacija za dograditev vodovoda v Ribnici. Te dni je bila na tehničnem odd. banske uprave v Ljubljani licitacija za polaganje vodovodnih cev za drugi del prve etape ribniškega vodovoda. Dela so bila preračunana na 296.000 din in je ponudilo podjetje Hanzl Karel iz Metlike na proračun 6.1% popusta. Izločeno je bilo za 278.000 dinarjev, tako da ni dvoma, da bo licitacija potrjena.

— Graditev preizkuševališča mlekarkega zavoda v Kranju. Včeraj je bila na tehničnem oddelku banske uprave v Ljubljani licitacija za nekatera gradbena dela pri preizkuševališču državnega mlekarkega zavoda v Kranju. Gradbena dela so bila preračunana na 289.000 din; ker se pa ni javil noben podjetnik, licitacija ni uspela.

— Banovinski inštitut za raziskavanje in zdravljenje novotvorb v Ljubljani se g. in ge. Rudman iz Krške vasi zahvaljuje za dar 150 din na mesto venca na krsto njih tete.

— Društvo zobozdravnikov dravske banovine vabi svoje člane na svoj redni letni občni zbor, ki bo v soboto, 15. t. m., v restavraciji »Slamič« v Ljubljani.

zakona o sodnih takсах, predpis o zaviljanju kristalnega sladkorja v papirne vreče ter več novih telefonskih zvez s tuino.

— Ime kraja Stare Apno v občini Sv. Jurij pri Grosuplem se spremeni v Skočjan pri Turjaku.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvice, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in podobno. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— Razpisi. Zagrebška garnizija potrebuje kontraktualnega rajonskega zdravnika. Prošnje je treba poslati do 1. julija 1940 sanitetnemu oddelku vojnega ministrstva v Beogradu. — Gojenje sprejema nižja šola intendantске akademije, ki začne s poukom 1. oktobra letos. Prošnje je treba poslati do 4. septembra 1940 upravniku intendantске akademije v Beogradu. — Stab dravske divizije oblasti potrebuje kvalificiranega fizičnega delavca-dnevničarja 2. kategorije 4. skup. kot mojstra, vodovodnega instalaterja v ribniški garniziji. Prošnje je treba izročiti do 10. julija 1940 poveljniku drav. diviz. oblasti »Ic. — Inženjerija šlaba savske diviz. oblasti v Zagrebu sprejme gradbenega inženirja kot uradniškega pripravnika 8. pol. skup. ali kontraktualnega inženirja. Prošnje je poslati do 20. junija 1940. — Podrobnejši podatki so v »Službenem vojnem listu« št. 21 z dne 8. junija 1940, ki ga lahko dobe intereseanti na vpogled pri vojnih okrožjih ali pa na orožniških postajah.

— Mladim materam in ženam po porodih pogosto pomaga za redno delovanje črev, najpogosteje že v majhnih količinah, naravna »Franz-Josefova« grenka voda.

Ogl. reg. 8, br. 20474 od 28. novembra 1935.

— Razne nesreče. 17 letnemu strojnemu delavcu Antonu Šiferju iz Praprotnega v Selški dolini je raztrgala cirkularka dlan desne roke. — 29 letnega Muržiča Omerja, doma iz Bosne, sta pri delu v kamnolomu v Kamni gorici stisnila dva vagončka za prevažanje kamena. Poškodovana sta gudo po nogah. — Cestni valjar je šel čez stopalo leve noge 10 letnemu Zdenku Anžurju iz Grada pri Litiji. — S kolesa je padla in si zlomila levo nogo 16 letna Jožeta Šajn iz Velike Dobrave. — 52 letna Oman Helena iz Podbrezja se je hudo poparila. Vsi se zdravijo v ljubljanski bolnišnici.

Po državi

* Kralj bo ter devetemu sinu. Ob navzočnosti več tisoč kmetov, ki so prišli od blizu in daleč, je bil devetemu otroku kmeta Martina Miletiča v vasi Koraču pri Derventi za krstnega botra Nj. Vel. kralj Peter II. po svojem zastopniku polkovniku Tripkoviču. Otroci je pri krstu dobil ime Pavel. Ob tej priliki so kmetje navdušeno vzvikali Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. kr. Vis. knezu, namestniku Pavlu in vsemu kraljevskemu domu.

* Za cerkev bl. Nikole Tavlića v Sarajevu. Bosanska frančiškanska provincija je sprožila vprašanje, da bi se v Sarajevu zgradila cerkev bl. Nikole Tavlića. V ta namen je bil dne 1. junija sestanek, katerega so se udeležili zastopniki vrhbosanske nadškofijskega kapitlja, frančiškanske provincije in odposlanci vseh katoliških hrvatskih društev in organizacij. Provincial dr. o. Pač je imel govor o pomenu te akcije, nakar je bil izvoljen odbor, ki bo nadaljeval delo v Sarajevu in po vseh hrvatskih krajih zbiral prispevke za cerkev, ker smatrajo zgraditev te cerkve kot splošno zadevo vsega hrvatskega naroda. V častnem odboru bodo vsi hrvatski škofje in nadškofje, politični voditelji: dr. Maček, ban dr. Šubišić, dr. Krnjević in inž. Košutić. Za predsednika glavnega

odбора v Sarajevu je izvoljen upokojeni šolski nadzornik Mijo Poljak.

* Za vodovode in ceste v Dalmaciji. Izpostava banske oblasti v Splitu je prejela od banske oblasti v Zagrebu razpored tehničnih del na področju banske izpostave. Skupna vsota za ta dela znaša 53 milij. din. Od tega odpade za melioracijska dela 27 milij. din, za preskrbo mest z vodo 15 milij. din, ostanek pa za gradnjo in popravo banovinskih cest. S tem denarjem bodo izvedli melioracijo Nadinskega polja, Vranjskega blata, uredili bodo Sinjsko ter Imotsko-bekijsko polje in še druga dela.

* 138.000 besed na lističu papirja. Odvetniški uradnik Muhamed Glodjo v Sarajevu je svoj prosti čas porabil, da bi dosegel nenavadni rekord. Z izredno dobrimi očmi in spretno roko ter s presenetljivo požrtvovalnostjo je na listek papirja v obliki 28x28 cm napisal 138.000 besed. Na ta list papirja je mož v dveh tednih napisal odlok banske oblasti v Zagrebu o novem volivnem redu in o ustanovitvi hrvatskega sabora ter še veliko odredb in časopisnih vestí, ki se nanašajo na ta dogodek. V srednjem veku so po samostanih menihi in nune pogosto dosegale sijajne uspehe v drobni pisavi. Pogosto so napisali očenaš in vero na mal listič iz slonovine. Dandanes imajo ljudje druge skrbi, naša doba ne pozna miru, ki je brez dvoma potreben za izvedbo te umetniške. Tembolji značilno je delo našega mladega moža. Pisava je tako majhna, da s prostimi očmi sploh ne vidimo črk, ampak vrsto črnih pik. Če pa vzamemo povečevalno steklo, se črne pike spremenijo v lepe, lahko čitljive črke. Tudi med Slovenci so se pred leti poskušali v tako majhni pisavi in smo v »Slovenec« o tem poročali in tudi objavili slike te pisave.

* Zaradi 20 din v smrt. Iz Banjaluke poročajo: 30-letni kmet Josip Okap iz Srebrenice je s prijatelji opazoval valove reke Vrbanje in izjavil, da je pripravljen za 20 din preplavati deročo reko. Da bi dobil 20 din, je sstelel sukunjič in skočil v peno, se vodo ter začel plavati. Kmalu pa so ga zapustile moči in izgubil je v globino. Ljudje, ki so bili priče tega dogodka, so hiteli ob reki navzdol, da bi nesrečnemu možu pomagali. Po dveurnem iskanju so našli truplo, ki ga je deroča Vrbanja nesla tri kilometre daleč.

* Dogodivščina drznega pustoloveca. Policija v Subotici je prišla lopova, ki je s svojo elegantno obleko in s svojim finim nastopom mogel več let lepo in brezskrbno živeti. Mirko Weiss je vsesko izboren poznavalec ljudi. Če se je s kom seznanil, si je kmalu znal pridobiti njegovo popolno zaupanje. Zenska je pripovedovala, kako dobro sree ima »kako zelo ljubí živati, evetlice in majhne otroke, ali pa jim je poročal o pisanih dogodivščinah in grdih spletkah, katerih žrtve je

Liubliana, 13. junija

Gledališče

Drama. Četrtek, 13. jun.: Zaprtó. — Petek, 14. jun.: Zaprtó. — Sobota, 15. jun.: Zaprtó. — Nedelja, 16. jun.: »Ljubim te«. Izven Znižane cene od 20 din navzdol.

Opera. Četrtek, 13. jun.: »Madame Butterfly«. Red. Četrtek. Gostovanje Vanje Leventove, bolgarske sopranistke. — Petek, 14. jun.: »Evgenij Onjegin«. Red B. Gostovanje Borisa Popova. — Sobota, 15. jun.: »Werther«. Premierski abonma. Gostovanje hrvatske mezzosopranistke Elze Karlovčeve in Josipa Gostića.

Radio Ljubljana

Četrtek, 13. jun.: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi in poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Waldteufelovi valčki (plošče) — 12.30 Poročila in objave — 13 Napovedi — 13.02 Veseli godci — 14 Poročila — Pester spored Radij. orkestra — 18.40 Slovensčina za Slovence (dr. R. Kolarič) — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura — 19.40 Objave — 19.50 Deset minut zabave — 20 Tamburaški sekstet (St. Kahne) — 20.45 Reproduciran koncert simf. glasbe — 22 Napovedi in poročila — 22.15 Vsakemu nekaj (Radijski orkester).

Drugi programi

Četrtek, 13. junija: Belgrad: 21 Ruske romances — Zagreb: 20.30 Komorni konc. — Bratislava: 21.15 Ciganske konc. — Praga: 18.10 Pihala — Sofija: 20 Violončelo — Beromünster: 22.10 Havajska glasba — Budimpešta: 20.40 Ciganski orkester — Bukarešta: 20.05 Simf. konc. — Stockholm-Hörby: 21.40 Violončelo — Trst-Milan: 21 Pianine — Rim-Bar: 22 Simf. konc. — Florencia: opera: »Manon« — Sottens: 22 Plesna glasba.

Belgrajska kratkovalovna postaja VUA. YUB (49.18 m): 19.45 Poročila v slovensčini YUF (19.69): 1.55 Oddaja za Južno Ameriko YUG (19.69 m): 3.00 Oddaja za Severno Ameriko.

Sestanki

F.O. Sv. Peter ima drevi ob osmih svoj sestanek. Vse člane vabimo, da se sestanka gotovo udeležijo.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12, in mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta.

Poizvedovanja

Najdena je bila preteklo nedeljo na Golovcu nikelnasta ura. Dobi se pri g. Valantu v Jugoslovanski tiskarni, vhod s Poljskega nasipa.

postal. Pogosto je s svojim pripovedovanjem privabil solze v oči lahkovernih žensk. Ubogega, od usode tako preganjanega gospoda so vabili na vino in pečenko in podpora so kar deževale. Pripovedoval je tudi, kako odlične zveze ima in marsikatera skrbipolna vdova mu je izročila zadnje dinarje, da ji bo s svojimi zvezami pomagal na merodajnem mestu. Višjim uradnikom in akademikom se je predstavil kot novinar, ali tajnik katerega ministra. Tudi med temi ljudmi je našel lahkoverne, ki so mu nasedli, tembolji, ker jim je kazal izkaznico belgrajske »Politike«, ki je bila seveda pomarejena. Na ta način je skušal nesramni pustolovec pridobiti zase tudi neko ugledno politično osebnost v Somboru. Topot se je pa temeljito zmotil. Obveščena je bila policija, ki je drznega lopova aretirala. Mirko Weiss je takoj priznal 15 velikih goljufij. Ko so mu jemali prstne odtise, je z zaničljivim nasmehom izjavil, da zagrebška policija to proceduro veliko hitreje in spretnjeje opravi. S tem se je izdal, da je tudi v Zagrebu že znan policiji. Weissu so sedaj spravili na varno in ga močno zastražili, ker je nekoč že pobegnil iz zapora.

* Milijonsko poverjenje na občini v Senju. Na prijavo župana v Senju Krešimira Tkaliča je senjska policija zahtevala naj zagrebško policijsko ravnateljstvo poišče v Zagrebu in privede v Senj Ladislava Krajača, trgovca iz Senja, zaradi utaje in poverenja treh milijonov dinarjev ter zaradi falzificiranja, prikrižavanja in uničenja uradnih spisov na škodo senjske občine. Krajač je bil namreč prej župan v Senju. Krajača so privedli v Senj, kjer so ga na policiji zaprli. V Senju vlada za to zadevo veliko zanimanje, ker se je že deljčasa govorilo, da računi Ladislava Krajača nasproti mestni občini niso v redu, ker so se zasebno življenje in gnotne razmere Krajača pred imenovanjem za župana v Senju in po razrešenju zelo izpremenile.

Anekdoti

Ko je srbski knez Milan prvič prišel v osvobojeni Pirot, je bil župan pirotske občine juški pop, ki se je zelo odlikoval v bojih in ki so mu Pirotčani rekli »pop Vrlja«. Takrat so v Srbiji vsem županom rekli »kneze«. Ko je torej prišel knez Milan v Pirot, se je zbrala velika množica ljudi pozdraviti svojega gospodarja. Knez Milan je Pirotčane pozdravil: »Dober dan!« Toda nihče izmed njih ni spregovoril, vse je molčalo. Knez Milan je vdržijo pozdravil: »Pomož Bog, junaci!« — »Bog ti pomagaj, gospodine!« so zdaj Pirotčani odgovorili kakor en mož. Knez Milan se je zdaj počeno razjel ter jih narahlil: »Kdo pa vam je knez, če sem jaz le gospodin?« — »Pop Vrlja je naš knez, gospodine!« — »Danc.«

Nameščenci vremenske postaje na sprehodu v gorzu.

Tajnost nočnega kluba

Kot dopolnilo nov zabaven in kulturni filmski dodatek

Misterijozna in napeta kriminalna senzacija
Bruce Cabot - Margaret Lindsay - Joseph Calleia
Kino Stoga tel. 27-80 Ob 16, 19 in 21

Pevska tekma

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani sporoča tekmovalcem, ki se bodo prijavili v tistim, ki so se že, in niso poslali vseh podatkov, da so potrebne pri prijavi sledeče navedbe: ime tekmovalca in naslov njegovega bivališča, lega glasu, rojstno leto in dve pevski točki, ki jih bo pevec izvajal. Ti točki lahko izbere med narodnimi ali umetniški pesmimi, ali opernimi arijami.

Ponovno opozarjamo, da se morajo zglašiti tekmovalci dne 23. t. m. t. j. na dan tekme ob 11 popoldne, ali ob 17 popoldne v Operi, kjer se bodo morali udeležiti pevske preizkušnje. Vsak tekmovalac naj prinese s seboj note za svoje pevske točke.

Posebna zanimivost pri tej javni prireditvi bodo glasovalci, ki jih bodo dobili vsi obiskovalci. Nanje bodo napisali tri najboljše pevske v tistem vrstnem redu kot so jim najbolj ugajali. Glasovalnice bodo oddali po končani tekmi biljetarjem.

LJUBLJANA

Po krajih, kjer so divjali kmečki upori in kjer je živel sv. Ema

V pretekli zimski sezoni je Prosvetna zveza priredila predavanje o kmečkih uporih. To je gotovo eno najvažnejših poglavij v naši zgodovini. Zato je primerno, da si ogledamo kraje, kjer so se ti boji vršili. Poleg tega pa bomo obiskali še kraje, kjer je imela sv. Ema svoja posestva.

Odhod iz Ljubljane v nedeljo 23. junija ob 6 zjutraj izpred kavarne Union. Pot bo vodila po Dolenjski čez Novo mesto do Pleterja. Tu je znamenita kartuzija oo. menihov, ki žive skrito življenje. Pot pelje dalje mimo Kostanjevice, Cerklj v Brezice, kjer se je bila usodna bitka kmečkih upornikov z graščaki. Iz Brezice bomo vozili mimo Pišec na vrh prelaza, od koder bomo stopili na Sv. gore, ki je znamenita božja pot, pa tudi cerkev sama je zanimiva. Od tod bomo hiteli v St. Peter, kjer bo kosilo, dalje v Podčetrtek, kjer je imela sv. Ema znamenit grad, mimo župnije sv. Eme v Olimlju, dalje v Šmarje, kjer bomo obiskali znamenito cerkev sv. Roka, ki je obenem najdragocenejši umetnostni spomenik na naši zemlji. Pot bo vodila preko Celja. Trojan v Ljubljano, kamor prispejo avtobusi med 21 in 22.

Celokupni stroški znašajo 150 din za osebo. V ceni je zapadla vožnja, kosilo in mala južina. Obkleka športna, fotoaparatjem se priporoča, da vzamejo s seboj aparate, ker bodo na tej poti imeli obilo prilike za krasne posnetke. Prijave je treba poslati do srede 19. junija na Prosvetno zvezo, Miklošičeva 7-I. Pri prijavi je treba plačati 150 din. Ker je število omejeno, prosimo, da se čimprej prijavite. Izlet bo ob vsakem vremenu.

Senice v pisemskem nabiralniku

G. Salabešter je Vipavec in dobrega srca. Ve prav dobro, da mora pismonoša obresti veliko hiš in premeriti nesteto stopnic, prav tako tudi slovenca, ko »Slovenca« raznaša. Da bi obema prihranil težavno pot do svojega sta-

novanja, je sam zbil ličen nabiralnik za pisma in ga pribil na ograjna vrata. V Ljubljani se veliko zida in zato ni prevelike stanovanjske stiske. Kdo bi si mislil, da se je stanovanjska beda preselila v ptičji rod. Iskala sta seniček in senica — pravili so, da sta imela celo prstane na nožicah — pripraven prostor za svojo obilno družino, ker ptički se ne zmejnijo že pred zakonom, koliko bodi otrok. Ima sicer G. Salabešter tudi vrt okrog hiše, a so v njem sama mlada drevesa, ki niso kar nič pripravna za seničje gnezdo, ker senica ljubi kak star panj, da si znosi gnezdo vanj. Pa sta naredila tako, kakor v državah, kjer »nihče ne more nič kupiti ali prodati, razen kdor ima znamenje, ime zveri ali število njenega imena.« Ne da bi vprašal G. Salabeštra, ali smeta ali ne, sta začela nanašati gnezdo v njegov nabiralnik. Slovencaju je G. Salabešter takoj naročil, naj »Slovenca« nikar ne meče v nabiralnik, ker je tam tako in tako. Pismonoši pa ali je bil pozabil povedati ali ga tiste čase ni bilo nič blizu, resnično je le to, da je hotel nekdo pismonoša vreči pismo v nabiralnik, pa je odskočil ves preplašen, ko je iz nabiralnika zaslišal obupen »ci, ci, ci«. Tudi slovenca je bil pozabil na naročilo in je vrgel »Slovenca« v nabiralnik. Vsa iz uma se je mučila senička, da bi »Slovenca« izvela iz nabiralnika, dokler se je ni usmilil popoten človek, ki je šel v zgodnji uri tam mimo. Povemo na koncu še to, da so se dali senički in seničke fotografirati, preden so poleteli v božji svet, kar pa starima ni všeč.

Drugi seničji par pa si je izbral za svoj stalni dom velik nabiralnik za časopise in pisma v vili G. Pavčiča v bližini mestnega kopališča v Ljubljani. Ta par si lepo postelje v temnem nabiralniku in vsako leto srečno vzgoji po dvakrat svoj zarod. Ze 3 leta tam prebiva in nikdo ga ne odganja. Letos stari in ljubki seničji parček že v drugič vali. Ko so bili prvi mladiči vzrejeni in so odleteli, so jih obročkali. Kmalu nato so domači staro gnezdo vrgli iz nabiralnika in seničji par si je nato zgradil novo gnezdo v nabiralniku. V bližino seničje družine se je pri isti vili naselila kosja družina, ki ga si je spletla gnezdo v gostem vejstvu obzidne breskve.

I Protiletalska zaščitna razstava na veleseljmu se je razširila iz paviljona »N« tudi na paviljon »J«, ki ga je zavzela zdravstveno-kemična zaščita. Tukaj torej gledalci vidijo razne strupe, tekočine in trde snovi, ki se jih ljudje najbolj boje, pa jih vojske na srečo v tej vojni še niso rabile. Med »dušljivci« vidimo na prvem mestu klor, ki je bil v svetovni vojni z njim izveden prvi napad. Nadalje so tu tudi klorpirkin, najbolj nevaren fosgen in difosgen, ki ga poznamo tudi po nemškem imenu »Perstoff«. Med »mehurjevci« spoznamo iperit in ameriški Lujzit (Lewisit po izumitelju). Med »kivavci« ali arsinimi imamo imena Clark I, Clark II in Adamsit, ki so imenovani po svojih ameriških izumiteljih. Med »solzivci« imamo pa že bolj znane bremeve in klorove spojine. Med vsemi naštetimi bojnimi sredstvi je pravi strup prav za prav edino cianovodik, ki je bil rabljen tudi v svetovni vojni v bitkah pri Kobariju. Kako strašne učinke imajo vsa ta sredstva, pa vidimo v razstavi vojno-higijskega zavoda iz Belgrade tako nazorno na mularjah ali modelih, ki nam živo predočajo učinke na dihala, srce, oči in kožo, ter mehurje, opekline in rane, da pretreseni gledalci nemo strme predse z vzdihom, da bi bili obvarovani teh strahot. Vojno-

tehnični zavod Obiličev je pa razstavil tudi vse mogoče pripomočke in priprave, ki nas obvarujejo pred bojnimi plini, namreč dolgo vrsto različnih plinskih mask, oblek in drugih priprav. Med maskami vidimo tudi posebne maske za konje in pse, nadalje pa seveda tudi aparate za umetno dihanje, Drägerjeve aparate za ugotavljanje vojnih plinov, aparate za dovajanje kisika, ki nam omogočajo dihanje in jih imajo tudi že ljubljanski gasilci pri požarih. Na drugi strani se lahko tudi poučimo, kako je treba pred bojnimi plini zavarovati jedila in pijačo ter druge stvari. Seveda je razstavljeno tudi vse za prvo pomoč potrebno ter kompletna postaja za prvo pomoč. Med drugim pa vidimo tudi praktične oprtnike za mladino, če bi jo bilo potrebno izseliti, in polno drugih potrebnih in koristnih stvari za varstvo življenja in imetka v vojni. Marsikaj zanesljivega je razstavljenega na razstavi, toda vsi obiskovalci so edini, da je najzanesljivejša varstvo razstavljeno pred paviljonom, kjer oddelek protiaeronske mitralješke čete nadvse uslužno razkazuje ravnanje z najnovejšim tipom strojnice proti letalom in tankom. Samo ti dve protiletalski strojnici v rokah naših krepkih fantov podžigata samozavest in zaupanje v varnost naše domovine bolj kakor največje zbirke drugih pripomočkov za zaščito pred letalskimi napadi.

I Vpisovanje za uršulinsko ljudsko šolo bo 17. junija 1940 od 9 do 13 za 1. razred. Za ostale razrede bo vpisovanje 17. junija popoldne od 15 do 17 in 18. junija od 9 do 12.

I Vpisovanje v ljubljanske ljudske šole bo v ponedeljek, 17. t. m., in sicer za novince od 9 do 12,30, hkrati z vpisovanjem v otroške vrtnice. Za vse druge je pa vpisovanje isti dan popoldne od 15 do 17 in 18. junija od 9 do 12. Pri vpisu otrok morajo starši predložiti otrokov krstni list ali družinsko knjižico, prav tako pa tudi izpričevalo o cepljenih kozah. Vpisati se morajo vsi otroci, ki bodo izpolnili 7 let vsaj do konca tega koledarskega leta. Samo če je dovolj prostora, se smejo vpisati tudi oni, ki so po zdravniški izjavi telesno in duševno posebno razviti ter bodo dopolnili do 1. septembra 6 let. Opozarjamo starše,

da morajo vpisati tudi one šoloobvezne otroke, ki ne nadaljujejo šolanja v meščanski, srednji ali strokovni šoli ter ne gredo v obrt ali trgovino in niso še izpolnili šolske obveznosti, in sicer dečki do dopolnjenega 16. leta, deklice pa do dopolnjenega 15. leta starosti.

I Simplon-orient expres v terek ni vozil. Vstop Italije v vojno je povzročil tudi prekinitev rednega prometa s simplonskim orientekspresom. V terek zjutraj je ekspres, ki je ob 8 pripeljal v Ljubljano, ostal kar v Ljubljani in ni nadaljeval vožnje čez Rakek v Italijo. Prav tako je bil odpovedan prihod večernega ekspresa, ki naj bi pripeljal v Ljubljano iz Italije ob 21.56. Zaradi tega se je zvečer odpeljala proti jugu države ista garnitura, ki je pripeljala zjutraj v Ljubljano in ki je v Ljubljani čakala ves dan. Orientekspres je zadnje čase itak vozil le od Milana proti Carigradu ter je imel vedno zelo malo potnikov. Sedaj je pa nastala nevarnost, da bi bila začetna postaja ekspresa na zahodu Ljubljana. K sreči prekinitev ni bila stalna in je bila le posledica prvega vzneirjenja ob vstopu Italije v vojno. Včeraj je že privozi zopet ekspres popolnoma normalno iz Milana, prav tako kakor je tudi ekspres iz Ljubljane odpeljal naprej v Italijo do Milana.

I Pri zaprtju, motnji v prebavi — vzemite zjutraj na prazen želodec en kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

I Dražba treljanja mestnih jarkov na Barju bo v nedeljo, 16. t. m., ob 10 v barjanski šoli.

I V tečaj za izdelovanje kožnatih rokavic se sprejema vsak dan od 10 do 12 dopoldne in od 3 do 5 pop. v hotelu »Metropol«.

I Bolničarji in bolničarke Rdečega križa, ki imajo razpored, naj se v važni zadevi javijo takoj v pisarni Rdečega križa od 16 do 19, Gosposvetska cesta 2, II. — Pododbor društva Rdečega križa za mesto Ljubljano.

I Ukradena je bila s koleja evidenčna tablica št. 107.553. Kdor jo dobi, naj jo izroči ljubljanski policiji.

I Nesreče. Mestni delavec 39letni Franc Štirn, zaposlen v mestni vrtnariji, je včeraj popoldne jezdil konja, ki se mu je splašal. Odletel je na tla in se hudo pobil po glavi in rokah. — 3letni Anton Korošec iz zavetišča v stari cukrarni je padel po stopnicah in se precej pobil.

MARIBOR

Vprašanje gradnje silosa za sadje

Maribor, 12. junija.

Na zadnjem občnem zboru Sadjarskega in vrtnarskega društva, ki je bil v Mariboru, se je med drugim govorilo tudi o gradnji sadnega silosa v Mariboru. Poslevočeti podpredsednik ravni. Priol je poročal, da obstojajo resne namere, da se začne z gradnjo že v doglednem času. Pretekli ponedeljek pa se je mudila v Mariboru komisija, v kateri so bili zastopniki banske uprave in društva Silos d. d. ter si je ogledala terene, ki bi prišli v poštev za gradnjo sadnega silosa.

Kakor znano, je osnovala naša vlada posebno delniško družbo, ki je državna ustanova in ki ima nalogo, da zgradi po vsej državi skladišča ali silose za žito in sadje. Za naše kraje bi bila posebno važna skladišča za sadje, v katerih bi bilo mogoče jabolka v hladnih prostorih vskladiščiti za daljšo dobo ter jih potem spravljati na inozemsko in tuzemsko tržišče takrat, kadar so cene najugodnejše — to je pozimi in v zgodnji spomladi. Sedaj so morali naši sadjarji in trgovci ponujati jabolka v najneugodnejši sezoni, ko je trg s sadjem preplavljen ter so cene najnižje. Določeno je bilo, da se zgradi velik sadni silos v Mariboru, ki je središče naše sadne trgovine.

Komisija, ki se je v ponedeljek mudila v Mariboru, je izbrala stavbišče za silos v neposredni bližini mariborske carinarnice, med kolodvorom, carinarnico in Meljskim hribom. To stavbišče bo kupila banska uprava, seveda le pod pogojem, da začne družba Silos d. d. takoj z gradnjo. Stavbišče ima zelo primerno lego, ker je v neposredni bližini tovornega kolodvora ter bo mogoče brez velikih stroškov zvezati skladišče z železnimi tiri s kolodvorom.

Predvideno je po načrtih, da bo imel mariborski sadni silos prostora za vskladiščenje 300 vagonov sadja. Opremljen bo z najmodernejšimi hladilnimi napravami, tako da bo odgovarjal vsem sodobnim zahtevam. Na gradnji silosa v Mariboru ni zainteresirano samo sadjarstvo v Sloveniji, temveč tudi v južnih pokrajinah, predvsem pa v Bosni in Srbiji. Mariborski silos ne bo imel namreč samo velikih hladilnih skladišč za jabolka, temveč prostore in naprave za ohlajevanje sadja, ki je že naloženo na vagonih. Do sedaj se je izvažalo iz naše države sadje ali v zabojih ali pa v razsutem stanju v vagonih. Na ta način se je izvažalo tudi najbolj občutljivo sadje, kakor slive, breskve, marelice itd. Pri takem prevažanju občutljivega zrelega sadja pa gre veliko blaga v nič in se dostikrat zgodi, da dobi kupec v inozemstvu namesto celih češpelj samo brozgo, ki ni za drugo, kakor za prekuhanje v žganje. Naši sadjarji imajo zaradi tega vsako leto ogromne izgube. Če se pa sadje prevaža v hladilnih vagonih, pa pride tudi v najodkladnejše kraje popolnoma nepoškodovano in sveže. Hladilni vagoni, ki sami producirajo led, so predragi. Zaradi tega se uporabljajo posebni isotermični vagoni, v katerih se sadje v posebnih hladilnicah v kratkem času ohladi, obloži z ledom ter se potem odpošlje naprej. Takšna hladilnica za ohlajevanje sadja v vagonih se bo zgradila v sklopu sadnega silosa v Mariboru. Sadje iz južnih krajev, ki se bo pošiljalo v inozemstvo, se bo že tam naložilo v isotermične vagonne ter ohladi v hladilnicah, ko pa pridejo vagoni v Maribor, se bodo spet spravili za 24 ur v hladilnico v mariborskem silosu, kjer se bo sadje ohladilo ter obložilo z ledom, potem pa se odpošlje naprej.

Ravno zaradi tega, ker je na gradnji sadnega silosa s hladilnimi napravami zainteresirano sadjarstvo vse države, obstoja upanje, da se bodo začele te naprave v Mariboru v doglednem času graditi kljub sedanjim negotovim razmeram.

*
m Ravnatelj g. Anton Hohnjec odhaja v pokoj. Na lastno prošnjo je bil upokojen ravnatelj mariborske jeitnišnice g. Anton Hohnjec. Po pokliu je upokojeni gospod ravnatelj učitelj in je služboval vse do prevrata v mariborski kaznilnici. Nato je najprej postal njen upravitelj, meseca novembra leta 1919 pa je bil imenovan za ravnatelja mariborske jeitnišnice. Po 43letnem naporu in zvestem službovanju odhaja priljubljeni ravnatelj v pokoj. Vzornemu uradniku in agilnemu kulturnemu in narodnemu delavcu želimo, da bi svoj zasluženi pokoj v miru in dolgo užival.

m Poročilo sta se v frančiškanski baziliki gosp. Edo Verdonik in gospodinja Branka Rasberger. Oba novoporočena sta stebra mariborskega gledališča ter sta pri gledališkem občinstvu nenavadno priljubljena. Obema želimo na njuni skupni življenjski poti še veliko sreče in uspehov.

Tovorni avto je sunil svojega lažjega tovariša kakih 10 metrov naprej, da se je tam zaletel v kravo, katero je gnal posestnik Alojz Kos iz Kanize s sejo ma domov, ter jo podrl, nato pa se v gare, katero je liščal po cesti delavec Stefan Harl. Vso to zmešnjavo je s težavo razvozljala šele policija.

m Predstojništvo mestne policije poziva dotičnega, ki je pred 14 dnevi kupil pod roko večji predpražnik (preprogo za čiščenje obuvala pred pragom) temnorjave barve, da se zglati na policiji v sobi št. 19.

m Z zlomljeno nogo ga je pustil na cesti. Na železniškem prehodu na Tržaški cesti se je zaletel mlad motociklist v tovorni avto. Pri tem karambolu je odletel delavec Franc Petermanec s Pobrežja, ki se je vozil na zadnjem sedcu na motociklu, daleč proč na cesto ter je obležal z zlomljeno nogo. Motociklist, ki nima niti dovoljenja za vožnjo z motornim kolesom, je pustil svojega poškodovanega tovariša na cesti ter jo je jedrno odkuril na motorju. Ponesrečenca je potem policijski stražnik spravil v bolnišnico.

Sezonski delavci gredo v Nemčijo

Maribor, 12. junija 1940.

Danes je prispel iz Prekmurja, in sicer iz obeh okrajev Dolnje Lendave in Murske Sobotre tranzit delavcev, ki so namenjeni na sezonsko delo v Nemčijo. Ti sezonski potujejo v razne kraje na Bavarsko, Pomorjansko, Wirttemberg in Schleswig-Holstein. Večina so v tranzitu ženske, ker smejo letos v inozemstvo. Sezonski delavci so naj 40 let stari moški, žene pa morajo biti stare najmanj 21 let. Letos gre iz Prekmurja v inozemstvo le manjša števila delavcev, dasi je zanimanje za sezonsko delo tamkaj zelo veliko. Večinoma pa bodo letos prekmurski sezonski zaposleni v raznih krajih naše države.

Celjske novice

c Slavnostni koncert v proslavo 80-letnice skladatelja Rista Savina. Slovensko Celje je nad vse lepo počastilo znanega slovenskega skladatelja Rista Savina in mu izkazalo ob njegovem lepem jubileju, 80-letnici, z umetniškim koncertom hvalečnosti za vse njegovo delo. Koncert je bil v mali dvorani Celjskega doma, katero so Celjani do zadnjega kotička napolnili. Na koncert je prišel sam slavjenec c. Risto Savin, okrajni načelnik g. dr. Ivan Zobec in drugi predstavniki oblasti. O velikih zaslugah skladatelja g. Rista Savina za slovensko glasbo je spregovoril g. prof. Fink, ki je prečital tudi tehtno predavanje skladatelja Slavka Osterca o jubilejantovem delu. CPD je pod vodstvom pevovodje g. Segule odpele več narodnih in umetnih pesmi, ki jih je uglasbil jubilar. Na koncertu je nastopil tudi pianist g. Pavel Sivc iz Ljubljane, ki je izvajal »Idilo« in »Mladi mucek z miško pleše«. S sončno donečim glasom se je uveljavila sopranistinja Marija Tiranova iz Ljubljane. Tudi solist g. Andrej Jarc je ugalal s svojimi mnogostopom. Skladatelju so na koncertu izročili krasen lorvorj venec. Nato pa so mu čestitali zastopniki raznih glasbenih zavodov in pevskih organizacij. Prireditelj je bila na doslojni višini in primerna tako lepemu jubileju.

c Glasbena matica v Celju priredi drevi, ob 8 v mestnem gledališču komorno simfonični koncertni večer kot končno prireditelj ob zaključku 20-letnega jubileja obstoja in delovanja glasbene šole. Vstop proti sporedu.

c Bolničarski tečaj Rdečega križa se bo pričel v ponedeljek, 17. maja ob 7 zvečer v predavalnici Zdravstvenega doma v Celju. Prijave se sprejemajo na mestnem fizikatu od 8 do 1.

c Kinu Dom je lastnica hotela »Skoberne« odpovedala prostore, ki jih mora zapustiti po preteku šestih mesecev.

c Nedeljski šport. V nedeljo ob pol 5 popoldne bo na Glaziji prijateljska tekma med ljubljansko Mladiko in SK Jugoslavijo. V predtekmi bosta nastopili mladini obeh klubov.

c Javna borza dela je imela 10. junija v evidenci 242 brezposelnih in sicer 188 moških in 54 žensk, dočim jih je bilo 31. maja 257. Delo dobe: 3 hlapi, 4 poljski delavci, 6 koscev, 12 kmečkih dekel, 10 kuharic, 2 služkinji, vzgojiteljica in sobarica.

c Srečke I. elektné loterije Legije koroških borcev dobite v podružnici »Slovenca« v Celju, Aleksandrovi trg.

c Tujskoprometno društvo v Šmarju pri Jelšah prired v nedeljo, 23. junija poučni izlet v Haloze, Hrv. Zagorje in šmarski okraj po progi Celje—Ptuj—Desinič—Celje. Odhod izpred kolodvora ob 7. Prijave sprejema drogerija Sanitas.

c V strugo potoka je padel v Preserjih pri Petrovčah 50-letni mlinar in posestnik Balant Anton in dobil hude poškodbe po glavi.

Ptuj

Članicam in članom Krožka SDZ Ptuj, gimnazija. — V mesecu juniju t. l. bo društvena pisarna v Diji. domu odprta vsak terek in petek od 8—11 dopoldne. V tem času morete dvigniti v juniju dosepele liste, naročiti znake, legitimacije in kroje, kakor tudi poravnajte svoje obveznosti do društva.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju

V torek, 11. jun. smo pokopali vzorno mater, 65 letno Ano Kozoderc iz Sv. Sovrenca. Pokojna je bila res vzorna gospodinja in mati. Prelepo spričevalo ji je dal ob smrti njen mož, ko je dejal: »Če bi bile vse žene takšne, bi bilo drugače na svetu«. Nekdo drugi je pa rekel: »To je svetinca! Za njo ni treba moliti. Gospod, daj ji večni pokoj, ampak le reči: prosí za nas!« Hiša pokojne je vzor vsem; v njej ni nikdar kletve, ne prepira, v njej so poleg »Slovenca« mnogi katoliški listi. Dala je življenje 8 otrokom, ki so vsi v ponos njim in v čast celi fari. Saj jim je znala vzgoji to, kar jo je delalo tako veliko, močno, živo, veselo vero! Ni bilo pravega petka in prve nedelje v mesecu, da ne bi bila vsa njena družina pri obhajilni mizi. Trije sinovi so že vsi odslužili vojsko, najmlajši šele pred nekaj meseci, dve hčerki sta pri šolskih sestrah, zdaj bolniški strežnici na Golniku, ena je učiteljica, dve sta še doma. Ta veneč dobrih otrok ji je v najlepši kras. Na večmesečni bolniški postelji je pogosto prežela sveto obhajilo še nekaj ur pred smrtjo v nedeljo zjutraj. Se je združila s svojim Bogom. Pogreba so se udeležili trije duhovniki, vse učiteljstvo s šolarji, občinski odbor in množica faranov. Ob grobu je jokalo vse. Domače naj tolaži Bog, ki naj nam nakloni še mnogo takih mater!

Novo razstrelivo

Med pogajanji brodovalne komisije ameriškega senata je bilo sporočeno, da je neki ameriški znanstvenik iznašel novo razstrelivo, ki je stokrat hušje kot so vsa dosedanja razstreliva.

KULTURNI OBZORNIK

Ušeničnikovih Izbranih spisov III. zvezek

Že v maju je izšel tretji zvezek Izbranih spisov filozofa dr. Aleša Ušeničnika. Založba tako v določenem roku z izredno vestnostjo pošilja na knjižni trg in svojim naročnikom te spise, ki bodo gotovo dragoceno čtivo vsakega slovenskega izobraženca, še posebej pa katoliškega. Če je prvi zvezek imel poudarek na problemu Boga, drugi zvezek pa na etiki in kulturi, tudi umetnosti, vsebuje tretji zvezek problem filozofije kot take in razvoj človeške misli. Ta zvezek je pisal Ušeničnik - filozofski teoretik in kritik svetovnih nazorov v preteklosti in sedanjosti.

Prvi del tega zvezka je posvečen filozofom in njihovim mislim ter nosi na čelu doslej še neobjavljeno razpravo o Platonu in pomenu njegovemu idealizmu. Ker Platon in njegova filozofija objektivno bivajočih idej stoji v osnovi moderne filozofije in se tudi »večna filozofija« naslanja nanj, zato je članek o njej postavljen v začetek tega poglavja o filozofih in filozofskih mislih. Platonov idealizem premotri s treh zriškov: s stališča tistih filozofov, ki ga gledajo samo logično, to je — njegove ideje samo kot splošne pojme v navadnem smislu besede, ter s stališča tistih, ki smatrajo njegove ideje za resnične bitnosti, to je metafizično. Končno pa ga vrednoti tudi z etične strani ter da tako polno sliko tega velikega pagana, ki je imel tudi svoje pege v značaju in pojmovanju, sicer pa je bil velik predhodnik krščanskega idealizma. Platonovo podobo pojasnjuje tudi članek: Platon o nesmrtnosti duše, ki ga je Ušeničnik napisal ob Sovretovem prevodu Plaidona. Na to preide h krščanskim filozofom, najprej k sv. Avguštinu, katerega filozofsko pot k Bogu razčlenja v lepem sestavku, ki je svoj čas izšel v Času (1930) in kateremu je dodal analizo njegove spoznavne teorije. Osrednji članki pa so posvečeni sv. Tomažu Akvinskemu; Sv. Tomaž in naša doba ter Sv. Tomaž in večno stvarjenje. V teh člankih je postavil vprašanje o sedanjostnem pomenu filozofije sv. Tomaža ter o potrebi naše vrnitve k metafizičnemu pojmovanju sveta, nazaj k sv. Tomažu, toda z njim je treba stopiti dalje na novo pot v moderne razmere. O podrobnejši filozofski označbi »tomizma« obljublja na tem mestu pisatelj novo posebno razpravo, ki bo izšla v Zborniku filozofskega društva. S Tomažev filozofijo ima zvezo tudi Ušeničnikov članek Dantjevem zborniku in je tu ponatisnjen pod naslovom Dante in filozofija. Dantjeva filozofija je namreč sholastična filozofija tedanje dobe, najbolj sv. Tomaža, ter podaja njegov nazor oblikovan po močni pesniški tvornosti. O priliki 300-letnice očeta moderne filozofije Descarta je tudi U. napisal o njem članek, ki govori predvsem o njegovi metodi ter podaja tudi kritiko te metode. Zadnji članek v prvem delu pa je posvečen slovenskemu filozofu dr. Antonu Mahničnu, predhodniku in učitelju pisatelja samega. Članek je bil napisan ob priliki Mahničeve številke Časa ter prinaša globoko analizo njegovega filozofskega razglabljanja, njegovega poudarjanja idej, ki ga priporoča pisatelj tudi za današnji čas.

Drugi del pa je posvečen teoretičnim črtim filozofskim problemom. Tako je tu dobilo

mesto par člankov, ki jih je Ušeničnik napisal svoj čas v latinskem jeziku za časopis papeške akademije sv. Tomaža Akvinskega, ter jih sedaj tu podaja v slovenskem prevodu. To sta razpravi o zadnji osnovi naše izvestnosti, ter o spoznatnosti vnanjega sveta. Posebno zadnji članek je zanimiv, ker filozofsko utemeljuje bivanje vnanjega sveta in njega dojemanje spričo raznih »akozmičnih idealistov«. Nazorno in jasno je podal dalje teorijo o hipotezah, ki jih postavlja v nasprotje k vedam. Kdor namreč meša hipoteze in znanstvene stavke, ta slepi sam sebe in druge. Dve razpravi sta nastali kot polemika oziroma zagovor. Tako obravnavanje realizma in skepticizma ob priliki dr. Serkove ocene Uvoda v filozofijo, ter nastop proti dr. Zarnikovemu mehaničnemu pojmovanju bistva življenja ter šarlatanskemu obdelovanju filozofskih problemov. Monizmu je posvetil poseben članek, ter ga v vseh delih podvrnil kritiki, še posebej pa religiozni evolucionizmu. Ker je modernemu materializmu in ateizmu v osnovi Darvinova razvojna teorija, je tudi njo postavil pod kritično oko apologeta ter napisal sestavek o descendenci. Ostro loči darvinizem, ki se je v učencih Darvinovih razvil v materialistični ateizem, ter descendenco, ki je le prirodoslovna teorija, katera teološko ni v nobenem nasprotju s krščanstvom, ki filozofsko morda ni nemogoča in ki ima dejansko svojo verjetnost. S tem v zvezi je tudi vprašanje praečloveka ter njegovega razvoja iz opice, česar se je dotaknil in dokazal izpodbil v zadnjem članku tega oddelka. Ti zadnji članki so izšli pred desetletji v času velike ofenzive slovenskih darvinistov in haeklistov ter imajo apolegetičen značaj.

Tretji del pa govori o raznih slovenskih filozofih ter so članki, kritike njihovih filozofskih del in sistemov. Tako tu obravnava energetiko praečloveka bibliotekarja Ivana Zmavca, mehanično duševno delovanje geologa Seidla, matematični pogled na svet profesorja Vidmarja, svestozor zdravnik dr. Derganca, pa tudi filozofijo modernega filozofa dr. Vebra. Ti sestavki so kritike sistemov imenovanih filozofov, oz. nefilozofov, pri katerih pa Ušeničnik najprej hoče pisatelja razumeti in pravilno zvesti njegove misli, nato pa dodaja svoje kritične opombe in zavračanja.

Tak je tretji filozofski zvezek v Izbranih spisih dr. Ušeničnika. Tako je podal v njem vpogled v največje vseh časov, kakor so Platon, Aristotel, sv. Avguštin, sv. Tomaž in Descartes, poleg oznak domačih filozofov, začel pri Mahničnu in končaval pri Vebrom. Vmes pa prinaša svoje teoretične doneske k razbistrenju filozofskih pojmov in razširjenju področij človeške misli.

Vsakemu zvezku je na koncu dodan register imen in stvarne vsebine, ob robu strani pa je označena vsebina posameznih oddelkov, ter jasnost tez in antitez, rast misli in rezultati sklepov. Ušeničnik je naš najjasnejši filozof, ki tudi najtežja vprašanja rešuje tako, da njegove spise lahko dojemajo in razumejo tudi povprečni izobraženci. In zato imajo še posebno ceno.

K razstavi Hinka Smrekarja

Slikar Hinko Smrekar ima v Galeriji Obersnel odprto razstavo svojih del, največ satiričnih značajev, pa tudi sicer risb in slik, ki jih je napravil tekom zadnjih let. Razstava je odprta vsak dan od 8 do 19 (Galerija Obersnel, Gosposvetska cesta 3) in to v dneh 9. junija do 23. t. m. Ker je Hinko Smrekar star znanec slovenske umetnostne publike, smo prepričani, da bo njegova razstava privabila mnogo obiskovalcev, zlasti še, ker je vstop brezplačen.

Glasbena Matica v Celju

Glasbena Matica v Celju je priredila tri javne nastope svojih gojencev v mestnem gledališču dne 6., 7. in 8. t. m.

Namen teh nastopov ni le ta, da se pokaže smoteno delo enega šolskega leta, marveč cilj gre vse dalje preko tega namena: Naravno, da se izbere iz posameznih letnikov nekaj gojencev, ki naj prikazujejo sistem in način delovanja posameznih učnih moči v okviru, ki se sukcesivno stopnjuje vedno višje od produkcije do produkcije, marveč, da vzgaja samozavest in stremeljenje posameznih gojencev, da v plemeniti tekmi prikazujejo svoj napredek od leta do leta. Tako smo videli posamezne gojence, ki očitujejo že v nižjih letnikih izrazite talente. Vendar šola kot taka ne stremi za tem, da bi dala priliko le onim, ki so izrazito nadarjeni za glasbeno stroko, marveč pretežno del tega tihega in skoro neopaženega dela ima namen, da prikaže ono srednjo stopnjo nadarjenosti, ki se da s pretehtanim pedagoškim delom razviti do tako zadovoljivih in stopnjama zavidijskih uspehov, kakor smo videli ravno na teh prvih treh večerih. Iz vsega je razviden

predvsem enofen in pretehtan sistem, iz katerega se zrcali pravilno strokovno vodstvo šole, ki ima na razpolago samo dobre in izbrane kvalificirane učne moči. Kar se tega tiče, sme biti naše Celje zares ponosno. Učitelstvo, t. j. gg. ravnatelj Karlo Sancin, ga. Ljudmila Božičeva, Mirca Sancinova, ga. Mareška Plizak-Sancin, g. Dušan Sancin, ga. Helena Lapajne in vodja mladinskega pevskega zbora, g. Ciril Pregelj, se posvečajo z vso vno glasbeno pedagoškemu delu. Poleg tega so nam to pot na sporedu skladbe, ki so jih napisali vzgojitelji sami. Posebej bi na tem mestu poudarili dejstvo, da se poleg ravnatelja g. K. Sancina udeležuje instrumentalna produktivna naša pedagoginja in pianistinja ga. Mirca Sancinova, katere skladbo je lepo izvajala E. Dolinarjeva. Važno je, da to poudarimo, kajti na ta način se bomo sčasoma lahko otreli raznih tujih vplivov in bomo pridobili lastno literaturo tudi za take svrhe, da nam ne bo treba segati preveč med tuje. Na tem mestu ne bomo posebej poudarjali posameznih gojencev, ki so vsi po vrsti dokazali, da so v najboljših rokah, kakor smo to ugotovili vsa prejšnja leta, marveč, da posebej poudarimo, da vrši naša Glasbena Matica v Celju eminentno nalogo na glasbenem kulturnem polju z vsem uspehom tiho in požrvalno z vidnimi dokazi, ki nas od leta do leta prepričujejo, da je tak zavod vreden vse podpore in polnega ter upravičenega priznanja. Tako instrumentalna, kakor vokalna šola je pokazala zelo lepe uspehe, solidno šolo in pravilno vodstvo. V četrtek bomo slišali posamezne soliste in solopence ter soliste s spremljevanjem orkestra. Letos obhajajo Glasbena Matica v Celju svoj 20-letni jubilej s posebno prireditvijo, ki bo v četrtek takisto v gledališču. Ob tej priliki izražamo zavodu svoje čestitke, da bi še v bodoče tako napredoval, kakor je doslej.

Mladinski koncert v Škofji Loki

V nedeljo je Škofja Loka doživela lep praznik slovenske narodne pesmi. Iz celega okraja se je zbralo 11 mladinskih pevskih zborov, ki so pod vodstvom učitelstva pokazali prav razveselje uspehe. Nastopili so učenci in učenke ljudske šole Selca, Bukovica, Poljane, Trebija, Gabrč, Trata, Zabnica, Reteče, deška in dekliška ljudska šola Škofja Loka in državna mešč. šola Škofja Loka. Koncerta se je udeležilo vse polno občinstva iz bližnje in daljne okolice, ki je do zadnjega kotička napolnilo telovadno dvorano ljudske šole; opazili pa smo tudi dva naša odlična rojaka g. načelnika prosvetnega oddelka dr. Sušnika in našega bivšega poslanca g. ravnatelja Dolena.

Vsak zbor je zapel po tri pesmi, ki so vzbujale pri poslušalcih veliko odobravanje. Večini je najbolj ugajala Pintaričeva »Majdica molli«, ki jo je občutno zapela ljudska šola iz Trate pod vodstvom komponista g. Pintariča samega. Tudi zbor iz Selca pod vodstvom g. Zupantiča se je izredno dobro odrezal zlasti glede lege podajanja in polnosti glasov. Pa tudi vse druge šole so pokazale uspehe, kakršnih smo lahko veseli. Na koncu so vsi zbori skupno zapeli bohinjsko narodno. Tako je naša obsejna šolska mladina javno izpričala svojo ljubezen do slovenske narodne pesmi, katere nam ne bo mogel nihče iztrgati iz naših mladih src in s katero na ustih bomo še vnaprej ne-

Pogled na trdnjavo pri Calaisju, kjer Nemci zbirajo ujetnike za nadaljnjo odpravo.

Nobenih križcev več v pismih

Angleški zaljubljeni imajo navado, da svoja pisma sklepajo s križci, ki naj povedo, koliko poljubov pošiljajo. Angleško informativno ministrstvo je oznanilo, da takšno poljubljanje ni v bodoče nič več dovoljeno v pismih in cenzura neusmiljeno prečrta vse »poljube« ali pa sploh uniči taka pisma. Dognali so namreč, da so se vohuni okoriščali s takimi ličnimi nežnostmi in si z njimi pomagali v poročevalski službi.

Padalci

Skupina dijakov iz Padove je poslala Mussoliniju prošnjo, da bi smeli kot prostovoljci vstopiti v zbor padalcev, ki jih pravkar zbirajo v Italiji.

Luksemburška legija

Kakor sporoča poslaništvo velike vojvodine Luksemburške, hočejo Luksemburžani dati v teh dneh hude stiske zaveznikom vse svoje moči na razpolago. Zatorej je bilo sklenjeno, da se zbere posebna luksemburška legija, ki bodo vanjo vstopili vsi Luksemburžani, ki so zmorni orožja.

Otok internirancev

Anglija je zdaj odredila, da bo internirala vse Nemce in Avstrijce, ki živijo v Angliji na otoku Man. Mali otok Man je na skrajnem severozahodu angleške obale in meri 365 kvadratnih kilometrov in ima 50.000 prebivalcev. Otok Man ima svojo usta-

vo in svojo poslansko zbornico in živi kot samostojna država.

Praktično je že od leta 1914 v vojni z Nemčijo. Ko je izbruhnila bivša svetovna vojna, je otok Man izročil Nemčiji vojno napoved. Ko je bila podpisana mirovna pogodba, se ni nihče spomnil malega otoka in tako ni bil zastopan na mirovnem sestanku. Zatorej je otok Man že 26 let v vojnem stanju z Nemčijo in v septembru 1939 mu ni bilo treba ponoviti vojne napovedi. Brez dvoma pa zastopniki tega otoka ne bodo pozabili priti na prihodnjo mirovno konferenco.

O pravem času

Kakor poročajo iz dobro poučenih krogov, so spravili belgijsko zlato rezervno še pred vdajo na varno in s tem denarjem bodo opremili novo armado.

Malo prej, preden so Nemci prišli v Belgijo, so se odpeljali posebni vlaki z belgijskim zlatom v Francijo. Nedavno sta dva avtomobila odpeljala tudi krono in osebne dragulje belgijske kraljevske hiše v varno zavetje.

Tudi Egipt ima svojo črto

Od Solluma do Rafe ob Sredozemskem morju in od Solluma do meje Sudana se razteza počez skozi puščavo obrambna črta Egipta, ki se imenuje Tutankamenova ali Farukova črta. Če bi sovražnik skušal prodrati skozi puščavo, bi se moral boriti s puščavo samo in še s protiletalskimi topovi. Vsa meja do Sredozemskega morja je polna protiletalskih topov in strojin in čuvajnic, tako da nobenemu letalu ne bo moči neopaženo priti čez mejo.

ŠPORT

Važne naloge Slovenske športne zveze

Na ustanovnem občnem zboru najvišjega slovenskega športnega foruma, Slovenske športne zveze, je imel tajnik Joso Gorec tehten in pomemben govor, v katerem je razložil naloge, ki se ponujajo delavosti Slovenske športne zveze v bližnji bodočnosti.

Iz njegovega govora posnemamo nekaj poglobitvenih misli.

Današnji šport je postal tako važna telesno-vzgojna panoga, da ga ni kulturnega naroda, ki ga ne bi v največji meri upošteval. Slovenska športna zveza naj ne zamudi nobene prilike, da njegov pomen, skrbni naj za njegovo uveljavljanje povsed in pred vsem, najbolj pa pri oblastvih, občinah, banovini in ministrih. To uveljavljanje pa naj ne bo samo moralnega značaja, temveč tudi praktičnega, ki naj pride do izraza tako, da bodo upravna oblastva pomagala in podpirala zasebno pobudo naših športnih delavcev, ter njihovo požrvalnost in pripravljenost, da bi tudi na tem področju pokazala sposobnosti našega naroda.

SSZ naj deluje na tem, da bi dala oblastva sposobnim, edincem prostore za šport, prekrbi naj standardne načrte za ureditev pravilnih športnih igrišč in drugih športnih zgradb v manjšem in večjem obsegu, najde naj praktičen in izvedljiv načrt za financiranje takih športnih naprav. Saj je znano, da so športni prostori pogoj, brez katerega ni napredovanja v športu.

SSZ bo imela dalje zelo važno nalogo, da skrb za dvig moralnega nivoja v športnih vrstah, za vzgojo duha gentlemanstva, da bo športnik ne samo telesno, ampak tudi po duhu na višini. Ta naloga je težka, toda treba si jo je zastaviti, treba jo je prevzeti, polagoma bomo le dosegli uspeh. Športna vzgoja naj ne bo samo za rezultate, vzgaja naj predvsem človeka, šport pa naj daje le moči in podpore v njegovem stremeljenju po boljšem. Zato se mora odpraviti ves neorganizirani šport, ker je le v skupnem delu in skupni organizaciji dano jamstvo, da se odpravijo nedostatk in privede naše športno delo v pravi smer. Morala bo uspešna izdaja organizacijske lista, ki naj bi bil ne samo med športnimi organizacijami, temveč tudi med športniki potrebna vez, obenem pa tudi zrcalo športnega dela v Sloveniji.

Ne ememo prezreti, da je šport tudi važen faktor našega narodnega gospodarstva in turizma. Če pregledamo številne športne potrebe, ki jih športniki potrebuje, če pomislimo na številna skupinska potovanja športnikov in gledalcev, potem si še lahko ustvarimo pravo sliko o vrednosti športa v narodnem gospodarstvu, tembolj, ker proizvaja danes skoro vse potrebščine že naša pokrajina sama. To pomeni, da so žrtve za šport obenem investicije, ki prinaša v drugi obliki tudi dohodke nazaj onemu, ki daje podpore.

SSZ bo morala najti pota, da doseže v centrali razdelitev sredstev, namenjenih za šport, v takem razmerju, kakor stvarno ustreza potrebam slovenskega športa, obsežnosti razvoja pri nas in doseženim uspehom.

Važna naloga SSZ bo potem sodelovanje pri zakonodaji o športu ne glede na to, kakšni zakoni

se bodo izdajali, le da zadevajo šport. Tukaj je treba misliti tudi na državne, banovinske in občinske proračune, pri katerih bo morala SSZ prej ali slej uveljaviti zahteve slovenskega športa. Posebno skrb bo morala posvetiti tudi vprašanju sodelovanja srednješolcev v športu. Najti bo morala način, da se pritegne srednješolce k udeleževanju v športu, vendar sporazumno s prosvetnimi oblastvi z upoštevanjem načel pri šolski vzgoji. Tudi vprašanje športnih vzgojiteljev spada v področje SSZ, ki bo morala sodelovati pri dokončnem organiziranju šole za telesno vzgojo v naši državi.

Da pa bo mogla nastopiti s čim večjo avtoriteto, je potrebno, da dobi čimprej popoln pregled športnega stanja v Sloveniji. Predvsem si mora napraviti:

1. kartoteko vseh športnih organizacij in klubov s kratkim pregledom njihovega dosedanjega dela;

2. kartoteko vseh športnih igrišč, prostorov, kopališč in ostalih športnih zgradb, podatke o dosedanjih in bodočih investicijah v te naprave in približno investicijo v športno delo organizacije;

3. kartoteko vseh pomembnejših uspehov slovenskega športa doma in v tujini.

V zvezi s tem bo potrebno zbirati letna poročila in pregledne o izvršenem delu; koristno bi bilo tudi kritično obdelati ta poročila in opozoriti na pomanjkljivosti, ki bi dovedle do še večjega razmaha slovenskega športa. Da bi posegla SSZ tudi v podrobno športno delo posameznikov in jih vzpodbudila zanj, naj bi poskrbela za izdajo športnega znaka bodisi po zamisli MFVN ali pa po lastnem osnutku.

V odnosu do podobnih organizacij v Sloveniji bo SSZ kot predstavnik športa enakopravna ostala telesnovzgojnimi organizacijam v Sloveniji, prav tako pa tudi s »Hrvatsko športsko elogo« in »Savezom srbskih športnih dravov« ter tretja narodna športna organizacija v državi ter bo sodelovala z ostalimi zvezama v vseh skupnih vprašanjih za dvig celotnega jugoslovanskega športa.

Dosedanji najboljši strelci v drž. prvenstvu

Tabela najboljših strelcev v državnem nogometnem prvenstvu je naslednja: Najboljši je Božovič (BSK), ki je zabil 9 golov. Sledijo Lešnik (Gradjanski) 8 golov; Petrovič (Jugoslavija) in Gliševič (BSK) po 7 golov; Cimermančič (Gradjanski) 5 golov.

Po 4 gole so dali Hitrec, Wölfl (Gradjanski), Lojančič (Jugoslavija), Vujadinovič (BSK), Šali-put (Slavija), Radovnikovič in Alujevič (oba Hajduk).

Po 3 gole: Dukovič in Duh (Hašk), Bobetič (Slavija).

Po 2 gola: Antolkovič, Zalant (oba Gradjanski), Sobotka, Čapeta (oba Hajduk), Nikolič (BSK), Lazarevič (Slavija).

Po 1 gol: Matokalo (Gradjanski), Gajer, Zupanič in Medrič (Hašk), Lemešič (Hajduk), Valjarevič, F. Matošič (BSK), Tešanič, Glajč, Bula-jič (Slavija), Bednar, Savič, Panič, Štefko (Jugoslavija).

Willie den Ouden, slovita nizozemska plavalka, katere rekord na 100 m prosto še vedno drži, je bila pred vojno zaposlena kot igralka pri nekem filmskem podjetju v Bruxellesu. Zda pa je po precejšnjih težavah pribežala v Pariz.

Dva francoska diplomata

Grof Vladimir D'Ormesson

Imenovanje francoskega grofa d'Ormessona za poslanika v Vatikanu je vzbudilo pravo pravico senzacije v diplomatskih, političnih in novinarskih krogih v Parizu. Saj je to prav izredna novost, da je bil človek, ki ne pripada niti k diplomatskemu zboru niti ni poslanec ali kak bivši minister, imenovan na tako visoko mesto. Toda francoska republika podarja že več let, a posebno pa še zdaj od začetka te vojne, svojo kulturno in svetovnonazorsko povezanost s splošnimi idejami krščanstva. Dasi je Vatikan le majeno ozemlje, vendar predstavlja kot osrednje žarišče katoliškega sveta in kot prestolnica njegovega poglavarja papeža, neskončno duhovno oblast. Nihče pa bi ne bil za to važno mesto bolj pripraven kot je grof d'Ormesson, ki je doslej pisal zunanje politične uvodnike velikega dnevnika »Figaro« in je že 15 let sotrudnik »Tempsa«, in ki si je pridobil svetovni sloves kot avtor več knjig o novi Nemčiji in kot politični pisatelj.

D'Ormesson izhaja iz družine, ki daje Franciji že od 16. stoletja številne diplomate in visoke upravne uradnike. Družina Lefèvre d'Ormesson je ena najslavnejših rodbin tistega uradniškega plemstva, ki je nastal v začetku renesanse poleg starega vojaškega in podoželskega plemstva in ki je dal Franciji med drugim velika filozofa in pisatelja Montaignea in Montesquieua in druge velike duhovne tvorce. D'Ormessoni izhajajo iz istoimenskega kraja Ormesson pri Parizu, v čigar občini je bil sedanjí poslanik Vladimir d'Ormesson dolgoletni župan. Vendar, preden je vzel v roke razmere svojega rojstnega kraja, je grof Vladimir (ki ima to krstno ime po svoji materi, ki je Rusinja), prepotoval že vso Evropo in obsejne dele drugih zemljin. Njegov oče, spreten diplomat, je bil poslanik svoje domovine v raznih evropskih prestolnicah, tako v Petrogradu, Kodanju, Lizboni, v Atenah. Vendar še bolj kot družba njegovega očeta, je bila za Vladimira d'Ormessona izvrstna diplomatska šola njegovo sodelovanje z maršalom Lyautyjem. Bil je ordonančni častnik in kot najbližji zaupnik maršala v letih zasedanja Maroka. Ta »zasedba« Maroka je bolj delo velikega diplomata in organizatorja kot pa vojskovodje v prejšnjem pomenu besede. Lyauty je zmeraj le v skrajnih prilikah uporabljal silo in je opravil poglavitve zadeve le z dobrohotnimi pogajanjmi s tem prekrasnim uspehom, da je mogel sredi bivše svetovne vojne, samo na preprosto častno besedo maroških poglavarjev poslati francosko ekspedicijsko vojsko iz pravkar zasedene dežele na evropsko zahodno bojišče. In častna beseda je obveljala.

Tako zares novemu vatikanskemu poslaniku prav nič ne manjka diplomatske predizobrazbe, dasi ni bil prav za prav nikdar v državni službi. Grof Vladimir d'Ormesson, ki mu je zdaj 52 let, bo brez dvoma dober naslednik bivšega poslanika Charlesa Rouxa, ki je na glaslo kot najbolj spreten diplomat Francije in ki je bil kot generalni tajnik ali tako rekoč kot zunanji minister v Vatikanu odpoklican na Quai d'Orsay v Parizu.

Robert Coulondre

Skoraj isto pozornost je vzbudilo imenovanje Roberta Coulondrea za poslanika v Bernu v Švici. Coulondre, ki je bil od začetka te vojne ravnatelj

diplomatskega kabineta zunanjega ministrstva, je svetovnemu občinstvu predvsem znan kot poslednji francoski poslanik v Berlinu. On je avtor francoske Rumene knjige, kjer zavzemajo njegova diplomatska poročila iz poslednjih mesecev pred to vojno najvažnejši del. Coulondre, ki ga je bivši francoski zunanji minister Louis Barthou (kateri je bil v Marseillu skupno z našim kraljem Aleksandrom umorjen) imenoval »diplomata za najtežavnejša mesta«, je imel že dolgo politično pot za seboj, »ko so ga oktobra 1938 poslali v Berlin. Prišel je bil namreč iz drugega, komaj manj kožljivega evropskega glavnega mesta — iz Moskve, kjer je bil v septembru 1936 nasledoval poslanika Alphanda, čigar naslednik je postal zdaj v drugič — v Bernu.

Prej Coulondre ni v diplomatskem svetu v inozemstvu imel nobenih posebnih mest, zato je pa od leta 1920 deloval na vodilnih mestih francoskega zunanjega ministrstva na Quai d'Orsay v Parizu, zlasti še od leta 1933, ko je bil ravnatelj političnih in trgovinskih zadev. Podobno kot Vladimir d'Or-

messon ima tudi Coulondre diplomatsko predizobrazbo v arabskem svetu kot častnik. Coulondre, ki je bil leta 1907 vstopil v diplomatsko službo, se je bil ob izbruhu svetovne vojne takoj prijavil k vojski. Ko je bil nekaj mesecev v francoskih strelskih jarkih, je vstopil v orientalsko armado, kjer se je udeležil dardanelskega pohoda, izkrcanja v Solunu, polestinskega in sirijskega pohoda kot zvezni častnik pod angleškim vrhovnim poveljstvom. Kot tak se je izkazal z velikimi diplomatskimi zmognostmi in z obžudovanjem vredno hladnokrvnostjo.

Tudi zdaj, ko je Robert Coulondre v 55. letu starosti, si zna še vedno ohraniti svojo odlično pri-sebnost, kar dokazuje njegovo delovanje v Berlinu v enem posebno nevarnem letu. Ta tršati južnjak — saj je doma iz vinorodnega Montpellierja —, ki ima mišičasto telo športnika in črne, živahne oči, je eden najduhovitejših in neumornih besednikov. Pri tem pa se zna izbornu obvladovati v svoji vzvišeni filozofiji svetovno naobraženega gospoda, kar vzbuja povsod spoštovanje.

Ko Francija tega »diplomata po božji volje« pošlje v Bern, je to samo dokaz, kako ji je v teh časih velikega pomena mesto poslanika v Švici.

Straža na Sredozemskem morju

Odkar se je končala španska državljanska vojska, še ni zagrmel noben topovski strel na Sredozemskem morju. Navzlic temu pa se ondi vse naglo oborožuje, idilni skalnati otoki so postali mogočna municijska taborišča, silna brodovja čakajo na povelje za odhod, orjaško letalsko brodovje je pripravljeno, da se začne vojskovati s plavalnimi oklopnimi trdnjavami, ali da čuva morje. En sam znak, pa bo šinila iskra od Severnega na Sredozemsko morje. Angleški pomorščaki morajo tukaj čuvati varnost ene najvažnejših zvez svojega svetovnega imperija, kakaj Sredozemsko morje je ena od vrat Anglije, je oblastnopolitična postojanka največjega pomena.

Skalnata trdnjava na južni konici Evrope

Najkrajša pot iz Indije v evropsko Anglijo vodi skozi Sredozemsko morje, ki je ena od velikih prometnih prog angleškega imperija. Na tej poti so mogočne čuvalnice. Prva je ob 15 km široki morski ožini, ki loči Evropo od Afrike, Španijo od Maroka: to je Gibraltar, ki je bil že v davni zgodovini imenovan »Herkulov steberec«. Leta 1704 si ga je pridobila Anglija v španski nasledstveni vojni in je zdaj eden najbolj trdnih pomorskih oporišč sveta. Priroda sama je dala tej trdnjavi zidovje, kakršnega človeške roke ne bi nikdar mogle sezidati. Celo najhujše letalske bombe ne bi mogle razrušiti tega skalovja, v čigar varstvu so mogočna municijska skladišča. V skalovje vzdani topovi obvladajo s svojo strelsko zmoglostjo vso morsko ožino.

Gibraltarski guverner je odredil, da se morajo ženske in otroci izseliti in ustanovili so odločno branbo civilnega prebivalstva. Nabrali so prostovoljce, razdelili plinske maske in pripravili parne sirene za primer, da bi bil električni tok prekinjen in zaklonišča so vsekali v skale. Gibraltarska luka pa je za podmornice sploh nedostopna.

Otok križarskih viteзов

Tudi v središču Sredozemskega morja se je Anglija utrdila. Ondi je med Sicilijo in Tripolisom, med Tunisom in Grčijo otok Malta, ki je kakor zapah porinjen med zahodno in vzhodno polovico Sredozemskega morja. Otok Malta je cesar Karel V. leta 1530 podaril viteškemu redu Johaničev, ki je najstarejši red iz dobe križarskih vojsk. Ko so Turki ta red pregnali z otoka Roda, so si tu privzeli ime Malteški red. Leta 1799 je Napoleon na svojem pohodu v Egipt zasedel ta otok, a že čez nekaj let so ga dobili Angleži, ki ga imajo v oblasti od leta 1814 in ki so ga izgradili — poleg Gibraltarja — kot najvažnejše pomorsko oporišče. Glavno mesto La Valetta (na Malti) ima eno najlepših prirodnih luk sveta in velike bojne ladje morejo ondi pristajati. Čeprav je zaradi svoje lege med Italijo in njenimi letalskimi oporišči v Siciliji, Pentelleriji in Libiji izpostavljen otok Malta napadom iz zraka, je Malta izrednega pomena kot letalsko oporišče, tako da lahko uspešno vzmira napadalne načrte na Sredozemskem morju. Pristaniške naprave so v La Valetti zavarovane z debelimi oklopnimi ploščami. Pod zemljo so skladišča za orožje in bojno opremo in baterije protiletalskih topov bi se mogle uspešno upirati kakemu sovražnemu letalskemu napadu. Čeprav ni Malta nič več največje zbirališče

angleškega brodovja v Sredozemskem morju, pa je vendar ta trdnjava najodličnejše vrste.

Obrambni pas okrog Sueškega prekopa

Angleška pomorska vojaška oblast že od nekdanj najbolj budno pazi na vzhodni del Sredozemskega morja, na ozemlje krog Sueškega prekopa. Po tem prekopu ne vodi samo najkrajša pomorska pot iz Anglije v Indijo in na Daljni Vzhod, marveč je to tudi najkrajša zveza med Sredozemljem in med ozemljem ob Indijskem oceanu. Ni treba še posebej poudarjati, kaj to pomeni v primeru vojne, zlasti za tiste države, ki imajo kolonije ob Rdečem morju in v Vzhodni Afriki. Zatorej je Anglija vse storila, da ga je učvrstila zase in za svoje zavez-nike. Sosednja država, Egipt, ima majhno vojaško zvezo z Anglijo. Na drugi strani je angleško mandatsno ozemlje Palestina. Vse to je zavarovano po brodovnem oporišču v Aleksandriji in Hajfi, zraven pa je proti severu še otok Ciper v zaščito. Ze veliki angleški državnik Disraeli je imenoval Ciper »ključ zahodne Azije«. Njegov skrajni, skalnati konec je le 40 angleških milj oddaljen od Azije. Za 240 milj daleč severno od Aleksandrije, za 50 milj zahodno od Sirije in 240 milj vzhodno od Roda, je lega Cipra vprav kot nalašč za to, da straži Hajfo in Sueški prekop. Ciper je kot nekakšen drugi Gibraltar in je utrjen za obrambo.

Ob vsej obali Sredozemskega morja, med Aleksandrijo in Hajfo in na obeh straneh Sueškega prekopa, so nove, mogočne, obširne, deloma podzemne naprave za lovska letala, ki bi oteževala napadalnim bombnikom njihovo pogubonosno delovanje. Postavljeni so protiletalski topovi in še posebej zaradi Sueškega prekopa je nameščena posebna protiletalska baterija. Za utrjevanje angleške postojanke v Sredozemskem morju je seveda francosko zavezništvo v prid Angliji, ki ji ne pomaga samo z velikimi brodovjem, marveč tudi z oporišči v Toulonu v južni Franciji, v Mers-el-Kebiru v Alžiru, v Biseri v Tuniziji in v Tripolisu v Siriji. Dalje pa stoji za vsak primer pripravljena velika medzavezniška armada v Siriji. Slednjič je tudi znano, da je Turčija

Ali veste, kaj morate storiti?

Dosti smo že poročali o ureditvi in pripravi zaklonišč, katera naj pač vsako skuša urediti že v mirnem času. Zato je tudi vsa javnost o teh pripravih v glavnem poučena. Le malo kdo pa bi vedel, kaj naj v zvezi s temi pripravi stori, če bi slučajno izbruhnila vojna. Za ta primer daje jasna navodila naredba bana g. dr. Marka Natlačena, ki upošteva vse možnosti tako, da bi se sleherni, ki bi izpolnil vse to, kar naredba določa, lahko brez skrbi povetil svojemu vsakdanjemu delu, ne da bi se bal presenečenj. Pripravi pa bi bilo treba v kleti, v stanovanju in na podstrešju marsikaj.

V kleti: Zaklonišče pripravimo za takojšnjo uporabo. Sem moramo spraviti orodje, ki bi nam služilo za odkopavanje ruševin (topota, kramp, sekuro, kladivo, pilo in lomilko, t. j. jeklen drog za dvigavanje ali rušenje), nadalje električne žepne svetilke in rezervne baterije (svetilke z odprtim plamenom niso dopustne!), razne posode za vodo in

v primeru spora v Sredozemskem morju ali na Balkanu v zvezi z Anglijo in Francijo. Turčija pa nima le močne armade, marveč so v njenih rokah tudi Dardanele in Bospor, tako da čuva na važnih točkah med Sredozemskim in Crnim morjem in zavzema odločilno postojanko na politični in vojaški šahovnici vzhodnega Sredozemskega morja.

To je še en vzrok več za Anglijo, da čvrsto brani Suez in Gibraltar in v teh hudih časih trdno zaupa v svojo obrambo. (Članek je bil spisan še pred vstopom Italije v vojno.)

— Pri hemoroidih (zlati žili), zapeki, vrtoglavici, povzročeni po zapeki, prinaša uporaba naravne »Franz-Josef« grenke vode prijetno olajšanje.

Reg. S. br. 13483/35.

Kanalizacija Trnovega

Ze pred svetovno vojno so si posestniki ob Opekarski cesti prizadevali za kanalizacijo, posebno se je pa po prevratu mestni svet velikokrat pečal s tem perečim vprašanjem zdravega napredka Trnovega, toda nobeni mestni upravi ni uspela rešitev tega za ta lepi del mesta prevažnega vprašanja. Šele lansko leto je bilo sklenjeno za kanalizacijo Opekarske ceste in sosednjih ulic žrtvovati 950.000 din iz proračunskih prihrankov. Po Evropi je pa završala vojna in tudi ljubljancem smo morali misliti na zaščito pred letalskimi napadi ter zato odložiti marsikatera prav nujna in koristna dela. Z denarjem, ki je bil namenjen za kanalizacijo Trnovega, je mestna občina v Grajski hrib zvrtila prepotrebna zaklonišča. Toda mestna uprava, ki je medtem v Trnovem sezidala najmodernejši Otroški dom z internatom, zavetiščem in otroškim vrtcem sredi igrišč in nasadov, si je navzlic izrednim časom prizadevala za Trnovo in v »Službenem listu« že lahko čitamo razpis licitacije za napravo kanalizacije na Opekarski cesti in po drugih ulicah v Trnovem v skupnem iznosu 1.000.000 din. Pismena licitacija bo že 2. julija, če se bo oglasilo dosti podjetnikov in bo dražba uspela, bo vendar mogoče pričeti z deli že proti jeseni, kar za tako veliko kanalizacijo najbrž nima nobeno podjete dosti cevi v zalogi. In če bo podjetje dobro prišlo za delo, bo kanalizacija Trnovega morda koečana še pred zimo.

Po vsej Opekarski cesti bo položen zbiralni kanal v dolžini 950 m in v njega se bodo stekali stranski kanali, namreč po Veliki čolnarski ulici v dolžini 150 m, po Mali čolnarski ulici 200 m dolg stranski kanal, po Velikem stradonu v dolžini 140 m, po Malem Stradonu 110 m dolžine, po Cesti na Loko bo kanal dolg 250 m, in Mivki bo 300 m kanala, po Lampetovi in Jelovškovi ulici 250 m, a v Starotovi ulici bo kanal dolg 200 m.

Tako bo po večih desetletjih izpolnjena stara želja novejšega dela Trnovega ter kanalizacija pomeni zares velik napredek tega prizadevnega dela mesta. Zaradi kanalizacij bo ves tamošnji okoliš imel velike koristi predvsem v zdravstvenem pogledu, prav mnogo bodo pa posestniki pridobili gnotno, saj bo vrednost njih zemljišč prav naglo skočila v višino.

Litija

Poroka. V Bijelini sta se poročila Svetina Blaž, letalski poročnik, in Gorenc Silva, hčerka obče znane Gorence Andreja, čevljarstva mojstra in gostilničarja na Grbinu pri Litiji, zavednega prosvetnega delavca in uglednega občinskega svetnika. Bilo srečno!

Meningitis. Kot kuga se širi. Dan na dan se oglašajo — včasih še po dvakrat — hupa rešilnega avtomobila po Litiji in okolici. Kar mraz pretrese vsakogar, ko zasliši znani glas — nato pa klice »rešilnik«, »rešilnik«. Kdo neki je zopet. Pa pripelje odrasle, mlade in otroke ter jih odpelje v bolnišnico. Sicer zaenkrat še ni smrtnih primerov, razen prvega, vendar je to prav neprijetno in vsakdo si želi skorajšnje omejitve in uničenja bolezni. Bog daj, da bi se čim prej posrečilo!

Kopanje. Prvi »nagice« so se že pojavili. Ker je moderno, seveda tudi že na cestah. Brez strahu in studa razkazujejo svoje kosmate mase celo na brezmesne dneve. Potreben bi bil prav stroj »pasji kontumac«. Ako se vsaka naredba, pa naj bo to res kontumac ali uredba o brezmesnih dnevih in druge, tako strogo drže, kakaj bi se ne ona o dostojnosti. Ako se bojimo okuženja telesa, mar mislijo telesni ljudje, da se okuženje njihove kosmate duše ne prime? Bodimo dosledni. Oblast naj bi storila svojo dolžnost!

Angleški vojniki z nemškimi ujetniki iz podmornice. — Angleška posadka na ladji na straži pred sovražnimi letali.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda i din; ščitovanjaki
oglas 3 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo
dvofoldno. Najmanjši oglas se šteli 13 din. - Mali
oglas se plačuje tako pri naročilu. - Pri oglasih
reklamnega značaja se računajo enokolonka, 3 mm visoka
velikost vrstice po 3 din. - Za planene odgovore glede
malih oglasov treba priložiti znamko.

Vajenci

Mesarskega vajenca
sprejme v uk Anton Zia-
pah, mesar, Mokronog.

Za frizerko

bi se rada izučila 14 letna
deklica z odličnimi spr-
ičevall. Šla bi kamor koli
v Slovenijo, kjer bi imela
vso oskrbo. — Ponudbe
upravi »Slovenca« pod
»Marljiva« št. 844. (v)

Službe iščejo

Trgovski pomočnik
starejša moč, verziran v
vseh panogah mešane tr-
govine, želi mesto poslo-
vodje podružnice. Zmožen
kavcije. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 8428.

Bolniški strežnik

ki je služboval v bolniš-
nici in tudi privatno pri
boljsh družinah, išče me-
sto pri bolniku. Naslov v
upravi »Slovenca« pod št.
8605. (a)

Službodobe

Mehanike
takoј sprejem. Sv. Pe-
tra cesta 85. (b)

Postrežnico

iščem za dvakrat v ted-
nu. Gerbic, Gregorčičeva
ulica 5, dvorišče. (b)

Deklo

za majhno posestvo tak-
oj sprejem. Plača 200
din. Glebov, Krčevina 7,
za Kalvarijo - Maribor.

Zobotehniko

izvežbano v operativnem
delu sprejem. Naslov
v upravi »Slovenca« Ma-
ribor št. 750. (b)

Služkinjo

za polje, hlev in drugo
hišno delo sprejem. —
Nastop takoj. Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 8755. (b)

Kupimo

Žgano apno
vsako količino, vagonsko
kupi »Tara«, trg. gradj.
materijala, Beograd —
Radnička 70. (k)

Vsakovrstno

zlato kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 8

Motor

na vpojni plin, za 200 ks,
kupimo. — Ponudbe pod
»200« na: Universal Re-
klam, Novi Sad, Zeljez-
nička 36. (f)

Bukova drva

vsako količino, kupim. —
Bukov gozd, večje kom-
plekse, kupim. Ponudbe
na I. Mestrovic, eksport
drva, Zagreb, Zrinjevac
15, telefon 23-612. (k)

Auto-motor

Avto

poltovorni in tovorni, v
najboljšem stanju — po
zelo nizki ceni naprodam.
Strojna delavnica —
Sv. Petra cesta 85. (f)

Ženitbe

Gospodarstvenik
37 let star, s fakultetno
izobrazbo in kapitalom
200.000 din, agilen, soli-
den in baje prav simpa-
tičen, išče kompanjonko
finansijsko s 600.000 din
gotovine zaradi prilo-
žnostnega prevzema iz-
redno rentabilne indu-
strije v sredini države.
V slučaju obojestranske
simpatije pozneje ženitev
zaželen. — Samo resne
neanonimne ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
št. 8746. (z)

Naročajte in širite
»Slovenca«!

Otroški kotiček

ZAČARANI GOZD

(183) Kaj takega pa še ni po-
kusila. Sklonila se je, da bi pila,
pa se je le nekoliko bata, da ne
bi padla v vodo. Toda Samo-
tarček jo je trdno držal, in oh,
kako je bila vodica dobra. Mucek
je ves začuden gledal od strani.
Voda mu ni bila nič kaj všeč.

(184) Nenadoma... Kaj pa je
to? Selesenje listja. Ali je nekaj
padlo z drevesa med visoko travo
in grmovje? Kaj naj pomeni to
nežno čivkanje? Začuden sta se
Ančka in Samotarček spogledala.
— Kaj neki naj bi bilo?

Prodamo

Seno in otavo
v košnji pod Rožnikom
prodam. Verbič, Stritar-
jeva ulica. (i)

Cvetje, jajca

vedno v zalogi. Italijan-
sko in jugoslov. cvetje.
Stajerska sveža jajca. —
Baloh, Kolodvorska 18.

Damsko in moško kolo

popolnoma nova, prvo-
vrstne znamke, za vsa-
ko ceno naprodam. Polz-
ve se: gostilna, Sv. Pe-
tra cesta 85. (i)

Košnjo

šena in otave s travnikov
Oražnove dijaške ustano-
ve, pod dolenskim kolo-
dvorom in nad »Zelenim
hribom« - oddamo. Po-
gost so na vpogled pri
hišniku v Wolfovi ul. 12
in na Dolenjski cesti 23.

Posestva

Vrtna vila

2 stanovanjska, pri Mir-
ju, naprodam. Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 8763. (p)

Lepe stavbne parcele

v neposredni bližini me-
sta Celja naprodam. —
Vprašati pri Paninger,
Celje, Glavni trg 8. (p)

Stavbne parcele

in druge naprodam. Po-
jasnila daje Olga Kav-
čič, Beograd, Kargodje-
jeva 71. Parcele pokaze
g. Janes - Rogač-Dolenc,
posestnik, Bled, Cankar-
jeva, cesta. (p)

Stanovanja

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje -
s kabinetom in vsemi
prilagoditvami takoj oddam
v Podjurski ulici 20, pri
novi cerkvi v Šiški. (č)

SOBE

ODDAJO:

Opremljeno sobo
oddam solidnemu gospo-
du. Tabor 5, vrata 3. (s)

Sostanovanko

po želji tudi s hrano —
sprejem. Vprašati Wol-
fova ul. 10, II. stopnišče
desno. (s)

Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

Konrad Golgranc

mestni stavbenik
v Celju, Mariborska 30

prevzema in izvršuje vsakovrstne privatne,
javne in industrijske zgradbe solidno in po-
ceni. Sodnijsko zapriseženi cenilec.
Daje tehnične nasvete in pojasnila.

Gospode duhovnike

v ljudno obveščamo, da dobe za
župne urade potrebne tiskovine
v podružnici Jugoslovanske knji-
garne v Kranju, Majdičeva hiša,
sodnija.

"LJUBIM TE", je šepetal

Tose lahko tudi Vam pripeti.

če se držite tegale
presenetljivega novega
recepta za lepoto

Vsako dekle je od nekdaj hrepelo, da
eliksi opojno glasbo šepetanih besed: »Obo-
žujem Te!«; tudi Vi jih lahko elišite — in
sicer kmalu. Naglo lahko dosežete, da pride
do izraza Vaša dražest, podvojena privlačnost
— da bo Vaša zunanost v resnici očarljiva,
ker so znašli presenetljiv nov recept za le-
poto. Ta recept bo tudi najtemnejši, najbolj
raskavo kožo napravi gladko in žametasto
mekho — ustvaril Vam bo kožo, ki se je bo
on zmerom z užitek dotaknil. Bleda, vela
poit, polna zajedalcev in peg, postane sveža,
jasna in posebne dražestna že v nekaj dneh.
Poslušajte ta nasvet dermatologa: »Predi-
gerirana smetana in oljčno olje imata izredno
ugoden učinek na lepšanje kože. Te seste-
vine so, pomešane z drugimi, ki krepijo, na-
težajo in hranijo kožo, vsebovati zdaj v dnevi-
ni hrani za kožo Tokalon (v beli, ne mestni).
V 3 dneh bo ta dnevna hrana za kožo
Tokalon polepšala Vašo kožo v tolikšni meri,
da kaj takega niti sanjali niste. Z dnevno
hrano za kožo Tokalon so uspešni rezultati
v vsakem primeru jamčeni, sicer se Vam
vrne denar.«

Zahtevajte povsod naš list!

ZAHVALA. Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob nenadni
izgubi dragega soproga, ljubljene očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Slavka Kobe

ravnateljica drž. pravobranilstva

se tem potom najiskrenejše zahvaljujemo. Izrekamo globoko zahvalo g. šefu
internega oddelka docentu dr. Matku, državnemu pravobranilcu g. dr. Jože
Vidmarju za tolažilne besede in spremstvo na njegovi zadnji poti. Hvala vsem
darovalcem krasnega cvetja ter vsem prijateljem in znancem, ki so pisмено
ali ustmeno izrazili sožalje, vsem onim, ki so pokojnika tako častno spremili
na njegovi zadnji poti. Sv. maša zadušnica se bo darovala v soboto, 15. junija
ob 7 v župni cerkvi sv. Cirila in Metoda.

Ljubljana, dne 12. junija 1940.

Zalujoči ostali

E. Claes:

9

Pokojni župnik Kampens

Iz flamščine prevedel L. Ogrin

Za svojo dvojno službo strežnika in vrt-
narja sem dobil na teden pet centimov, tri ci-
garice* (cigarillos) in v nedeljo po veliki maši
zajutrk v župnišču.

V tem času sem zagrešil svojo prvo tatvi-
no. Bilo je še v zgodnjem poletju, ko česnje
še niso zorele, ko na zelju še ni bilo nikakih
gosenic in stezice še niso bile preveč zarastle
s plevelom, ko se Rozalka spomni, da bi ji
opel gredico zgodnjega sočivja. Kakšno so-
čivje je bilo, ne vem več. To pa vem, da mi je
bilo delo zelo zoprno, ker sem sploh do vsega
sočivja čutil silen odpor. Jesti kpolo zelenjavo,
se mi je prav tako upiralo, kot jesti svoje
lase. Spravil sem se torej na pletev in, ne vem
kako je prišlo do tega, populil sem vse dobre
rastline, lep pokonci rastoči plevel pa pustil
rasti kot sočivje. Odkrito pošteno sem mislil,
da sem svoje delo imenitno opravil, pa mi gos-
pod župnik zvečer zaničljivo pravi: »Misliš
sem, da si vendar bolj pameten, Beloglavček!
Rozalka me od takrat ni več pogledala in v
nedeljo po maši nisem poleg svoje skodelice
našel nobenih cigaric.

Neizmerno sem bil potr. Ves teden sem
samo na to mislil. Hodil sem skrivoma h gre-
dici, če morda le nisem med plevelom pozabil
kako dobro rastlinico; premolil sem nič ko-
liko očenašev, da bi pognale kake redkvice ali
grah ali kaj podobnega.

V petek pa sem pomagal pospravljati v
* Dati otrokom že od 13 leta naprej ciga-
rice, nekoliko večje kot naše cigarete, ni v
Belgiji nobena posebnost.

župnikovi sobi, kjer prej še nikdar nisem bil.
Jemal sem stare časopise iz neke omare in jih
nosil na podstrešje. Ko ravno ni bilo nikogar
v sobi, — Rozalka je imela delo v kuhinji, gos-
pod župnik pa je šel obiskat nekega bolnika
— sem se nekoliko razgledal okrog sebe. Zda-
ci zagledam na mizi veliko škaflo cigare. Kaj
če so to tiste, ki jih jaz dobivam? Skočim k
mizi in res, prav tako so bile. Nekaj časa sem
jih poželjevo gledal in preden sem se dobro
zavedel, sem že imel tri v svojem žepu, takoj
nato pa vstopi gospod župnik. »Dan, moj dragi
Beloglavček,« kakor oster nož so te prijazne
besede zadele mojo dušo.

Prišlo pa je še huje. Drugi dan so morali
dečki mojih let iti k gospodu župniku k spo-
vedi. Če bi prejšnji dan na to pomislil, ne bi
nikdar izmaknil teh nesrečnih cigaric. Sedaj
lahko naredim najstrašnejši greh na svetu, pa
se ne bom nikdar tako bal spovedi, kakor sem
se je tiste sobote. Eno celo in eno na pol po-
kajeno cigarico sem imel še v žepu, pa sta me
v tem trenutku pekli skozi obleko in skozi
obleko in skozi kožo prav v mojo nesrečno
dušo. Sapa mi je pohajala. Iz same žalosti in
kesanja bi najraje zdobil, uničil, razgrizel
vse cigare na svetu.

Ko sem končno stal v spovednici, sem si
zakril s čepico tako, da so bile samo usta ne-
koliko prosta. Morda me pa župnik le ne bo
spoznal! Vedel sem namreč iz skušnje, da vča-
sih župnik Kampens svoje male grešnike vpra-
šajoče in porogljivo pogleda skozi linico. Se
je že odprla.

»Trikrat zlagal, gospod župnik, več ali
manj.« »Dobro, moj mali možiček.«

»Petkrat bil naš materi neposlušen, več
ali manj, gospod župnik.« »Dobro, dragec, ved-
no mater poslušal...«

Šestkrat sem se šel kopat brez kopalnih
hlač, gospod župnik, več ali...«

»Ampak, otrok, moj, za kopanje je vendar
še mnogo premrzlo.«

»Da, pa to je bilo že lansko leto, gospod
župnik; takrat sem pozabil povedati.«

»A, tako... in potem?«

»Bogoslovljeno vodo izlil iz stekleničice,
gospod župnik.«

»Blagoslovljeno vodo? Zakaj si pa to na-
redil?«

»E... zato, ker sem stekleničico rabil za
igranje, gospod župnik.«

»Ali si vodo kar po tleh zlil?«

»Ne, ne, gospod župnik, v korito in križce
sem delal z njo, dokler ni pošla.«

»No, potem še ni tako hudo! Je še kaj?«

Nobenega odgovora. Gotovo je slišal žup-
nik Kampens moj zadušeni vzdih.

»Nimaš nič več, dragi moj fantek?«

»O, še, gospod župnik, pa si ne upam po-
vedati.«

»Kar povej, vendar; jaz tako nič ne vem,
kdo si!«

»U... ukradel, gospod župnik.«

»Kaj mi poveš?« Čutil sem, da je župnik
Kampens skušal videti grešnika, zato sem še
tesneje stisnil svoj obraz v kapo. »Kaj si pa
takega ukradel, možiček?«

»Tri cigarice, gospod župnik.«

»Tega vendar ne smeš storiti, otrok moj,
to sam dobro veš... in ali so bile samo tri ali
zopet več ali manj?«

»Ne, gospod župnik, čisto res samo tri...
in še te so bile tiste male.«

»Tako... tako...? Tiste male? Ali si že
vse tri pokuril?«

»Ne, gospod župnik, imam še eno celo in
eno napol pokajeno.«

»Dobro, potem pa glej, da boš vrnil, kar
si ukradel, otrok moj, nesi cigarico nazaj, kjer
si jo vz!«

»Tiste pol tudi, gospod župnik?«

»Seveda, tiste pol tudi; za pokoro tri če-

ščenamarije in da ne boš več kaj takega na-
regil!«

Iz cerkve sem divjal naravnost v župnišče
in v sobo gospoda župnika. Previdno sem od-
prl škaflo za cigare, položil vanjo ono, ki je
bila še cela, lepo osnažil drugo, da se ni videlo,
da je bila že prižgana, jo skril pod ostale in
vse je bilo pozabljeno.

Drugi dan po maši sem sedel v župnišču
in jedel. Zraven skodelice na mizi sem imel
pet centimov in tri cigarice. Med njimi je bila
tista, katero sem jaz vrnil. Dobro sem jo po-
znaval po nalepljenem papirčku, ki se je še ko-
mal držal in sem ga moral prejšnji dan trikrat
posliniti, da se je vsaj nekoliko prijel. To mi
je pognalo kri v lica Daviti sem se začel s
kruhom, dasi je bil dobro namazan. Gospod
župnik, ki je sedel zraven inbral svoj časopis,
se je delal popolnoma brezbriznega. Ko pa
sem nameraval oditi, mi je nenadoma rekel:
»Se tisti ostanek cigare od včeraj pospravil?«
S čisto navadnim glasom in ne da bi me po-
gledal. Šel sem torej v sosedno sobo poiskal
svoj ostanek, ga prinesel in župnik Kampens
mi je sam ponudil ogenj.

»No, Beloglavček, na svidenje jutri, e?«

»Da, gospod župnik, z Bogom, gospod žup-
nik!«

Ali po vsem tem župnik Kampens ni imel
prav, da ni cenil ministrantov?

VII. Cerkevni peveci.

No, pa ministranti so še otroci! Ampak
cerkveni peveci! Oj, ojoj! Kakšne sitnosti je
imel rajni župnik Kampens z njimi!

Kadar pride na kako župnjo nov župnik,
navadno najprej vpraša, kako je v tej župnji
s pevci. Na vasi, kjer se skoro vse življenje
vrti okoli cerkve, imajo cerkveni peveci zelo
veliko besedo. Tako rekoč vsa pobožnost in
vnema za posejanje cerkve je odvisna od njih.

Vojskovanje med Italijo in zavezniki se omejuje na delovanje letalstva

Do bojov na suhem in na morju še ni prišlo — Zavezniki so zaplenili dosedaj 40 italijanskih parnikov

Prvo italijansko vojno poročilo

Štab italijanskega vrhovnega poveljstva, dne 12. junija. AA. Stefani: Uradno poročilo št. 1 štaba vrhovnega poveljstva italijanske državne oborožene sile se glasi:

10. junija popolnoči so se italijanske sile na kopnem, na morju in v zraku do zadnjih podrobnosti razvile za boj. V zori 11. junija so oddelki italijanskih bombnikov, ki so jih spremljala lovška letala bombardirala vojaške objekte in naprave na Malti. Uspehi tega napada so bili očividni. Pred sončnim zahodom se je napad ponovil tudi z uspehom. Vsa italijanska letala, ki so sodelovala pri tem napadu, so se vrnila nepoškodovana v svoja oporišča.

Med tem časom so drugi oddelki kr. letalstva izvedli ogledniške polete nad posameznimi pristanišči Severne Afrike. Na meji Cirenaike je bil onemogočen poskus britanskega letalstva, da bi prodrla na ozemlje te italijanske posesti. Pri tej priliki smo zbili na tla dve sovražni letali.

Milan, 12. junija. AA. DNB: Prvi dan vojne je v Milanu potekel čisto v znamenju zadnjih priprav za spopad. Zaradi priprav, ki so se že davno začele, se je mesto kaj naglo prilagodilo novemu stvarnemu stanju.

Angleška letala nad Benetkami

London, 12. junija. t. Reuter: Letalsko ministrstvo je objavilo, da so angleška letala opravila več poletov nad Italijo in da so med drugim bila tudi nad Benetkami.

Razne agencije pa so objavile novico, da bi naj bila neka letala nad predmestji Turina. Tam so danes dopoldne nad dve uri streljali s protiletalskimi topovi. Vendar pa angleškemu letalskemu ministrstvu ni znano, če so bila kakšna zavezniška letala nad Turinom.

Prav tako je bil danes štirikrat dan znak nevarnosti v Milanu, kjer so tudi takoj začeli streljati s protiletalskimi topovi.

Pariz, 12. junija. AA. Havas: Zdi se, da so bili Italijani zelo presenečeni, ko so se angleška letala z neverjetno naglo pojavila predvsem v severnem delu italijanske vzhodne Afrike. Protiletalska obramba je hitro stopila v akcijo. Več lovskih letal, ki so tedaj letela nad Libijo, ni dalo nobenega resnejšega odpora. Potem, ko so angleški bombniki odkrili zbrana sovražna letala, so izvedli nanje napad s trmoglavljenjem, ter je gotovo število bomb velikega kalibra zadelo cilje. Zatem so angleški letalci začeli streljati s strojnimi na osebje na teh letalskih oporiščih.

Prvi znak za letalski napad v Rimu

Rim, 12. junija. DNB: Ponoči ob 1.35 so prvič zabučale sirene v Rimu. Še isti trenutek je bila izvršena zatemnitev vsega mesta. Incidentov ni bilo.

Rim, 12. junija. Stefani: Alarm, ki je bil dan ob 1.45 je trajal do 2.20. Protiletalsko topništvo ni streljalo.

Južna Afrika se vojskuje proti Italiji

London, 12. junija. t. Reuter: Južnoafriška vlada je začela hudo preganjati vse tiste, ki simpatizirajo z narodnim socializmom. V zadnjih dneh je bilo aretiranih 800 oseb, dosedaj pa jih je interniranih 6000—7000. Po izbruhu vojne z Italijo so prav tako začeli postopati z Italijani. Najbrž so dosedaj v Južni Afriki zaprli že 17.000 Italijanov.

Prvo vojno poročilo Južne Afrike

Capetown, 12. junija. t. Reuter: Južnoafriško letalstvo je včeraj prvič napadlo sovražne postojanke. Južnoafriški teški bombniki so napadli vojaške naprave v Abesiniji. Pri tem so napravili veliko škodo raznim vojaškim napravam, razrušili so ceste in bombardirali vojaške prevoze. Tako so bombniki bombardirali iz višine 400 m vojaški prevoz. Vsa naša letala so se vrnila na svoja letališča.

Zaplenjenih je 40 italijanskih parnikov

London, 12. junija. AA. Havas: Londonski radio je sporočil, da je bilo odvedenih v razna britanska pristanišča 40 italijanskih trgovskih ladij.

Mobilizacija mladinskih pomožnih civilnih organov je v polnem teku. Vse mesto je v znamenju vojne. Na trgu pred katedralo se dvigujejo celi kupi vreč, napolnjenih s peskom, ki varujejo katedralo in stebriče. Na katedrali sami delavci demontirajo slovita umetniško izdelana okna. Knjižnico in arhiv te katedrale so že prenesli na varno. Prav tako so zavarovali tudi druge zgodovinske zgradbe ter spomenike.

Povelje princa Umberta

Rim, 12. junija. Stefani: Princ Piemontski, inspektor pehote, je naslovil naslednjo poslanico na italijanske vojaške pešce:

Svečana ura je odbila. Korakajte z neomajno vero in junaško vizijo zmagoslavja preteklosti nasproti novi neizgledni usodi cesarske Italije. Domovina se bo z vami še bolj proslavila, z vami, ki ste pogumni in vzdržljivi kot večno. Zivela Italija, živel kralj in cesar, živel duce.

Otroci iz Libije v Benetkah in v Padovi

Milan, 12. junija. AA. DNB: V Benetke je prislo 520 italijanskih otrok iz Libije. Namestili jih bodo v Benetkah in v Padovi.

Angleška letala nad severno Italijo

London, 12. junija. AA. Reuter: Letalsko ministrstvo poroča: Britanska letala so izvedla snoči ogledniške polete nad Severno Italijo. Pri tej priliki je bilo vrženih nekaj bomb na naprave in ustanove vojnega značaja.

Angleška letala so bombardirala Turin in Milan

London, 12. junija. t. Reuter: Angleško letalsko ministrstvo objavlja, da so danes popoldne angleška letala bombardirala vojaška poslopja in naprave vojaškega značaja v Turinu in v Genovi. En angleški bombnik se ni vrnil.

Italijanska letala nad Aleksandrijo

London, 12. junija. t. Reuter: V Aleksandriji je bil znak, da se bližajo sovražna letala. Toda nevarnost je trajala samo deset minut.

Italija bo spremenila svoje stališče do Egipta

Berlin, 12. junija. t. DNB poroča iz Rima, da so italijanski vladni krogi prejeli obvestilo, da angleška letala iz Egipta napadajo Libijo in Eritrejo. Italijanska vlada izjavlja, da bo seveda morala spremeniti stališče do Egipta, kakor ga je obrazložil v svojem govoru Mussolini, če bi se to še ponovilo.

Gibraltar, 12. junija. AA. Reuter: Italijanska ladjica Gerina (6.000 ton) je zaplenjena od strani britanskih oblasti. Včeraj je bilo sporočeno, da je to ladjico potopila njena posadka. Gerina se je obdržala na vodi in je zdaj v zalivu Algecirasa.

Madrid, 12. junija. Havas: Snoči je italijanska ladjica »Numbolia« (2000 ton) zadela ob mino v bližini Gibraltara. Ladjica se je potopila. Posadka je bila ujeta in pripeljana v Gibraltar.

Melbourne, 12. junija. t. Reuter: Avstralski mornariški minister je izjavil, da je avstralska tr-

govska ladjica, ki je oborožena kot križarka, v Pacifiku ujela italijanski parnik »Romolo« (9780 ton). Posadka je parnik zažgala, nakar se je potopil, posadko pa so ujeli.

V Kalkuti pa je indijska vlada zaplenila italijanski parnik »Calabria« (9515 ton).

Egipt je prekinil diplomatske stike z Italijo

Kairo, 12. junija. AA. Reuter: Ogromna množica ljudstva se je zbrala okoli egiptovskega parlamenta, kjer je posebna seja, na kateri naj parlament sprejme sklepe o nadaljnjem zadržanju Egipta nasproti Italiji.

Kairo, 12. junija. AA. Havas: Ministrski predsednik je zastopnikom tiska dal izjavo, v kateri je pozval egiptovsko in tuje prebivalstvo, naj ohrani mir. Razen tega je pripomnil: Vsi vedo, da kralj in vlada pod nadzorstvom parlamenta bdita nad interesi in varnostjo države in da v tem pogledu ne bosta dopustila nobenega napada. Vsek mora ostati mirno na svojem mestu, ne da bi obračal pozornost na zapeljive glasove. Vsek mora biti prepričan, da bo vlada mislila na vse.

Kairo, 12. junija. t. Reuter: Poslanska zbornica je soglasno odobrila izjavo predsednika vlade Ali Maher paše, da se z Italijo prekinijo diplomatski stiki.

Turčija pred odločitvijo

Ankara, 12. junija. Havas: Včeraj popoldne je bilo opaziti v zunanjem ministrstvu veliko diplomatsko aktivnost. Med drugimi sta zunanje-ga ministra Saradzogla in glavnega tajnika zunanje-ga ministrstva veleposlanika Menemenzoga obiskala francoski veleposlanik Massigli in angleški veleposlanik Hugheson, ki sta imela z njima daljši sestanek.

Ankara, 12. junija. Reuter: Pričakuje se, da bo Turčija določila svoje stališče v zvezi z vstopom Italije v vojno po današnjih konferencah. Predsednik republike Ismet Ineni se je vrnil v Ankaru ter konferiral z raznimi osebnostmi. Danes bo tudi serija turške vlade in izvršilnega odhoda turške narodne stranke.

Ankara, 12. junija. Havas: Predsednik republike Ismet Ineni je prislo v Ankaru. Sprejela sta ga predsednik vlade in minister za narodno obrambo. Razen tega so bili pri sprejemu na postaji nazvočni vrhovni poveljniki turške vojske, več

Važno je, da zobe temeljito

očistimo ne samo zjutraj,

ampak tudi vsak večer,

predno gremo spat.

Chlorodont
zobna pasta

London, 12. junija. AA. Havas: Londonski radio je sporočil, da bo predsednik egiptске vlade Ali Maher paša danes popoldne podal svojo izjavo. Ali Maher paša bo izjavil, da Egipt napoveduje vojno Italiji.

Kairo, 12. junija. AA. Havas: Pred enim letom je Italija zgradila v Libiji gotovo število letališč, da bi ji služila kot oporišča za letalske napade na Egipt in Severno Afriko, predvsem pa na Tunis. Pomembne angleške eskadrile bombnikov so izvedle napad na ta letalska oporišča. Izbruhnili so požari v hangarjih in zalozah bencina ter je bilo uničenih gotovo število letal na tleh. Sovražna reakcija protiletalske artilerije je bila precej slabotna, malo pa je bilo tudi število italijanskih letal, ki so se dvignila v zrak, da bi stopila v boj. Angleško letalstvo ni imelo velikih izgub. Dve letali se nista vrnila, možno pa je, da eno od njiju še ni končno izgubljeno.

ministrov in veliko število poslanikov. Poglavar države je bil dobro razpoložen, čeprav je bilo njegovo nadzorstveno potovanje po Trakiji zelo utrudljivo.

Ankara, 12. junija. b. Danes zvečer se sestane velika turška narodna skupščina, da se posvetuje o položaju v državi. Turška vlada je že pozvala vse svoje državljane, ki žive v Italiji, da se vrnejo domov. Turčija bo danes zavzela svoje stališče proti Italiji, oziroma če bo pomagala zaveznikom. Turčija bo nudila svojo dejansko pomoč zaveznikom, če Rusija obljubi, da v tem primeru ne bo nastopila proti Turčiji. Če se pa Sovjetska Rusija odloči, da bo pomagala Nemčiji in Italiji, potem bo Turčija ostala nevtralna, ker je po pogodbi zavezana, da se ne bo borila proti Rusiji. V tem primeru bi Turčija nudila zaveznikom samo moralno pomoč in se borila samo za svoje meje.

Madžarski tisk:

Vojna se ne bo razširila na Podonavje in na jugovzhod

Budimpešta, 12. jun. m. Celokupno madžarsko časopisje se nadalje obravnava zgodovinski govor predsednika italijanske vlade Mussolinija, s katerim je objavil vojno napoved Franciji in Angliji.

Tako med drugim vladni organ »Maforország« pravi, da vojna, v kateri se sedaj nahaja Italija, ni v nasprotju z italijansko-madžarskim sodelovanjem istotako, kakor ni vslop Nemčije v vojno škodoval madžarsko-nemškemu odnosom, temveč jih je prav obratno okrepil. Nemčija, Madžarska in Italija imajo prav za prav isti zunanje-politični cilj. Vse te tri države so zastopavljene z versajsko ureditvijo Evrope. Omenjene države se hočejo osvoboditi teh okov in napraviti bazo, ki ustreza vsem njihovim zahtevam. Nemčija je prva uvidela, da do tega ne more priti mirnim potom. Italija je več mesecev upala, toda na koncu je pa tudi ona uvidela, da ne more drugače priti do svojih pravic kakor z vstopom v vojno proti zaveznikom.

Madžarski list »Maraos« poudarja, da je on na isti liniji, toda čisto v drugem položaju. V

svojem lastnem interesu, kakor tudi v interesu državnega osišča, ne bo Madžarska ničesar storila, kar bi moglo rušiti mir v Podonavju in v jugovzhodni Evropi.

Madžarsko časopisje se nadalje bavi z drugimi važnimi problemi v Podonavju in v jugovzhodni Evropi, ki jih identitificira z zunanje-političnim stališčem, ker imajo vse te države iste interese, da preprečijo razširitev sedanje vojne.

»Pestihirlap« pravi, da na to strategično, kakor tudi gospodarsko področje Podonavja in pa jugovzhodne Evrope ne prihaja v vojni sistem vojskujočih se držav. Kolikor je to področje bilo v centru v pretekli vojni veliko, je danes strategično od tega oddaljeno. Ni nobene velesile, kateri bi se izplačalo začeti vojno akcijo proti jugovzhodni Evropi, ker ona ne predstavlja gospodarskih činiteljev, ki bi bili odločilni v sedanji vojni. Borba se ne vodi v srednji Evropi, pa tudi ne preko srednje Evrope, tako da Podonavje in jugovzhodna Evropa ne moreta koristiti niti za prehodno ozemlje. Sedanja vojna ima čisto drugi značaj kakor pa minula svetovna vojna.

Taki problemi se ne morejo reševati na tleh jugovzhodne Evrope, temveč na Atlantiku in na Sredozemskem morju. Z vstopom Italije v vojno se osišče vojnih operacij ni premaknilo v pogledu teh glavnih linij. Operacije bodo morda segale celo do Bližnjega vzhoda, toda zadržale bodo vedno smer proti afriški obali in ne proti evropski. Vsi pogoji so tu, da jugovzhodna Evropa ostane ob strani sedanjih vojnih zapletljajev skupno s podonavjem.

Drugi madžarski list »Frisujsag« se v zvezi s tem vprašanjem bavi tudi z zadržanjem Sovjetske Rusije ter poudarja, da je normalizacija odnosov v skladu s principi, ki jih je g. Molotov postavil v svojem govoru. Če bi odnosi med Italijo in Sovjetsko Rusijo ostali še nadalje neurejeni, bi se lahko sklepalo, da Moskva v tej vojni favorizira eno stran, drugo pa postavlja. S tem bi pa bil okrnjen njen princip nevtralnosti in neodvisna zunanja politika. Normaliziranje odnosov z Italijo ni treba tolmačiti drugače kakor po potrebi v zvezi z obojestransko željo, da se ohrani mir v jugovzhodni Evropi.

Manifestacije v madžarskem parlamentu

Budimpešta, 12. jun. V današnji seji parlamenta so bile navdušene manifestacije za Italijo. Poslanec Magaschazy, član vladne stranke, ki je bil 10 let prvi adjutant Horthyja in je sedaj general v rezervi, je v svojem govoru med drugim rekel:

»Mislil o greškega naroda so v tem trenutku obrnjene napram Italiji, predvsem pa pozdravljajo duceja, ki vodi svoj narod k zmagi. Obenem pa se spominjajo vojakov velike Nemčije, ki obhajajo zmago za zmago. Ogrska bo ostala zvesta veselim osi, ki so nas osvobodile sramotne pogodbe v Trianonu. Bog naj blagoslovi italijansko in nemško orodje za končno zmago. — Govor so spremljali vsi poslanci parlamenta, ki so vstali s svojih sedežev, z vzkliki: »Živel duce, živila os, živel Horthy!«

Francoska vas pod vodo; francoski pionirji prevažajo vaščane s čolni. — Procesija in slovesnost v čast sv. Genovefi v Parizu.

Politični zapiski

Narodna odbrana in tuji plačanci

V zadnji številki »Narodne odbrane« je tudi članek, kjer govori o tujih plačancih. List pravi, da sta dve vrsti spionov: eni so tuji, drugi domači državljani. »Tuj spijoni opravljajo svoje delo v tuji zemlji kot svoj poklic ali pa iz patriotskih vzrokov. Domači spijoni pa služijo tujim interesom iz koristoljublja ali pa iz navadne neumnosti. Velike države, ki so njihove čeljusti vedno pripravljene požirati male narode, imajo prav med temi malimi narodi mnogokrat rodovitno delovno polje. Njim lasti služijo, posebno v mirnih časih, domači akterji. Eni izmed teh so dobresedno plačani z denarjem, drugi pa uživajo za to razne druge ugodnosti, zastopstva in druge službe, ki jim omogočajo zaslužek in bogastvo. Drugi domači akterji služijo tujcu iz neumnosti, iz pohlepa po časteh in odlikovanjih, slovesnostih in sprejemih itd. Ti so vez, ki po njej prehajajo govorice in novice, poročila in propaganda tuje politike. Te govorice, brez glave razširjene, mnogo škodujejo ugledu in dostojanstvu države, samozvesti in morali naroda in vsega prebivalstva. Knjiže, slike, odlikovanja in sprejemi so večkrat vabljiva mamila, ki ustvarjajo vezi in prijateljstva. Svet razširja tisto, kar ve in tudi tisto, česar ne ve, kar je še mnogo huje, razširja vse, karkoli mu kdo naklepeče. Državljanstva dolžnost nalaže državljanom, naj se ne ravna po govoricah tujcev, ki hočejo ubiti v narodu zaupanje v svojo silo. Nikar ne prenašajte nepotrjenih govoric tako neumno in nepremišljeno, ko lahko slutite, da so njihovi viri temni in sumljivi. Naša preteklost, daljina in bližnja zgodovina zgovorno in trajno govorita o naši moči zavednosti in rodoljubju. Zato se nikar ne ravna po tujih izmišljotinah, ki imajo kaj prozorne namene.«

Kočevski Nemci o komunistični propagandi

V glasilu kočevskih Nemcev »Gottscheer Zeitung« beremo uvodni članek, kjer govori o nekaki propagandi, ki se razvija med kočevskimi Nemci, med katerimi se razširja letaki s podpisom »Bund des arbeitenden Volkes Sloweniens in Gottschees«. List pravi, da so kočevski Nemci tem letakom smejali in da so listi polni neumnosti. Resno pa se list zgraža nad pisce teh letakov, ki so zapieali besedico »narodna manjšina«. List pravi: »Tako so morda govorili ob času Metuzalema, kar pa smo že preživeli. Mi smo nemška narodna skupina. Teža pojma seveda piči možgani teh elementov ne morejo razumeti... O zadevah svoje narodne skupine bomo obravnavali s samo mi! Drugi pa naj pometajo pred svojim pragom. Kočevski kmet je nemški kmet. Za prevratne poskuse ni na razpolago. Naša eklenjena narodna skupina pa je v svoji discipliniranosti kljub pomanjkanju in revščini najboljšo jamstvo naše orihodnosti.«

Pobiranje davkov na Hrvaškem

Uradni list banovine Hrvatske je prinesel banovo naredbo o pobiranju davkov in taks na Hrvaškem. V 24 členih je povedano, kaj se pobira v korist banovine Hrvatske. Neposredni davki v korist banovine Hrvatske so tiste: zemljiški davek, lišni davek, pridobitina, rentnina, družinski davek, uslužbeniški davek z izrednim doprinosom, ki pa se ne pobira od ljudi, ki služijo državi ter od državnih upokojencev. Nadalje naredba določa, kaj in kako mora biti vse kolkovano s kolki banovine Hrvatske. Naredba določa tudi, kdaj se plačujejo državni in kdaj banovinski kolki. — Plaćevanje davkov na Hrvaškem s tem nekoliko komplicirano, zlasti spočetka.

Nov belgrajski polmesečnik

V Belgradu je začel izhajati nov polmesečnik »Reč istine« (Beseda resnice), ki mu je kot lastnik napisan inženir Zaviša Popović. List pravi, da bo zastopal interese državnih in samoupravnih uradnikov, da bo od političnih in strankarskih vplivov neodvisen, kar pa nikakor ne pomeni, da ne bi podpiral vseh zdravih stremeljenj, ki gredo za tem, da bi se ugodilo željam in zahtevam organiziranih javnih nameščencev.

Kaj piše »Slovenski Jug«

Belgrajski »Slovenski Jug« prinaša uvodnik izpod peresa Omičena Milica s tem naslovom, kjer naglašja te-le misli: »Kdor ljubi to državo brez ozira na svoje simpatije na režim, mora brezpogojno vedeti, da je za nevarne države, kakršna je naša, notranji mir svetinja. Pripomoči miru celote za zaupanjem v našo narodno državo in nas same je za vsakega posameznika državljanska dolžnost. Bolj ko kdaj poprej so nam poved potrebne avtoritete, zlasti pa avtoriteta države. To čutimo vsi... Je pa neodgovorna skupina, ki razdira vse pozitivno v današnji družbi in ki vsak dan sistematično razdira avtoriteto, izživja nezaupanje... V varstvu teme in gneče se prikaže zdaj tukaj, zdaj tam s svojimi novicami, ki niso nič drugega kakor navadna provokacija. To je ista skupina, ki je na univerzi prirejala razne manifestacije ter jubilejne slavnosti raznim tujcem, bojevnikom za razne internacionale, ki jim niti njihove države niso prirejele takih slavnosti... Take demonstracije so vzemirile mirno in delovno ljudstvo, ki se skoraj boji zvečer iti na ulico, da ne bi tukaj brez svoje krivde naletel na kaj neprijetnega... Isti ljudje, ki kriče zoper kapitaliste, zdaj na isti račun prirejajo razne demonstracije in izživljanja. Jasno je, da tukaj ni ne morale ne načelnosti, najmanj pa idealizma... Danes so komunisti zase napravili s tem ilegalno politično obrt. Preprečujejo izvajanje konstruktivne politike. V mirnih časih bi taka izživljanja bila vsekar smešna in neresna, danes pa tako ravnanje koristi sovražnikom te države. Državljeni se morajo organizirati in braniti zoper ta banditizem.« To akcijo te skupine imenuje list »Delovanje šeste kolone«.

Huda ura nad Novo Gradiško

Zagreb, 12. junija. b. Včeraj je divjalo veliko neurje v okolici Nove Gradiške. Padala je debela toča, ki je polomila sadno drevje in uničila vse setve, posebno koruzo. Toča, debela kot golobja jajca, je padala 6 do 7 minut. Za tem se je pa vtil dež, ki je poplavljal ves okraj.

Zoper morilce dr. Šufajla

Zagreb, 12. junija. m. Danes se je nadaljevala razprava proti morilcu vseučiliškega profesorja dr. Šufajla. Zaslusnih je bilo 10 prič.

Balkanska politika po vstopu Italije v vojno

Važna izjava našega zunanjega ministra

Belgrad, 12. junija. m. Z ozirom na stanje, ki je nastalo z vstopom Italije v vojno, je današnje »Vreme« prineslo daljši članek, ki je podal mnenje zunanjega ministra pod naslovom »Intervencija Italije in položaj Balkana«. Članek se glasi: »Vstop Italije v vojno ni mogel presenetiti svetovne javnosti. Od vsega početka vojne je Italija javno naglašala pri vsaki priliki, da se ima za državo, ki ni nevtralna, ker mora zveza z Nemčijo predpostavljati nerazrušljive odnose, cilje in akcije. Posebno še po sestanku na Brennerju se je italijanska politika vedno bolj odločno usmerjala za oboroženo intervencijo. Psihično in materialno se je pripravljala za vstop v vojno, z vedno bolj živahnim tempom so se mobilizirale duhovne in vojaške moči.

Zato tudi odločitev, ki jo je sporočil g. Mussolini 10. junija, ni prišla nepričakovano.

Z odločitvijo Italije se je oboroženi spopad v Evropi razširil tudi na področje Sredozemskega morja in se je s tem vojna prenesla iz Evrope tudi v Afriko. Pri presoji dosedanjega stališča Italije se je pogosto sodilo po napačnih predpostavkah. Smatralo se je, da Italija takizira med enim in drugim se vojskujočimi se državami in da osiše Rim-Berlin in tako čvrsto zveza, kakor je to časopisje tako nemško kakor italijansko stalno poudarjalo. Berlin in Rim sta vedno delala skupaj, Berlin z oboroženo silo, Rim pa z vsemi ostalimi sredstvi in to od dneva, ko je v Evropi izbruhnil plamen vojne.

V svojem govoru, s katerim je Mussolini objavil sklep, da Italija vstopi v vojno, je poudaril še enkrat, da ta zelo odločna borba pomeni sodelovanje med fašistično Italijo in nacionalsocialistično Nemčijo. Istočasno je g. Mussolini tudi poudaril, da pomeni sedanja vojska spopad med proletarskimi in plutokratskimi državami, neizbežno obračunavanje med tistimi narodi, ki imajo vsega v izobilju in med tistimi, ki nimajo dovolj sredstva za svoje preživljanje.

Cilj Nemčije kakor Italije je popolnoma jasen. Ena kakor druga skupina hoče za orožjem v roki uresničiti svoje namene in sodelovanje v materialnih dobrinah na svetu. Ena kakor druga skupina želi potisniti Anglijo in Francijo s položaja, ki sta ga imeli dosedaj glede izvirov surovin na svetovnem trgu.

Razširitev vojne, za katere omejitve je bilo vloženo toliko napora, je privedla vojni požar v neposredno bližino evropskega jugovzhoda. Balkan in Podonavje sta se znašla od 10. junija v novem položaju, ki zahteva posebno pozornost.

Od samega začetka vojske sta se Balkan in Podonavje trudila, da čim bolj konsolidirata svoje medsebojne odnose in da se odstrani vsaka iskrice, ki bi mogla povzročiti požar. Z druge strani so se vse balkanske in podonavske države zelo trudile za ureditev svojih odnosov napram vsem velesilam. Tako napram vojskujočim se strankam kakor tudi napram nevtralnima so se vedno trudile, da se popolnoma pravilno in nevtralnno zadrže. Od vzporednega napora balkanskih in podonavskih držav so se dosedaj že pokazali uspehi take politike.

To področje Evrope ni zajel splošni evropski vihar. Sele dva dni sta minula od objave vstopa Italije v vojsko z balkana nalače Venezia, pa se že jasno vidijo konture stališča, ki ga balkanske in podonavske države zavzemajo napram novemu usodnemu dejstvu, da se je vojna prenesla tudi v bazen Sredozemskega morja.

Iz pisanja balkanskega in podonavskega časopisja jasno izhaja, da se zunanjepolitično stališče teh držav v ničemer ni spremenilo niti se ne bo spremenilo. Poluradno turško časopisje se je postavilo na stališče, da je naloga Turčije, braniti svoje državno ozemlje, ker Turčija od nikogar ničesar ne zahteva. Grško časopisje prav tako poudarja željo grškega naroda, da ostane izven spopada in da se ohrani njena nevtralnost.

Isto stališče zavzema tudi bolgarsko in romunsko časopisje, ki prav tako poudarja nespremenjeno stališče Bolgarije in Rumunije. Madžarska poleg vseh svojih neprikrityh in vedno poudarjenih simpatij za stvar osiše Berlin-Rim, predvsem pa za Italijo, prav tako poudarja, da se v njenem zunanjepolitičnem stališču z vstopom Italije v vojsko ni nič spremenilo in da se tudi v bodoče ne bo nič spremenilo.

Razume se, da je tudi Jugoslavija od prvega trenutka vojske odločno izjavila svojo pripravljenost, da se v spopad med velesilami ne bo vmešavala in da nima nobenega razloga, da bi menjala svoje dosedanje stališče. To tem bolj, ker je dosedanja zunanja politika Belgrada v mnogih prilikah dokazala, da so njena pota pravilna, njena prizadevanja točna in njeni sklepi pri odločitvah v vsem soglasni z osnovnimi interesi narodov Jugoslavije. Zato je Belgrad z zadovoljstvom sprejel izjavo v zgodovinskem govoru Mussolinija 10. junija, po katerem Italija nima namena razširiti vojske

tudi na druga države in ker je naravnost ome-nil tudi Jugoslavijo.

Politika Belgrada kakor tudi politika vseh balkanskih in podonavskih narodov bo še nadalje ostala v tem, da se na tem področju Evrope ohrani mir in da se prihranijo vojne strahote.

Iz mnogih dejstev se lahko vidi, da se interesi treh največjih indirektnih južnovzhodne Evrope, to je Rusije, Nemčije in Italije krijejo z željami in tendencami, da se politika balkanskih in podonavskih držav za ohranitev miru na tem ozemlju nadaljuje. Te tri velesile imajo polno razlogov, da želijo mir v tem delu Evrope, kjer imajo vse tri države svoje važne interese. Zato so tako iz Berlina kakor tudi iz Rima in Moskve izhajale želje po ohranitvi miru in statusa quo v Podonavju in na Balkanu.

Budimpešta, Bukarešta, Sofija, Atene, Ankara in Belgrad so vedno poudarjali čisto defenzivni značaj svoje politike. To stališče se ni spremenilo niti danes v 10. mesecu te krvave evropske drame.

Pri ministru dr. Kreku

Belgrad, 12. junija. AA. Gradbeni minister dr. Miha Krek je sprejel danes dopolne v svojem kabinetu rektorja ljubljanske univerze dr. Matijo Slaviča, obenem z univerzitetnimi profesorji dr. Lavričem in dr. Lusičkim. Minister dr. Krek je sprejel tudi predsednika Okrožnega urada v Ljubljani inž. Sodjo z ravnateljem dr. Bohincem glede decentralizacije SUZORja.

Pokojninski zavod v Ljubljani

Zagreb, 12. junija. b. Jutri se vrne iz Ljubljane delegat Pokojninskega zavoda za Dalmacijo dr. Tomislav Ulap, ki je v Ljubljani sodeloval na seji Pokojninskega zavoda zaradi zaključka računov za leto 1938-39. Ti bodo za podlago za ločitev Pokojninskega zavoda med Slovenijo in Dalmacijo, ki bo pripadla Pokojninskemu zavodu v Zagrebu. Na seji je bilo sklenjeno, da bo skupščina vseh delegatov Pokojninskega zavoda čez štiri tedne.

Politične konference zaradi SDS

Belgrad, 12. junija. m. Podpredsednik vlade dr. Maček je imel tudi danes več sestankov s posameznimi člani vlade. Podpredsednik vlade dr. Maček je konferiral tudi z vodilnimi funkcionarji samostojne demokratske stranke, predsednikom izvršnega odbora SDS, senatorjem Vilderjem in glavnim tajnikom SDS Savom Kosanovićem. Po razgovoru z njima je imel dr. Maček daljšo konferenco s predsednikom vlade Cvetkovićem in ministrom brez portfelja dr. Konstantinovićem. Člani vodstva samostojne demokratske stranke so imeli nato sami konferenco. Navzočni so bili predsednik SDS dr. Budisavljevič ter senatorja Vilder in Sava Kosanović.

Škofovska seja v Zagrebu

Zagreb, 12. junija. b. Konferenca škofov v Zagrebu je danes v sredo, ob pol eni popoldne končala svoje delo. Na konferenci so razpravljali o tekočih vprašanjih cerkvene uprave in o proslavi 1300-letnice pokristjanjenja Hrvatov.

Promet z Nemčijo skozi Švico

Belgrad, 12. junija. AA. Švicarske državne železnice so obvestile generalno ravnanstvo državnih železnic, da je od švicarske strani prekinjen ves blagovni promet čez Basel v Nemčijo in da bo blago, ki se pošilja skozi Basel odsej pošiljala na sledeči način: Pošiljke živih živali čez St. Margreten, pošiljke v vrečah z brzovlaki čez Constanco, druge pošiljke na brzovlakih čez Schaffhausen ter pošiljke vseh vrst za počasnejše vlake skozi Basel, odkoder se bodo po opravljenih carinskih formalnostih prepele čez Schaffhausen. Vozarina se bo zaračunala za stvarno prevoženo pot.

Sovjetski poslanik Gorelkin skozi Jugoslavijo v Rim

Zagreb, 12. junija. Z današnjim jutranjim brzim vlakom je potoval skozi Zagreb v Rim Gorelkin, ki je iz Moskve do Sofije potoval z letalom. Včeraj ob 2 popoldne je odpotoval iz Sofije z železnico, od koder potuje čez Belgrad, Zagreb in Ljubljano v Rim. V Zagreb je došel ob 5.20 zjutraj in ni izstopil iz svojega salonskega voza.

Mehika želi srečo Franciji

Mehika, 12. jun. AA. Havas: Predsednik republike Cardenas je poslal predsedniku francoske republike Lebrunu ob priliki vstopa Italije v vojno poslanico, v kateri izraža svoje upanje v končno zmago zaveznikov. Na koncu je zaželel Cardenas v svoji poslanici francoskemu narodu srečo pri vseh podvigih.

Drobne novice

London, 12. junija. AA. Reuter: Državni podtajnik za kolonije Shakespeare je sporočil danes v spodnjem domu, da je ustanovljen poseben odbor v zvezi s ponudbo od strani britanskih dominionov, ki bo skrbel za to, da pridejo otroci iz evropskega vojnega pasu v Veliki Britaniji na varno.

Kodanj, 12. junija. AA. DNB: Te dni bo odpotovalo danksko zastopstvo v Moskvo na pogajanja za sklenitev sovjetsko-danskega trgovinskega sporazuma.

Riga, 13. junija. AA. Letonski vojni minister general Bekrih se je vrnil iz Moskve v Rigo. V sovjetski prestolnici se je mudil 10 dni.

Tokio, 12. junija. DNB: Med Japonsko in Tajlandom (Siamom) je bila podpisana prijateljska pogodba.

Madrid, 12. junija. DNB: Izve se, da je bila vsem Špancem, ki so bili zaposleni v Gibraltarju, odpovedana služba.

Romunija je prepričana, da se vojna ne bo razširila

Bukarešta, 12. junija. b. Tudi romunsko časopisje se obirno bavi z vstopom Italije v vojno proti zaveznikom ter predvsem tolmači tisti del Mussolinijevega govora, ki se nanaša na balkanske države. Romunsko časopisje poudarja, da govori mnogo dejstev za to, da bodo države balkanskega sporazuma ostale izven sedanjih vojnih zapletov. V Bukarešti so namreč prepričani, da te države morajo še nadalje obdržati svojo nevtralnost in da se ne vmešavajo v vojne cilje, tudi ne, če bi se vojno stanje razširilo na bližnji vzhod. Države balkanskega sporazuma so vodile modro in miroljubno politiko ne samo sedaj za časa vojne, temveč tudi pred vojno ter so storile vse, da bi bile v prijateljstvu z vsemi državami, pa ne samo s sosedji, marveč tudi z oddaljenejšimi državami. Romunsko časopisje nadalje misli, da se ne bodo javljale težave, ki jih ne bi bilo mogoče prebroditi. Ravno tako tudi gospodarske težave, ki bodo brez dvoma še težje, toda balkanske države jih bodo premagale ter nadaljevale svoje normalno življenje. Glede ohranitve miru na Balkanu glasilo bivšega zunanjega ministra Gafencu poudarja, da vstop Italije v vojno ne ogroža varnosti balkanskih držav ter da se bo ta vojna omejevala na spopad velesil ter bodo zato balkanske države lahko živele še nadalje v miru izven vojnega požara. Romunija bo nadaljevala svojo miroljubno politiko ter se bo trudila, da bo ohranila lastno varnost in red v državi.

O odnosih med Italijo in balkanskimi državami, kakor tudi z ozirom na vprašanje ohranitve nevtralnosti na Balkanu »Ordinea« tolmači razen odredbe

obstoječe pogodbe med Italijo in Jugoslavijo, kakor tudi pogodbe med Jugoslavijo in Bolgarijo ter pravi, da za Balkan in Podonavje za sedaj ne obstoja nobena nevarnost, da bi morale stopiti v vojno. Sporazum med Italijo in Jugoslavijo je bil sklenjen 24. januarja 1930. »Ordinea« poudarja veliko važnost tega sporazuma.

Dr. Korošec v avdienci pri romunskem kralju Karolu

Belgrad, 12. junija. m. Iz Bukarešte se poroča, da je romunski kralj Karol sprejel danes v daljši avdienci predsednika jugoslovanskega senata dr. Korošca, ki se, kakor znano, mudi v Bukarešti.

Romunska vlada je naročila vsem svojim ladjam, ki se nahajajo na odprtem morju, da se takoj vrnejo v matično luko v Konstanci.

Madžarski demanti

Budimpešta, 12. jun. AA. MTI poroča: Na uradnem mestu izjavljajo, da so vesti, ki so bile objavljene v nekaterih ameriških časopisih, češ da so bile madžarske čete poslane na romunsko mejo, brez vsake podlage.

Združene države naj ustavijo sovražnika v Franciji

Newyork, 12. junija. AA. Reuter. Velike množice ljudstva iz Newyorka so prispele pred pisarno odbora za obrambo USA brd nato, ko so bile objavljene zahteve tega odbora, naj Združene države zdaj zaaustavijo sovražnika v Franciji. Odbor je začel pravo narodno gibanje za uresničenje nujnega programa ter je zahteval, naj predsednik Roosevelt in kongres izdasta nujne ukrepe, da se takoj stavijo na razpolago zaveznikom vsa letala, artilerija, ladje in ostalo, kar je potrebno. Odbor je zahteval od parlamenta, da se ukine ali vsaj spremeni nevtralnostni zakon in Konstonski zakon, da ne bi ta dva zakona ovirala pošiljanja pomoči zaveznikom. Prav tako je odbor zahteval ukinitve določb, ki ovirajo Amerikance, da bi se prijavljali kot prostovoljci za zavezniki vojsko.

London, 12. junija. AA. Reuter. Londonski radio je danes sporočil, da bodo po vesteh iz Newyorka v najkrajšem času poslani v Francijo velike količine vojnega materiala vseh vrst. Po istih vesteh cenijo vrednost vojnega materiala, ki so ga zavezniki kupili te dni v USA, na 37 milijonov dol.

Ameriški Rdeči križ bo lajšal bedo v Evropi

Washington, 12. junija. Reuter. V pismu, v katerem razlaga svoj predlog, da se Rdečemu križu da materialna pomoč, je Roosevelt naglasil:

Ameriški Rdeči križ so dali mnoge milijone zato, da se olajša nesreča v Evropi, toda smatram, da mora tudi sama vlada v znatni meri zvišati podporo, ki jo je Rdeči križ doslej dobil.

Kaj pravi La Guardia

Ottawa, 12. junija. Reuter. Na včerajšnjem kongresu Zveze kanadskih županih združenj je govoril tudi predsednik newyorške občine La Guardia, ki je v svojem govoru naglasil, da vprašanje bodočnosti in sreče Kanade zelo zanima Zedinjene države. Ni več tajnost, da namerava naša vlada nuditi zaveznikom vso materialno pomoč, in jaz upam, je dejal La Guardia, da se bomo v najkrajšem času ponovno sestali pod najprejnejšimi okoliščinami.

70 milijard za mornarico

Washington, 12. junija. Reuter. Predsednik Roosevelt je podpisal zakon, ki predvideva eno milijardo 400 milijonov dolarjev izdatkov za ameriško mornarico.

Zavezniki hite z nakupom v USA

Washington, 12. junija. AA. Zavezniška komisija za nabave je zaprosila ameriško vlado, naj ji sporoči, kateri vojni material bi ameriška vlada lahko dala zaveznikom na razpolago za odkup. Predsednik zavezniške komisije je izjavil, da pričakuje komisija že danes odgovor ameriške vlade.

Washington, 12. junija. AA. Havas. Roosevelt je sprejel znanega francoskega industrijalca Louisa Reynaulta, ki mu je pri tej priliki razložil stanje francoske industrije.

LJUBLJANA

Po krajih, kjer so divjali kmečki upori in kjer je živela sv. Ema

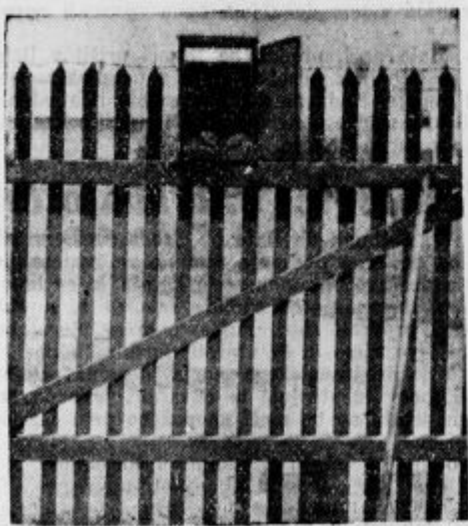
V pretekli zimski sezoni je Prosvetna zveza pripravila predavanje o kmečkih uporih. To je gotovo eno najvažnejših poglavij v naši zgodovini. Zato je primerno, da si ogledamo kraje, kjer so se ti boji vršili. Poleg tega pa bomo obiskali še kraje, kjer je imela sv. Ema svoja posestva.

Odhod iz Ljubljane v nedeljo 23. junija ob 6 zjutraj izpred kavarne Union. Pot bo vodila po Dolenjski čez Novo mesto do Pletarja. Tu je znamenita kartuzija oo. menihov, ki žive skrito življenje. Pot pelje dalje mimo Kostanjevice, Cerklj v Brežice, kjer se je bila usodna bitka kmečkih upornikov z graškimi. Iz Brežice bomo vozili mimo Pišec na vrh prelaza, od koder bomo stopili na Sv. gore, ki je znamenita boja pot, pa tudi cerkev sama je zanimiva. Od tod bomo hiteli v St. Peter, kjer bo kosilo, dalje v Podčetrtek, kjer je imela sv. Ema znamenit grad, mimo župnije sv. Eme v Olimlje, dalje v Šmarje, kjer bomo obiskali znamenito cerkev sv. Roka, ki je obenem najdragocenejši umetniški spomenik na naši zemlji. Pot bo vodila preko Celja, Trojan v Ljubljano, kamor prispejo avtobusi med 21 in 22.

Celokupni stroški znašajo 150 din za osebo. V ceni je započena vožnja, kosilo in mala južina. Oblika športna. Fotoamaterjem se priporoča, da vzamejo s seboj aparate, ker bodo na tej poti imeli obilo prilike za krasne posnetke. Prijave je treba poslati do srede 19. junija na Prosvetno zvezo, Miklošičeva 7-I. Pri prijavi je treba plačati 150 din. Ker je število omejeno, prosimo, da se čimprej prijavite. Izlet bo ob vsakem vremenu.

Senice v pisemskem nabiralniku

G. Salabešter je Vipavec in dobrega srca. Ve prav dobro, da mora pismonoša obresti veliko hiš ni premeriti nešteto stopnic, prav tako tudi slovarcen, ko »Slovenca« raznaša. Da bi obema prihranil težavno pot do svojega sta-

novanja, je sam zbil ličen nabiralnik za pisma in ga pribil na ograjna vrata. V Ljubljani se veliko zida in zato ni prevelike stanovanjske stiske. Kdo bi si mislil, da se je stanovanjska beda preselila v ptičji rod. Iskala sta senice in senica — pravili so, da sta imela celo prstane na nožicah — pripraven prostor za svojo obilno družinico, ker ptičke se ne zmanjajo že pred zakonom, koliko bodi otrok. Ima sicer g. Salabešter tudi vrt okrog hiše, a so v njem sama mlada drevesa, ki niso kar nič pripravna za seničje gnezdo, ker senica ljubi kak star panj, da si znosi gnezdo vanj. Pa sta naredila tako, kakor v državah, kjer nihče ne more nič kupiti ali prodati, razen kdor ima znamenje, ime zveri ali število njenega imena. »Ne da bi vprašal g. Salabeštra, ali smeta ali ne, sta začela nanašati gnezdo v njegov nabiralnik. Slovarcarju je g. Salabešter takoj naročil, naj »Slovenca« nikar ne meče v nabiralnik, ker je tam tako in tako. Pismonoši pa ali je bil pozabil povedati ali ga tiste čase ni bilo nič blizu, resnično je le to, da je hotel nekoč pismonoša vreči pismo v nabiralnik, pa je odskočil ves preplašen, ko je iz nabiralnika zaslišal obupen »ci, ci, ci«. Tudi slovarcar je bil pozabil na naročilo in je vrgel »Slovenca« v nabiralnik. Vsa iz uma se je mučila senička, da bi »Slovenca« izvelkla iz nabiralnika, dokler se je ni usmilil popoten človek, ki je šel v zgodnji uri tam mimo. Povemo na koncu še to, da so se dali senički in seničke fotografirati, preden so poleteli v božji svet, kar pa starima ni všeč.

Drugi seničji par pa si je izbral za svoj stalni dom velik nabiralnik za časopise in pisma v vili g. Pavčiča v bližini mestnega kopališča v Ljubljani. Ta par si lepo postelje v temnem nabiralniku in vsako leto srečno vzgoji po dvakrat svoj zarod. Že 3 leta tam prebiva in nikdo ga ne odganja. Letos stari in ljubki seničji parček že v drugi vali. Ko so bili prvi mladiči vzrejeni in so odleteli, so jih obročkali. Kmalu nato so domači staro gnezdo vrgli iz nabiralnika in seničji par si je nato zgradil novo gnezdece v nabiralniku. V bližino seničje družine se je pri isti vili naselila kosja družina, ki ga si je spletla gnezdo v gostem vejevju obzidne breskve.

I Protiletalska zaščitna razstava na velesjemu se je razširila iz paviljona »N« tudi na paviljon »J«, ki ga je zavzela zdravstveno-kemična zaščita. Tukaj torej gledalci vidijo razne strupe, tekočine in trde snovi, ki se jih ljudje najbolj boje, pa jih vojske na srečo v tej vojni še niso rabile. Med »dusljivci« vidimo na prvem mestu klor, ki je bil v svetovni vojni z njim izveden prvi napad. Nadalje so tu tudi klorpikrin, najbolj nevarni fosgen in difosgen, ki ga poznamo tudi po nemškem imenu »Perstoffs«. Med »mehurjevci« spoznamo iperit in ameriški Lujit (Lewisit po izumitelju). Med »ki-havci« ali arsinimi imamo imena Clark I, Clark II in Adamsit, ki so imenovani po svojih ameriških izumiteljih. Med »solzivi« imamo pa že bolj znane bromove in klorove spojine. Med vsemi naštetimi bojnimi sredstvi je pravi strup prav za prav edino cianovodik, ki je bil rabljen tudi v svetovni vojni v bitkah pri Kobaridu. Kako strašne učinke imajo vsa ta sredstva, pa vidimo v razstavi vojnogi-higienskega zavoda iz Belgrada tako nazorno na mularjah ali modelih, ki nam živo predočajo učinke na dihalo, srce, oči in kožo, ter mehurje, opekline in rane, da pretreseni gledalci nemo strme predse z vzdihom, da bi bili obvarovani teh strahot. Vojno-

tehnični zavod Obilicevo je pa razstavil tudi vse mogoče pripomočke in priprave, ki nas obvarujejo pred bojnimi plini, namreč dolgo vrsto različnih plinskih mask, oblek in drugih priprav. Med maskami vidimo tudi posebne maske za konje in pse, nadalje pa seveda tudi aparate za umetno dihanje, Drägerjeve aparate za ugotavljanje vojnih plinov, aparate za dovajanje kisika, ki nam omogočajo dihanje in jih imajo tudi že ljubljanski gasilci pri požarih. Na drugi strani se lahko tudi poučimo, kako je treba pred bojnimi plini zavarovati jedila in pijače ter druge stvari. Seveda je razstavljeno tudi vse za prvo pomoč potrebno ter kompletna postaja za prvo pomoč. Med drugim pa vidimo tudi praktične oprtnike za mladino, če bi jo bilo potrebno izseliti, in polno drugih potrebnih in koristnih stvari za varstvo življenja in imetka v vojni. Marsikaj zanesljivega je razstavljeno na razstavi, toda vsi obiskovalci so edini, da je najzanesljivejše varstvo razstavljeno pred paviljonom, kjer oddelek protiaerovske mitralješke čete nadvse uslužno razkazuje ravnanje z najnovejšim tipom strojinice proti letalom in tankom. Samo ti dve protiletalski strojinici v rokah naših krepkih fantov podžigata samozavest in zaupanje v varnost naše domovine bolj kakor največje zbirke drugih pripomočkov za zaščito pred letalskimi napadi.

I Vpisovanje za uršulinsko ljudsko šolo bo 17. junija 1940 od 9 do 13 za 1. razred. Za ostale razrede bo vpisovanje 17. junija popoldne od 15 do 17 in 18. junija od 9 do 12.

I Vpisovanje v ljubljanske ljudske šole bo v ponedeljek, 17. t. m., in sicer za novince od 9 do 12.30, hkrati z vpisovanjem v otroške vrtce. Za vse druge je pa vpisovanje isti dan popoldne od 15 do 17 in tudi v torek, 18. junija, od 9 do 12. Pri vpisu otrok morajo starši predložiti otrokov krstni list ali družinsko knjižnico, prav tako pa tudi izpričevalo o cepljenih kozah. Vpisati se morajo vsi otroci, ki bodo izpolnili 7 let vsaj do konca tega koledarskega leta. Samo če je dovolj prostora, se smejo vpisati tudi oni, ki so po zdravniški izjavi telesno in duševno posebno razviti ter bodo dopolnili do 1. septembra 6 let. Opozorjamo starše,

MARIBOR

Sezonski delavci gredo v Nemčijo

Maribor, 12. junija 1940.

Danes je prispel iz Prekmurja, in sicer iz obeh okrajev Dolnje Lendave in Murske Sobotice tranzit delavcev, ki so namenjeni na sezonsko delo v Nemčijo. Ti sezonci potujejo v razne kraje na Bavarsko, Pomorjansko, Wirttemberg in Schleswig-Holstein. Večina so v tranzitu ženske, ker smejo letos v sezonsko. Sezonski delavci so nad 40 let stari moški, žene pa morajo biti stare najmanj 21 let. Letos gre iz Prekmurja v inozemstvo le manjši število delavcev, dasi je zanimanje za sezonsko delo tamkaj zelo veliko. Večina pa bodo letos prekmurski sezonci zaposleni v raznih krajih naše države.

m Ravnatelj g. Anton Hohnjec odhaja v pokoj. Na lašno prošnjo je bil upokojen ravnatelj mariborske jetnišnice g. Anton Hohnjec. Po poklicu je upokojeni gospod ravnatelj učitelj in je služboval vse do prevrata v mariborski kaznilnici. Nato je najprej postal njen upravitelj, meseca novembra leta 1919 pa je bil imenovan za ravnatelja mariborske jetnišnice. Po 43 letnem naporu in zvestem službovanju odhaja priljubljeni ravnatelj v pokoj. Vzornemu uradniku in agilnemu kulturnemu in narodnemu delavcu želimo, da bi svoj zaslužni pokoj v miru in dolgo užival.

m Poročila sta se v frančiškanski baziliki gosp. Edo Verdonik in gospodična Branka Rasberger. Oba novoporočena sta stebra mariborskega gledališča ter sta pri gledališkem občinstvu nenavadno priljubljena. Oba želimo na njuni skupni življenjski poti še veliko sreče in uspehov.

m Smrt ugledne gospe. V Mariboru je umrla gospa Josipina Jaki roj. Jerič, soproga okrajnega tajnika. Pogreb blage pokojnice bo danes, v četrtek, ob tretletni na 7. iz mrtvašnice na Pobrežju na frančiškansko pokopališče. Maša zadušnica se bo brala v petek zjutraj ob sedmih in magdalenski cerkvi. — Naj v miru počiva, sorodnikom naše sožalje!

m Gradnja rejeleje postaje na Pobrežju. Prihodnji ponedeljek, dne 17. junija, bo na Tezmem komisiji ogled zemljišča, na katerem se bo gradila radijska rejeleja postaja. K ogledu so povabljeni vsi zainteresirani.

m Cercele frančiške. Odbor francoskega krožka v Mariboru vlijudno vabi na zaključno slavnost otroških tečajev, ki bo v soboto, 15. junija, ob 17. uri v Vesni. Vstopnine ni.

m Župnijsko gospodarsko poslopje pogorelo. Z Otiškega vrha nam poročajo, da je v nedeljo zvečer strela udarila v župnijsko gospodarsko poslopje, ki se je takoj vnelo in pogorelo do tal. Škoda znaša 90.000 din.

m Lista izžrebanih dobrotok I. elektrone loterije Društva nižjih poštinskih uslužbencev v Mariboru z dne 9. junija 1940. Glavni dobitek: 05424 (avto). 02989, 03780, 08029, 09655, 09823, 12257, 12623, 15022, 15647, 15741, 16288, 18316, 19264, 21486, 23137, 24594, 26882, 00244, 00510, 00661, 00709, 00743, 00970, 01000, 01003, 01227, 01262, 01782, 01851, 01912, 02247, 02295, 02301, 02338, 02438, 02497, 02543, 02561, 02667, 02766, 02922, 03144, 03326, 03557, 03470, 03585, 03657, 03683, 03792, 03927, 04088, 04115, 04236, 04641, 04717, 05205, 05236, 05525, 05548, 05678, 05906, 06213, 06254, 06374, 06484, 06605, 06664, 06676, 06687, 07179, 07321, 07644, 07906, 07948, 08005, 08086, 08350, 08528, 08624, 08905, 09100, 09364, 09529, 09916, 10056, 10112, 10497, 10597, 10745, 10925, 11140, 11155, 11179, 11257, 11330, 11396, 11575, 11611, 11679, 11854, 11858, 12238, 12476, 12503, 12666, 12888, 13131, 13132, 13180, 13299, 13360, 13451, 13824, 13868, 13902, 13994, 14065, 14153, 14530, 14884, 14997, 15001, 15091, 15116, 15219, 15239, 15529, 15605, 16302, 16549, 16561, 16593, 16643, 17155, 17563, 17903, 17931, 17945, 18062, 18292, 18466, 18595, 18609, 18682, 19052, 19254, 19307, 19500, 19508, 19610, 19923, 19938, 20044, 20402, 20422, 20426, 20526, 20571, 20647, 20693, 20718, 21121, 21514, 21618, 21658, 21894, 22013, 22365, 22459, 22499, 22598, 22803, 22818, 22833, 22862, 23057, 23082, 23090, 23176, 23386, 23641, 23726, 23916, 24129, 24230, 24298, 24360, 24605, 24743, 24839, 25072, 25253, 25521, 26118, 26176, 26428, 26511, 26780, 27334, 27386, 27786, 27829, 28100, 28214, 28316, 28407, 28504, 28523, 28724, 29107, 29176, 29206, 29284, 29651, 29917, 29997.

m Nevarna družba gangsterjev razglašena. Mariborska policija je dobila v roke družbo nevarnih izsiljevalcev, ki so se že precej časa pečali s sieparstvom na zelo nasilen način ter so spravili v nesrečo že precejšnje število podeželskih ljudi. Posestnika Leopolda Pelela iz Selnice ob Dravi je ustavil na Aleksandrovi cesti nepoznan mlajši moški ter ga vprašal, če ima sina. Pelcel je uslužnemu tujcu od-

dal morajo vpisati tudi one šoloobvezne otroke, ki ne nadaljujejo šolanja v meščanski, srednji ali strokovni šoli ter ne gredo v obrt ali trgovino in niso še izpolnili 8 letne šolske obveznosti, in sicer dečki do dopolnjenega 16. leta, deklice pa do dopolnjenega 15. leta starosti.

I Simplon-orient expres v torek ni vozil. Vstop Italije v vojno je povzročil tudi prekinitev rednega prometa s simplonskim orientekspresom. V torek zjutraj je ekspres, ki je ob 8 prišel v Ljubljano, ostal kar v Ljubljani in ni nadaljeval vožnje čez Rakke v Italijo. Prav tako je bil odpovedan prihod večernega ekspresa, ki naj bi prišel v Ljubljano iz Italije ob 21.56. Zaradi tega se je zvečer odpeljala proti jugu države ista garnitura, ki je prišla zjutraj v Ljubljano in ki je v Ljubljani čakala ves dan. Orientekspres je zadnje čase italo vozil le od Milana proti Carigradu ter je imel vedno zelo malo potnikov. Sedaj je pa nastala nevarnost, da bi bila začetna postaja ekspresa na zahodu Ljubljana. K sreči prekinitev ni bila stalna in je bila le posledica prvega vzne-mirjenja ob vstopu Italije v vojno. Včeraj je že privozil zopet ekspres popolnoma normalno iz Milana, prav tako kakor je tudi ekspres iz Ljubljane odpeljal naprej v Italijo do Milana.

I Pri zaprtju, motnji v prebavi — vzemite zjutraj še na prazen želodec en kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

I Dražba trebljenja mestnih jarkov na Barju bo v nedeljo, 16. t. m., ob 10 v barjanski šoli.

I V tečaj za izdelovanje kožnatih rokavic se sprejema vsak dan od 10 do 12 dopoldne in od 3 do 5 pop. v hotelu »Metropol«.

I Bolničarji in bolničarke Rdečega križa, ki imajo razpored, naj se v važni zadevi javijo takoj v pisarno Rdečega križa ob 16 do 19. Gosposvetska cesta 2, II. — Pododbor društva Rdečega križa za mesto Ljubljana.

I Ukradena je bila s kolesa evidenčna tablica št. 107.553. Kdor jo dobi, naj jo izroči ljubljanski policiji.

I Nesreče. Mestni delavec 39letni Franc Štirn, zaposlen v mestni vrtnarji, je včeraj popoldne jezdil konja, ki se mu je splašal. Odletel je na tla in se hudo pobil po glavi in rokah. — 3letni Anton Korosec iz zavetišča v stari cukrarni je padel po stopnicah in se precej pobil.

vrnil, da ima sina, ki živi nekeje na Hrvaškem, nima pa od njega že dolgo nobenega glasu. Tujec je nato dejal, da ima srečo, da je tako hitro našel očeta svojega prijatelja, s katerim je delal skupaj na Hrvaškem. Povabil je Pelela v gostilno v Cvetlični ulici, da mu bo tam kaj več povedal o sinu. Oba sta se napotila v gostilno ter sta prisleda k mizi, pri kateri sta bila še dva moška, ki sta se s Pelelovim tovarišem očitno poznala. Naenkrat je eden od teh tujcev potegnil karte iz žepa ter so potem vsi trije začeli igrati v Pelela, naj se udeleži igre. Igrali so najprej po kovaču, potem po 50 din in je Pelel vedno dobival. Nato so stavili po 1000 din. Komaj pa je Pelel položil na mizo tisočak, so izzvali igralci preprij, eden je naglo pograbil Pelelov tisočak in ostali denar, ki ga je imel na mizi, ter so vsi trije pobegnili. Pelel je potem prijavil zadevo policiji, ki je v gostilni ugotovila, da so ti trije neznanci dan za dnem vodili v gostilno razne žrtve, katere so oskubili pri kartah. Nekega starčka so z grožnjami in kričanjem prisilili, da je začel igrati, dasi se je jokal, potem pa je vse zaigral. Policija je glavnega krivca že izsledila v osebi 24letnega tektistnega delavca Franca Kržišnika, ki je italijanski državljani. Njega so zaprli, oba njegova tovariša pa še iščejo.

m Z zlomljeno nogo ga je pustil na cesti. Na železniškem prehodu na Tržaški cesti se je zaletel mlad motociklist v tovorni avto. Pri tem karambulu je odletel delavec Franc Petermanec s Pobrežja, ki se je vozil na zadnjem sedelu na motociklu, daleč proč na cesto ter je obelžal z zlomljeno nogo. Motociklist, ki nima niti dovoljenja za vožnjo z motornim kolesom, je pustil svojega poškodovanega tovariša na cesti ter jo je jadno odkuril na motorju. Ponesrečenec je potem policijski stražnik spravil v bolnišnico.

Celjske novice

c Slavnostni koncert v proslavo 80-letnice skladatelja Rista Savina. Slovensko Celje je nad vse lepo počastilo znanega slovenskega skladatelja Rista Savina in mu izkazalo ob njegovem lepem jubileju, 80-letnici, z umetniškim koncertom hvaležnost za vse njegovo delo. Koncert je bil v mali dvorani Celjskega doma, katero so Celjani do zadnjega kotička napolnili. Na koncert je prišel sam slavljenec g. Risto Savin, okrajni načelnik g. dr. Ivan Zobeč in drugi predstavniki oblasti. O velikih zaslugah skladatelja g. Rista Savina za slovensko glasbo je spregovoril g. prof. Fink, ki je prečital tudi tehtno predavanje skladatelja Slavka Osterca o jubilarovemu delu. CPD je pod vodstvom pevovodje g. Segule odpelo več narodnih in umetnih pesmi, ki jih je uglašil jubilar. Na koncertu je nastopil tudi pianist g. Pavel Sivč iz Ljubljane, ki je izvajal »Idilo« in »Mladi mucek z mislo pleše«. S sončno donečim glasom se je uveljavila sopranistinja Marija Tiranova iz Ljubljane. Tudi solist g. Andrej Jarc je ugajal s svojimi mnogostopni. Skladatelj se na koncertu izročil krasen lovorjev venec. Nato pa so mu čestitali zastopniki raznih glasbenih zavodov in pevskih organizacij. Prireditev je bila na dostojni višini in primerna tako lepemu jubileju.

c Glasbena matica v Celju priredi drevi ob 8 v mestnem gledališču komorno simfonični koncertni večer kot končno prireditev ob zaključku 20-letnega jubileja obstoja in delovanja glasbene šole. Volpi proti sporedu.

c Bolničarski tečaj Rdečega križa se bo pričel v ponedeljek, 17. maja ob 7 zvečer v predavalnici Zdravstvenega doma v Celju. Prijave se sprejemajo na mestnem fizikatu od 8 do 1.

c Kinu Dom je lastnica hotela »Skoberne« odpovedala prostore, ki jih mora zapustiti po preteku šestih mesecev.

c Javna borza dela je imela 10. junija v evidenci 242 brezposelnih in sicer 188 moških in 54 žensk, dočim jih je bilo 31. maja 257. Delo dobe: 3 hlapi, 4 poljski delavci, 6 koscev, 12 kmečkih dekel, 10 kuharic, 2 služkinji, vzgojiteljica in sobarica.

c Srečke I. elektrone loterije Legije koroških borcev dobite v podružnici »Slovenca« v Celju, Aleksandrovi trg.

c Tujkoprometno društvo v Šmarju pri Jelšah priredi v nedeljo, 23. junija poučni izlet v Haloze, Hrv. Zagorje in šmarnski okraj po progi Celje—Ptuj—g. Desinič—Celje. Odhod izpred kolodvora ob 7. Prijave sprejema drogerija Sanitas.

c V strugo potoka je padel v Preserjih pri Petrovčah 50-letni mlinar in posestnik Balant Anton in dobil hude poškodbe po glavi.

Nainovejša poročila

Kaj bo storila Turčija?

Ankara, 12. junija. t. Reuter: Brez dvoma je odločitev Turčije prav blizu. To je sedaj le še vprašanje trenutkov. Reuterjev posebni dopisnik je izvedel — sicer ne od službenih, pač pa od dobro poučenih krogov, da so obveznosti Turčije v pogodbi z zavezniki jasno in nedvoumno določene in da so te obveznosti za Turčijo častna zadeva.

Carigrad, 12. junija. V političnih krogih izjavljajo, da se Turčija ne bo prenašla s svojimi odločitvami ter bo zaenkrat zavzela stališče čakanja. V veliki meri je bodoča politika Turčije odvisna od stališča, ki ga bo zavzela Sovjetska Rusija.

Kako je v Parizu

Pariz, 12. junija. AA. Reuter: Ljudje še vedno zapuščajo Pariz, kljub temu pa je življenje v prestolnici v mnogočem še dalje normalno. Prodajalne, v katerih se dobe življenjske potrebščine, so odprte in je hrane v izobilju. Osebe, ki so zaposlene pri podzemski železnici, pri električni centrali, pri plinski centrali, vodovodu in v javni zdravstveni službi, so dobile nalog, naj ostanejo na svojih mestih. Edini list, ki v Parizu še dalje izhaja, je pariska izdaja »New York Herald Tribune«. Ostali listi so se preselili v notranjost Francije. Ni izključeno, da bo vlada sama začela izdajati informativni list, da bi na ta način preprečila širjenje netočnih vesti.

Pariske ulice so zdaj ponoči popolnoma zatemnjene in popolnoma prazne. Od časa do časa se sliši grmenje topov od severozahodne strani, dočim se istočasno na nebu pojavljajo svetlobni sij zaradi daljnih eksplozij.

Francozi pri St. Valeryju so se udali

Glavni stan vodje rajha, 12. jun. AA. DNB: Vrhovno poveljstvo sporoča: Francoske čete, ki so bile obkoljene pri Saint Valeryju, so se vdale po številnih brezuspešnih poskusih, da bi se prepeljale po morju. Vdal se je francoski general in štirje francoski poveljniki divizij. Število ujetnikov znaša več kot 20.000. Vojni plen v orožju in materialu je nepregleden.

Bitka za Pariz

Pariz, 12. junija. AA. Reuter: Neka francoska uradna osebnost je dejala: Nemci napadajo skoraj na vsej bojni črti med spodnjo Seino in Argoni, nikjer pa ni bila francoska obramba prebita. V tem trenutku divjajo boji pri Senlisu. Nemci so prekorčili Seino na nekaj mestih med Rouenom in Vernonom. Pri tej priliki so se poslužili umetne megle ter so postavili pontone čez reko. Francoske čete skušajo zdaj potisniti Nemce nazaj proti reki ter uničiti njihova oporišča ob mostovih. Francosko poveljstvo je pred dvema dnevoma sklenilo umakniti čete, ki so se borile okoli Compiègne in Soissons na predno obrambno črto na področje severno od Pariza. Nemške čete s področja Soissons so napredovale čez ravnino južno od Aisne, kjer je prišlo do srditih bojev pri La Fer Millon in La Fer en Tardenau. Francozi so se hitro umaknili na črto okoli Chateau-Thierryja. Zdal se bojna črta vleče od spodnje Seine do Rouena preko spodnje Oise do Meauxa 47 km severovzhodno od Pariza, zatem pa ob Marni preko Reimsa. Na visoki ravnini Tardenauja med Seino in Marno pritiskajo Nemci na vzhodu proti Reimsu s štirimi ali petimi divizijami, od katerih sta dve blindirani. Boji potekajo na gričih okoli Reimsa. Francozi so na enem krilu teh klesč pri Reimsu zadržali Nemce. Prišlo je do srditih bojev na tem področju, ki so trajali nekaj dni. Prav tako se Nemcem ni posrečilo potisniti francoske bojne črte bolj na vzhod proti Athenyju in Argonom.

Delovanje angleških letal

London, 12. junija. AA. Reuter: Letalsko ministrstvo je izdalo sledeče sporočilo: Srednji bombniki angleške letalstva so izvedli včeraj napade na motorizirane sovražne prevozne kolone in na zbirališče sovražnih čet v vijugah reke Seine, vzhodno od Rouena kakor tudi v okoliških hribovitih predelih. Z majhne višine so vznemirjali sovražnika in sovražnikove čete ter so vrgli bombe in streljali iz strojne. Pri teh operacijah sta bili zbiti dve sovražni lovski letali. Štiri naša letala pogrešamo. Letalske operacije, ki so bile izvedene ponoči, so obsegale bombardiranje najbolj pomembnih točk, železniških točk, železniških križišč in municijskih skladišč v zaledju od morja pa do reke Meuse. Sovražnikova zbirališča v bližini Seine so letala ponovno bombardirala. Velika škoda je bila narejena, na prehodih čez reko Somo pri Irsomu in pri Givetu, kjer so letala z bombami zažgala gozdove.

Angleški bombniki so bombardirali tudi vojaške objekte v Kölnu in drugih krajih zahodne Nemčije.

Tobruk drugi bombardiran

Kairo, 12. junija. t. Reuter: Angleški bombniki so danes zjutraj ponovno obiskali in hudo bombardirali pristanišče Tobruk v italijanski Libiji. Težko so bile poškodovane ladje, ki so se nahajale tamkaj. Poškodovane so tudi ena vojna ladja in dve podmornici, na katerih je izbruhnil požar.

Ptuj

Clanicam in članom Krožka SDZ Ptuj, gimnazija. — V mesecu juniju t. l. bo društvena pisarna v Dplj. domu odprta vsak torek in petek od 8—11 dopoldne. V tem času morete dvigniti v juniju dopisne liste, naročiti znake, legitimacije in kroje, kakor tudi poravnajte svoje obveznosti do društva.

Novo razstrelivo

Med pogajanji brodogovne komisije ameriškega senata je bilo sporočeno, da je neki ameriški znanstvenik iznašel novo razstrelivo, ki je stokrat hušje kot vsa dosedanja razstreliva.

KULTURNI OBZORNIK

Ušeničnikovih Izbranih spisov III. zvezek

Že v maju je izšel tretji zvezek Izbranih spisov filozofa dr. Aleša Ušeničnika. Založba tako v določenem roku z izredno vestnostjo pošilja na knjižni trg in svojim naročnikom te spise, ki bodo gotovo dragoceno čtivo vsakega slovenskega izobraženca, še posebej pa katoliškega. Če je prvi zvezek imel poudarek na problemu Boga, drugi zvezek pa na etiki in kulturi, tudi umetnosti, vsebuje tretji zvezek problem filozofije kot take in razvoj človeške misli. Ta zvezek je pisal Ušeničnik - filozofski teoretik in kritik svetovnih nazorov v preteklosti in sedanjosti.

Prvi del tega zvezka je posvečen filozofom in njihovemu miselnemu ter nosi na čelu doslej še neobjavljeno razpravo o Platonu in pomenu njegovega idealizma. Ker Platon in njegova filozofija objektivno bivajočih idej stoji v osnovi moderne filozofije in se tudi svečna filozofija naslanja nanj, zato je članek o njej postavljen v začetek tega poglavja o filozofih in filozofskih mislih. Platonov idealizem premotri s treh zrelšč: s stališča tistih filozofov, ki ga gledajo samo logično, to je — njegove ideje samo kot splošne pojme v navadnem smislu besede, ter s stališča tistih, ki smatrajo njegove ideje za resnične bitnosti, to je metafizično. Končno pa ga vrednoti tudi z etične strani ter da tako polno sliko tega velikega pagana, ki je imel tudi svoje pege v značaju in pojmovanju, sicer pa je bil velik predhodnik krščanskega idealizma. Platonovo podobo pojasnjuje tudi članek: Platon o nesmrtnosti duše, ki ga je Ušeničnik napisal ob Sovretovem prevodu Plaidona. Na to preide h krščanskim filozofom, najprej k sv. Avguštinu, katerega filozofski pot k Bogu razčlenja v lepem sestavku, ki je svoj čas izšel v Casu (1930) in kateremu je dodal analizo njegove spoznavne teorije. Osrednji članki pa so posvečeni sv. Tomažu Akvinskemu: Sv. Tomaž in naša doba ter Sv. Tomaž in večno stvarjenje. V teh člankih je postavil vprašanje o sedanjostnem pomenu filozofije sv. Tomaža ter o potrebi naše vrnitve k metafizičnemu pojmovanju sveta, nazaj k sv. Tomažu, toda z njim je treba stopiti dalje na novo pot v moderne razmere. O podrobnejši filozofski označbi »tomizma« obljublja na tem mestu pisatelj novo posebno razpravo, ki bo izšla v Zborniku filozofskega društva. S Tomažev filozofijo ima zvezo tudi Ušeničnikov članek Dantejevem zborniku in je tu ponatisnjen pod naslovom Dante in filozofija. Dantejeva filozofija je namreč sholastična filozofija tedanje dobe, najbolj sv. Tomaža, ter podaja njegov nazor oblikovan po močni pesniški tvornosti. O priliki 500-letnice očeta moderne filozofije Descarta je tudi U. napisal o njem članek, ki govori predvsem o njegovi metodi ter podaja tudi kritiko te metode. Zadnji članek v prvem delu pa je posvečen slovenskemu filozofu dr. Antonu Mahničju, predhodniku in učitelju pisatelja samega. Članek je bil napisan ob priliki Mahničjeve številke Casa ter prinaša globoko analizo njegovega filozofskega razglabljanja, njegovega poudarjanja idej, ki ga priporočajo pisatelji tudi za današnji čas.

Drugi del pa je posvečen teoretičnim čistim filozofskim problemom. Tako je tu dobilo

mesto par člankov, ki jih je Ušeničnik napisal svoj čas v latinskem jeziku za časopis papeške akademije sv. Tomaža Akvinskega, ter jih sedaj tu podaja v slovenskem prevodu. To sta razpravi o zadnji osnovi naše izvestnosti, ter o spoznatnosti vnanjega sveta. Posebno zadnji članek je zanimiv, ker filozofsko utemeljuje bivanje vnanjega sveta in njegovo dojemanje sprčo raznih »akozmičnih« idealistov. Nazorno in jasno je podal dalje teorijo o hipotezah, ki jih postavlja v nasprotje k vedam. Kdor namreč meša hipoteze in znanstvene stavke, ta slepi sam sebe in druge. Dve razpravi sta nastali kot polemika oziroma zagovor. Tako obravnavanje realizma in skepticizma ob priliki dr. Serkove ocene Uvoda v filozofijo, ter nastop proti dr. Zarnikovemu mehaničnemu pojmovanju bistva življenja ter šarlatanskemu obdelovanju filozofskih problemov. Monizmu je posvetil poseben članek, ter ga v vseh delih podvrnil kritiki, še posebej pa religiozni evolucionizmu. Ker je modernemu materializmu in ateizmu v osnovi Darwinova razvojna teorija, je tudi njo postavil pod kritično oko apologeta ter napisal sestavek o descendenici. Ostro loči darvinizem, ki se je v učencih Darwinovih razvil v materialistični ateizem, ter descendenico, ki je le prirodoslovna teorija, katera teološko ni v nobenem nasprotju s krščanstvom, ki filozofsko morda ni nemogoča in ki ima dejansko svojo verjetnost. S tem v zvezi je tudi vprašanje pračloveka ter njegovega razvoja iz opice, česar se je dotaknil in dokazal izpodbiti v zadnjem članku tega oddelka. Ti zadnji članki so izšli pred desetletji v času velike ofenzive slovenskih darvinistov in haeklistov ter imajo apolegetičen značaj.

Tretji del pa govori o raznih slovenskih filozofih ter so članki, kritike njihovih filozofskih del in sistemov. Tako tu obravnava energetiko praškega bibliotekarja Ivana Zmaveca, mehanično duševno delovanje geologa Seidla, matematični pogled na svet profesorja Vidmarja, svetovozor zdravnika dr. Derganca, pa tudi filozofijo modernega filozofa dr. Vebra. Ti sestavki so kritike sistemov imenovanih filozofov, oz. nefilozofov, pri katerih pa Ušeničnik najprej hoče pisatelja razumeti in pravilno zvedeti njegove misli, nato pa dodaja svoje kritične opombe in zavračanja.

Tak je tretji filozofski zvezek v Izbranih spisih dr. Ušeničnika. Tako je podal v njem vpogled v največje vseh časov, kakor so Platon, Aristotel, sv. Avgustin, sv. Tomaž in Descartes, poleg oznak domačih filozofov, začeti pri Mahničju in končavajoč z Vebrom. Vmes pa prinaša svoje teoretične doneske k razbistrenju filozofskih pojmov in razširjenju področij človeške misli.

Vsakemu zvezku je na koncu dodan register imen in stvarne vsebine, ob robu strani pa je označena vsebina posameznih oddelkov, ter jasnost tež in antitez, rast misli in rezultati sklepov. Ušeničnik je naš najjasnejši filozof, ki tudi najtežja vprašanja rešuje tako, da njegove spise lahko dojemamo in zasledujemo tudi povprečni izobraženec. In zato imajo še posebno ceno.

Pogled v trdnjavo pri Calaisju, kjer Nemci zbirajo ujetnike za nadaljnjo odpravo.

Nobenih križcev več v pismih

Angleški zaljubljeni imajo navado, da svoja pisma sklepajo s križci, ki naj povedo, koliko poljubov pošiljajo. Angleško informativno ministrstvo je oznanilo, da takšno »poljubljanec« ni v bodoče nič več dovoljeno v pismih in cenzura neusmiljeno prečrta vse »poljubec« ali pa sploh uniči taka pisma. Dognali so namreč, da so se voluni okoriščali s takimi ličnimi nežnostmi in si z njimi pomagali v poročevalski službi.

Padalci

Skupina dijakov iz Padove je poslala Mussoliniju prošnjo, da bi smeli kot prostovoljci vstopiti v zbor padalcev, ki jih pravkar zbirajo v Italiji.

Luksemburška legija

Kakor sporoča poslaništvo velike vojvodine Luksemburške, hočejo Luksemburžani dati v teh dneh hude stiske zaveznikom vse svoje moči na razpolago. Zatorej je bilo sklenjeno, da se zbere posebna luksemburška legija, ki bodo vanjo vstopili vsi Luksemburžani, ki so zmorni orožja.

Otok internirancev

Anglija je zdaj odredila, da bo internirala vse Nemce in Avstrijce, ki živijo v Angliji na otoku Man. Mali otok Man je na skrajnem severozahodu angleške obale in meri 365 kvadratnih kilometrov in ima 50.000 prebivalcev. Otok Man ima svojo usta-

vo in svojo poslansko zbornico in živi kot samostojna država.

Praktično je že od leta 1914 v vojni z Nemčijo. Ko je izbruhnila bivša svetovna vojna, je otok Man izročil Nemčiji vojno napoved. Ko je bila podpisana mirovna pogodba, se ni nihče spomnil malega otoka in tako ni bil zastopan na mirovnem sestanku. Zatorej je otok Man že 26 let v vojnem stanju z Nemčijo in v septembru 1939 mu ni bilo treba ponoviti vojne napovedi. Brez dvoma pa zastopniki tega otoka ne bodo pozabili priti na prihodnjo mirovno konferenco.

O pravem času

Kakor poročajo iz dobro poučenih krogov, so spravili belgijsko zlato rezervno še pred vdajo na varno in s tem denarjem bodo opremlili novo armado.

Malo prej, preden so Nemci prišli v Belgijo, so se odpeljali posebni vlaki z belgijskim zlatom v Francijo. Nedavno sta dva avtomobila odpeljala tudi krono in osebne dragulje belgijske kraljevske hiše v varno zavetje.

Tudi Egipt ima svojo črto

Od Solluma do Rafe ob Sredozemskem morju in od Solluma do meje Sudana se razteza poez skozi puščavo obrambna črta Egipta, ki se imenuje Tutenkamenova ali Farukova črta. Če bi sovražnik skušal prodrati skozi puščavo, bi se moral boriti s puščavo samo in še s protiletalskimi topovi. Vsa meja od Sredozemskega morja je polna protiletalskih topov in strojne in čuvajnic, tako da nobenemu letalu ne bo moči neopaženo priti čez mejo.

ŠPORT

Važne naloge Slovenske športne zveze

Na ustanovnem običnem zboru najvišjega slovenskega športnega foruma, Slovenske športne zveze, je imel tajnik Joso Gorec tehten in pomemben govor, v katerem je razložil naloge, ki se ponujajo delavosti Slovenske športne zveze v bližnji bodočnosti.

Iz njegovega govora posnemamo nekaj poglobitvenih misli.

Današnji šport je postal tako važna telesno-vzgojna panoga, da ga ni kulturnega naroda, ki ga ne bi v največji meri upošteval. Slovenska športna zveza naj ne zamudi nobene prilike, da njegov pomen, skrbni naj za njegovo uveljavljanje povsed in pred vsem, najbolj pa pri oblativih, občinah, banovini in ministrstvih. To uveljavljanje pa naj ne bo samo moralnega značaja, temveč tudi praktičnega, ki naj pride do izraza tako, da bodo upravna oblastva pomagala in podpirala zasebno pobudo naših športnih delavcev, ter njihovo požrtvovalnost in pripravljenost, da bi tudi na tem področju pokazala sposobnosti našega naroda.

SSZ naj deluje na tem, da bi dala oblastva sposobnim edincem prostore za šport, prekrbi naj standardne načrte za ureditev pravih športnih igrišč in drugih športnih zgradb v manjšem in večjem obsegu, najde naj praktičen in izvedljiv načrt za financiranje takih športnih naprav. Saj je znano, da so športni prostori pogoj, brez katerega ni napredovanja v športu.

SSZ bo imela dalje zelo važno nalogo, da skrbi za dvig moralnega nivoja v športnih vrstah, za vzgojo duha gentlemanstva, da bo športnik ne samo telesno, ampak tudi po duhu na višini. Ta naloga je težka, toda treba ji jo je zastaviti, treba jo je prevesti, polagoma bomo le dosegli uspeh. Športna vzgoja naj ne bo samo za rezultate, vzgaja naj predvsem človeka, šport pa naj daje le moči in podporo v njegovem stremeljenju po boljšem. Zato se mora odpraviti ves neorganizirani šport, ker je le v skupnem delu in skupni organizaciji dano jamstvo, da se odpravijo nedostatk in privede naše športno delo v pravi smer. Morda bo športna izdaja organizacijam, ki najo bi bil ne samo med športniki organizacijami, temveč tudi med športniki potrebna vez, obenem pa tudi zrcalo športnega dela v Sloveniji.

Ne ememo prezeti, da je šport tudi važen faktor našega narodnega gospodarstva in turizma. Če pregledamo številne športne potrebnosti, ki jih športnik potrebuje, če pomislimo na številna skupinska potovanja športnikov in gledalcev, potem si šele lahko ustvarimo pravo sliko o vrednosti športa v narodnem gospodarstvu, tembolj, ker proizvaja danes skoro vse potrebščine že naša pokrajina sama. To pomeni, da so žrtve za šport obenem investicije, ki prinaša v drugi obliki tudi dohodke nazaj onemu, ki daje podporo.

SSZ bo morala najti pota, da doseže v centrali razdelitev sredstev, namenjenih za šport, v takem razmerju, kakor stvarno ustreza potrebam slovenskega športa, obsežnosti razvoja pri nas in doseženim uspehom.

Važna naloga SSZ bo potem sodelovanje pri zakonodaji o športu ne glede na to, kakšni zakoni

se bodo izdajali, le da zadevajo šport. Tukaj je treba misliti tudi na državne, banovinske in občinske proračune, pri katerih bo morala SSZ prej ali slej uveljaviti zahteve slovenskega športa. Posebno skrb bo morala posvetiti tudi vprašanju sodelovanja srednješolcev v športu. Najti bo morala način, da se priteže srednješolce k udeleževanju v športu, vendar sporazumno s prosvetnimi oblastvi z upoštevanjem načel pri šolski vzgoji. Tudi vprašanje športnih vzgojiteljev spada v področje SSZ, ki bo morala sodelovati pri dokončnem organiziranju šole za telesno vzgojo v naši državi.

Da pa bo mogla nastopati s čim večjo avtoriteto, je potrebno, da dobi čimprej popoln pregled športnega stanja v Sloveniji. Predvsem si mora napraviti:

1. kartoteko vseh športnih organizacij in klubov s kratkim pregledom njihovega dosedanjega dela;
2. kartoteko vseh športnih igrišč, prostorov, kopalnic in ostalih športnih zgradb, podatke o dosedanjih in bodočih investicijah v te naprave in približno investicijo v športno delo organizacij;
3. kartoteko vseh pomembnejših uspehov slovenskega športa doma in v tujini.

V zvezi s tem bo potrebno zbirati letna poročila in pregled o izvršenem delu; koristno bi bilo tudi kritično obdelati ta poročila in opozoriti na pota, ki bi dovedla do še večjega razmaha slovenskega športa. Da bi posegla SSZ tudi v podrobno športno delo posameznikov in jih vzpodbudila zanj, naj bi poskrbela za izdajo športnega znaka bodisi po zamisli MFVN ali pa po lastnem osnutku.

V odnosu do podobnih organizacij v Sloveniji bo SSZ kot predstavnik športa enakopravna ostala telesnovzgojnimi organizacijam v Sloveniji, prav tako pa tudi s »Hrvatsko športno zvezo« in »Savezom srbskih športnih združenj« ko tretja narodna športna organizacija v državi ter bo sodelovala z ostalimi zvezama v vseh skupnih vprašanjih za dvig celotnega jugoslovanskega športa.

Dosedanji najboljši strelci v drž. prvenstvu

Tabela najboljših strelcev v državnem nogometnem prvenstvu je naslednja: Najboljši je Božovič (BSK), ki je zabil 9 golov. Sledijo Lešnik (Gradjanski) 8 golov; Petrovič (Jugoslavija) in Glišević (BSK) po 7 golov; Cimermančič (Gradjanski) 5 golov.

Po 4 gole so dali Hitrec, Wölfl (Gradjanski), Lojančič (Jugoslavija), Vujadinovič (BSK), Saliput (Slavija), Radovnikovič in Alujevič (oba Hajduk).

Po 3 gole: Dukovič in Duh (Hašk), Bobetič (Slavija).

Po 2 gola: Antolkovič, Zalant (oba Gradjanski), Sobotka, Čapeta (oba Hajduk), Nikolič (BSK), Lazarevič (Slavija).

Po 1 gol: Matekalo (Gradjanski), Gajer, Zupančič in Medrič (Hašk), Lemešič (Hajduk), Valjarevič, F. Matošič (BSK), Tešanič, Gajlič, Bulajič (Slavija), Bednar, Savič, Panič, Štefko (Jugoslavija).

Willie den Ouden, slovita nizozemska plavalca, katere rekord na 100 m prosto še vedno drži, je bila pred vojno zaposlena kot igralka pri nekem filmskem podjetju v Bruxellesu. Zdjaj pa je po precejšnjih težavah pribežala v Pariz.

K razstavi Hinka Smrekarja

Slikar Hinko Smrekar ima v Galeriji Obersnel odprto razstavo svojih del, največ satiričnega značaja, pa tudi sicer risb in slik, ki jih je napravil tekom zadnjih let. Razstava je odprta vsak dan od 8 do 19 (Galerija Obersnel, Gosposvska cesta 3) in v dnevi 9. junija od 23. t. m. Ker je Hinko Smrekar star znanec slovenske umetnostne publike, smo prepričani, da bo njegova razstava privabila mnogo obiskovalcev, zlasti še, ker je vstop brezplačen.

Glasbena Matica v Celju

Glasbena Matica v Celju je priredila tri javne nastope svojih gojencev v mestnem gledališču dne 6., 7. in 8. t. m.

Namen teh nastopov ni le ta, da se pokaže smoteno delo enega šolskega leta, marveč cilj gre vse dalje preko tega namena: Naravno, da se izbire iz posameznih letnikov nekaj gojencev, ki naj prikažejo sistem in način delovanja posameznih učnih moči v okviru, ki se sukcesivno stopnjuje vedno višje od produkcije do produkcije, marveč, da vzgaja samozvest in stremiljenje posameznih gojencev, da v plemeniti tekmi prikazujejo svoj napredek od leta do leta. Tako smo videli posamezne gojence, ki očitujejo že v nižjih letnikih izrazite talente. Vendar šola kot taka ne stremi za tem, da bi dala priliko le onim, ki so izrazito nadarjeni za glasbeno stroko, marveč pretežno del tega tihega in skoro neopaženega dela ima namen, da prikaže ono srednjo stopnjo nadarjenosti, ki se da v pretehtanem pedagoškem delu razviti do tako zadovoljivih in stopnjema zavirljivih uspehov, kakor smo videli ravno na teh prvih treh večerih. Iz vsega je razviden

predvsem enofen in pretehtan sistem, iz katerega se zrcali pravilno strokovno vodstvo šole, ki ima na razpolago samo dobre in izbrane kvalificirane učne moči. Kar se tega tiče, sme biti naše Celje zares ponosno. Učiteljstvo, t. j. gg. ravnatelj Karlo Sanein, ga. Ljudmila Božičeva, Mirca Saneinova, ga. Marekna Plzak-Sanein, g. Dušan Sanein, ga. Helena Lapajne in volja mladinskega pevskega zbora, g. Ciril Pregelj, se posvečajo z vso vneto glasbeno pedagoškemu delu. Poleg tega so nam to pot na sporedu skladbe, ki so jih napisali vzgojitelji sami. Posebej bi na tem mestu poudarili dejstvo, da se poleg ravnatelja g. K. Saneina udeležuje instrumentalna produktivna naša pedagoginja in pianistinja ga. Mirca Saneinova, katere skladbo je lepo izvajala E. Dolinarjeva. Važno je, da to poudarimo, kajti na ta način se bomo sčasoma lahko otreli različnih tujih vplivov in bomo pridobili lastno literaturo tudi za take svrhe, da nam ne bo treba segati preveč med tujo. Na tem mestu ne bomo posebej poudarjali posameznih gojencev, ki so vsi po vrsti dokazali, da so v najboljših rokah, kakor smo to ugotovili vsa prejšnja leta, marveč, da posebej poudarimo, da vrši naša Glasbena Matica v Celju eminentno nalogo na glasbenem kulturnem polju z vsem uspehom tiho in požrtvovalno z vidnimi dokazi, ki nas od leta do leta prepričujejo, da je tak zavod vreden vse podpore in polnega ter upravičenega priznanja. Tako instrumentalna, kakor vokalna šola je pokazala zelo lepe uspehe, solidno šolo in pravilno vodstvo. V četrtek bomo slišali posamezne soliste in solopence ter soliste s spremljevanjem orkestra. Letos obhajja Glasbena Matica v Celju svoj 20-letni jubilej s posebno prireditvijo, ki bo v četrtek takisto v gledališču. Ob tej priliki izražamo zavodu svoje čestitke, da bi še v bodoče tako napredoval, kakor je doslej.

Mladinski koncert v Škofji Loki

V nedeljo je Škofja Loka doživela lep praznik slovenske narodne pesmi. Iz celega okraja se je zbralo 11 mladinskih pevskih zborov, ki so pod vodstvom učiteljskega pokazali prav razveseljeve uspehe. Nastopili so učenci in učenke ljudske šole Selca, Bukovica, Poljane, Trebija, Gabrk, Trata, Zabnica, Reteče, deška in dekliška ljudska šola Škofja Loka in državna mešč. šola Škofja Loka. Koncerta se je udeležilo vse polno občinstva iz bližnje in daljne okolice, ki je do zadnjega kotička napolnilo telovadno dvorano ljudske šole; opazili pa smo tudi dva naša odlična rojaka g. načelnika prosvetnega oddelka dr. Sušnika in našega bivšega poslanca g. ravnatelja Dolenc.

Vsak zbor je zapel po tri pesmi, ki so vzbujale pri poslušalcih veliko odobravanje. Večini je najbolj ugajala Pintaričeva »Majdica mol«, ki jo je občuteno zapela ljudska šola iz Trate pod vodstvom komponista g. Pintariča samega. Tudi zbor iz Selca pod vodstvom g. Zupančiča se je izredno dobro odrezal zlasti glede lepega podajanja in polnosti glasov. Pa tudi vse druge šole so pokazale uspehe, kakršnih smo lahko veseli. Na koncu so vsi zbori skupno zapeli bohinjsko narodno. Tako je naša obmejna šolska mladina javno izpričala svojo ljubezen do slovenske narodne pesmi, katere nam ne bo mogel nihče iztrgati iz naših mladinskih src in s katero na ustih bomo še vnaprej ne-